

ROMÂNIA
UNIVERSITATEA DE VEST DIN TIMIȘOARA
FACULTATEA DE DREPT ȘI ȘTIINȚE ADMINISTRATIVE

TEZĂ DE DOCTORAT

Conducător de doctorat:
Prof. univ. dr. VIOREL PAȘCA

Doctorand:
LAURA CODRUȚA KÖVESI

TIMIȘOARA
- 2011 -

ROMÂNIA
UNIVERSITATEA DE VEST DIN TIMIȘOARA
FACULTATEA DE DREPT ȘI ȘTIINȚE ADMINISTRATIVE

TEZĂ DE DOCTORAT

TEMA: „COMBATEREA CRIMEI ORGANIZATE
PRIN DISPOZIȚII DE DREPT PENAL“

CONDUCĂTOR DE DOCTORAT:
Prof. univ. dr. VIOREL PAȘCA

DOCTORAND:
LAURA CODRUȚA KÖVESI

TIMIȘOARA
- 2011 -

INTRODUCERE

La începutul secolului XXI, crima organizată a devenit unul dintre pericolele cele mai grave la adresa existenței, stabilității și continuității societăților statale din cauza transformării grupurilor infracționale primitive de tip mafiot în adevărate întreprinderi criminale, cu scopul de a se opune autorităților statale și de a teroriza întreaga comunitate prin exacerbarea violenței, diversificării modurilor de operare, a diversificării structurilor de tip criminal și comiterea de infracțiuni din aproape întregul spectru al infracționalității. Ceea ce este specific criminalității organizate la începutul secolului XXI este nu numai creșterea pericolozității sale sociale, ci și faptul că ea afectează toate comunitățile umane, toate statele, fără deosebire, încercând să-și impună propria piață de afaceri ilegale.

Dezvoltările sociale, politice și economice recente au fost urmate îndeaproape de evoluții ale rețelilor criminale, fapt dovedit de diversitatea de structuri și de compoziția grupurilor criminale care operează la nivel global. Liberalizarea granițelor, volumul crescut al comerțului internațional, dezvoltările în domeniul tehnologiei și al informației au contribuit la creșterea dramatică a criminalității internaționale, care amenință siguranța, securitatea și prosperitatea pretutindeni și subminează securitatea și stabilitatea globală.

În prezent, crima organizată reprezintă una dintre amenințările non-militare majore la adresa securității și stabilității globale. „Crima organizată iese în evidență între noile amenințări la adresa păcii și securității. Ea subminează eforturile de dezvoltare susținută și respectul pentru domnia legii”¹. Crima organizată nu este un fenomen nou, noutatea este reprezentată de mediul fertil pentru o dezvoltare rapidă pe care lumea globalizată l-a creat. Profitând de beneficiile globalizării, crima organizată a evoluat, distincția tradițională între

LUPTA SOCIETĂȚII ORGANIZATE ÎMPOTRIVA CRIMINALITĂȚII ORGANIZATE

Col.(r) prof.dr. Ion DRAGOMAN
Drd. procuror Aurel-Mihail CIOROBEA

In many parts of the world bad governance, civil conflict and the easy availability of small arms have led to a weakening of state and social structures. The weakness of state is often exploited (and sometimes caused) by criminal elements. Revenues from drugs have fuelled the weakening of state structures in several drug-producing countries. As states fail, organized crime takes over. Criminal activities in such states affect European security. Major illicit flows of drugs and migrants reach Europe through the Balkans, Eastern Europe and Central Asia. That's why Heads of State and Government, ministers responsible for criminal justice systems and other high/level representatives of Governments expressed their determination to protect their societies from the organized crime through effective legislative measures and operational instruments. The United Nations considers that new forms and dimensions of crime and the link among criminal organization has threatened the security and stability of States and has made global action imperative.

Necesitatea combaterii criminalității organizate în cadrul societăților statale

La începutul secolului XXI, crima organizată a devenit unul dintre pericolele cele mai grave la adresa existenței, stabilității și continuității societăților statale din cauza transformărilor grupurilor infracționale primitive de tip mafiot în adevărate întreprinderi criminale care reușesc să se opună autorităților statale și să terorizeze întreaga comunitate prin exacerbarea violenței, diversificarea modurilor de operare, a structurilor de tip criminal și prin comiterea de infracțiuni din aproape întregul spectru al infracționalității. În aceste condiții, metamorfozarea sindicatului criminal într-un cartel infracțional condus de șefi influenți prin intermediul unor mecanisme instituționalizate specifice, bazate pe frica indivizilor de a nu-și pierde pozițiile sociale câștigate și pe coruperea unor factori politici, economici și sociali, s-a ajuns la „capitalizarea” și „concentrarea” infracționalității, de la contrabandă, comerț ilicit și operațiuni de racketing la infracțiuni economice,

¹ The United Nations in Vienna, Press Release, Secretarul General îndeamnă la implementarea Convenției Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate, UNIS/CP/494, 28 iunie 2004, www.unis.unvienna.org

INTRODUCERE

La începutul secolului XXI, crima organizată a devenit unul dintre pericolele cele mai grave la adresa existenței, stabilității și continuității societăților statale din cauza transformării grupurilor infracționale primitive de tip mafiot în adevărate întreprinderi criminale, cu scopul de a se opune autorităților statale și de a teroriza întreaga comunitate prin exacerbară violenței, diversificării modurilor de operare, a diversificării structurilor de tip criminal și comiterea de infracțiuni din aproape întregul spectru al infracționalității. Ceea ce este specific criminalității organizate la începutul secolului XXI este nu numai creșterea pericolozității sale sociale, ci și faptul că ea afectează toate comunitățile umane, toate statele, fără deosebire, încercând să-și impună propria piață de afaceri ilegale.

Dezvoltările sociale, politice și economice recente au fost urmate îndeaproape de evoluții ale rețelelor criminale, fapt dovedit de diversitatea de structuri și de compoziția grupurilor criminale care operează la nivel global. Liberalizarea granițelor, volumul crescut al comerțului internațional, dezvoltările în domeniul tehnologiei și al informației au contribuit la creșterea dramatică a criminalității internaționale, care amenință siguranța, securitatea și prosperitatea pretutindeni și subminează securitatea și stabilitatea globală.

În prezent, crima organizată reprezintă una dintre amenințările non-militare majore la adresa securității și stabilității globale. „Crima organizată iese în evidență între noile amenințări la adresa păcii și securității. Ea subminează eforturile de dezvoltare susținută și respectul pentru domnia legii¹. Crima organizată nu este un fenomen nou, noutatea este reprezentată de mediul fertil pentru o dezvoltare rapidă pe care lumea globalizată l-a creat. Profitând de beneficiile globalizării, crima organizată a evoluat, distincția tradițională între

informatică, fraude comerciale și financiare, de la traficul de droguri în tranzit sau pentru consumul intern la spălarea banilor, de la acte violente, ca asasinat comandat, reglări de conturi sau simple execuții cu arme de foc, la infracțiuni ecologice cu deșeuri periculoase care pun în pericol oamenii și mediul natural, de la traficul cu arme și substanțe radioactive la extorcere, de la prostituție și trafic de imigranți la terorism ș.a.m.d.

Amenințarea crimei organizate pentru comunitățile umane decise să-și trăiască viața într-un climat de legalitate este mai vizibilă dacă menționăm că fenomenul este uneori dificil de depistat din cauza îmbinării infracționalității cu afacerile „onorabile” obținute de la funcționari corupți prin complicitate și tăcere, în domeniul serviciilor publice comunitare, al construcțiilor și antreprizelor de lucrări publice, ca modalitate de „investire” a uriașelor profituri obținute din „comisioanele de protecție” care ajung până la 15% din cifra de afaceri a victimelor, ori de spălare a banilor din traficul ilicit realizat. Riscurile prezente și viitoare ale criminalității organizate devin și mai vizibile cu ocazia bătăliilor purtate între diferite bande de infractori pentru supremație pe piața ilegală sau când grupuri mafiot de o anumită coloratură națională activează pe teritoriul altor state, încercând să-i elimine pe infractorii locali; însă la fel de periculoasă, dacă nu cumva mai periculoasă, este încheierea de alianțe secrete între cartelurile crimei organizate pe seama întregii societăți, de la simpli particulari la instituțiile statale. Toate acestea accentuează vulnerabilitatea comunităților statale pe întreg mapamondul, existența și „funcționarea” crimei organizate la un anumit nivel, fără o reacție de răspuns a puterilor statului, făcând adesea diferența dintre ceea ce numim bună sau slabă guvernare.

Ceea ce este specific criminalității organizate la începutul secolului XXI este nu numai creșterea pericolozității sale sociale, ci și faptul că ea afectează toate comunitățile umane, toate statele, fără deosebire, încercând să-și impună propria piață de afaceri ilegale. Peste tot însă ea este definită ca fiind, în esență, comiterea de infracțiuni în scopul obținerii de profit și putere, de către două sau mai multe persoane ce colaborează pentru o perioadă de timp prelungită sau nedefinită, îndeplinind sarcini dinainte stabilite prin folosirea unor structuri comerciale sau similare celor de afaceri, dar și a violenței sau a altor mijloace de intimidare ori prin exercitarea unor influențe asupra politicienilor, administrației publice, autorităților juridice sau economice¹. Vulnerabilitatea societăților organizate față de trusturile mafiot provine și

¹ Cum am arătat deja, ansamblul complex al acestor grupuri de infractori cuprinde în proporții diferite utilizarea violenței, șantajul, escrocarea forței de muncă, traficul de droguri, jocurile de noroc, camăta, răpirea de persoane, prostituția, contrafacerea și plasarea mijloacelor de plată false, contrabanda, evaziunea fiscală, coruperea oficialităților publice și chiar operațiuni cu aparență legală, dar cu consecințe delictuale, toate acestea în scopul acumulării unor venituri substanțiale pe care le canalizează ulterior în scopul reproducerii activității infracționale la niveluri cu grad de pericol social și mai ridicat, inclusiv pentru a penetra și controla organismele puterii și organizațiilor statului, slăbind astfel virtuțile organizatorice ale societății legitime.

¹ The United Nations in Vienna, Press Release, *Secretarul General îndeamnă la implementarea Convenției Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate*, UNIS/CP/494, 28 iunie 2004, www.unis.unvienna.org

INTRODUCERE

La începutul secolului XXI, crima organizată a devenit unul dintre pericolele cele mai grave la adresa existenței, stabilității și continuității societăților statale din cauza transformării grupurilor infracționale primitive de tip mafiot în adevărate întreprinderi criminale, cu scopul de a se opune autorităților statale și de a teroriza întreaga comunitate prin exacerbarea violenței, diversificării modurilor de operare, a diversificării structurilor de tip criminal și comiterea de infracțiuni din aproape întregul spectru al infracționalității. Ceea ce este specific criminalității organizate la începutul secolului XXI este nu numai creșterea pericolității sale sociale, ci și faptul că ea afectează toate comunitățile umane, toate statele, fără deosebire, încercând să-și impună propria piață de afaceri ilegale.

Dezvoltările sociale, politice și economice recente au fost urmate îndeaproape de evoluții ale rețelilor criminale, fapt dovedit de diversitatea de structuri și de compoziția grupurilor criminale care operează la nivel global. Liberalizarea granițelor, volumul crescut al comerțului internațional, dezvoltările în domeniul tehnologiei și al informației au contribuit la creșterea dramatică a criminalității internaționale, care amenință siguranța, securitatea și prosperitatea pretutindeni și subminează securitatea și stabilitatea globală.

În prezent, crima organizată reprezintă una dintre amenințările non-militare majore la adresa securității și stabilității globale. „Crima organizată iese în evidență între noile amenințări la adresa păcii și securității. Ea subminează eforturile de dezvoltare susținută și respectul pentru domnia legii¹”. Crima organizată nu este un fenomen nou, noutatea este reprezentată de mediul fertil pentru o dezvoltare rapidă pe care lumea globalizată l-a creat. Profitând de beneficiile globalizării, crima organizată a evoluat, distincția tradițională între

COMBATEREA CRIMEI ORGANIZATE – VIZIUNEA ONU

Ana-Maria PAPUC,
Institutul Român de Studii Internaționale

Transnational organized crime represents one of the major threats to the global security and stability. The globalization process, besides the obvious benefits, it had revealed its darker side, from the advantages of this evolution benefiting negative phenomena with an implosive potential on the world security and stability: organized crime and terrorism. The transnational character of organized crime requires international responses in completion to the national and regional ones. In this respect, the UN as the most important world governmental organization made a lot of efforts to address this issue, efforts materialized in the UN Convention against Transnational Organized Crime and the additional Protocols.

Crima organizată – amenințare non-militară majoră la adresa securității internaționale

În prezent, crima organizată reprezintă una dintre amenințările non-militare majore la adresa securității și stabilității globale. „Crima organizată iese în evidență între noile amenințări la adresa păcii și securității. Ea subminează eforturile de dezvoltare susținută și respectul pentru domnia legii¹”. Deși nu la fel de directă și evidentă ca o amenințare militară, crima organizată prezintă însă un important potențial imploziv asupra securității internaționale, deoarece acționează într-o manieră înșelătoare, ascunsă, profundă, fiind din acest punct de vedere mult mai greu de descoperit și de controlat. Crima organizată nu este un fenomen nou, noutatea este reprezentată de mediul fertil pentru o dezvoltare rapidă pe care lumea globalizată l-a creat. Globalizarea a creat oportunitățile pentru ca aceasta să se dezvolte și să opereze mult mai eficient și mult mai rapid, să își extindă activitățile și să eludeze prevederile legale.

Există numeroase cauze, multe dintre ele interconectate cu procesul de globalizare, care au creat mediul fertil pentru dezvoltarea fără

precedent a activităților criminale. Creșterea volumului schimburilor economice între state a adus beneficii semnificative activităților economice legale, dar a și generat oportunități pe care grupurile criminale să le exploateze. Înlăturarea restricțiilor vamale și a restricțiilor legale cu privire la circulația internațională și comerțul internațional au avut efectul neintenționat de a ajuta grupurile criminale. Proliferarea transporturilor și reducerea restricțiilor privind imigrarea și circulația persoanelor din multe țări au facilitat activitățile criminale și mobilitatea grupurilor criminale de-a lungul granițelor, comunicațiile avansate și dezvoltarea sistemului informațional care sunt utile activității economice licite pot fi folosite și de rețelele criminale, pentru îmbunătățirea comunicării și pentru eficientizarea tranzacțiilor criminale, în special în domeniul financiar.

Profitând de beneficiile globalizării, crima organizată a evoluat, distincția tradițională între activitățile licite și cele ilicite devenind tot mai neclară în acel modus operandi al grupurilor criminale, fapt ce face detectarea și controlarea fenomenului mult mai dificilă. Evoluția de la activitățile criminale tradiționale, datorită îmbunătățirii metodelor grupurilor criminale de deghizare a activităților lor, necesită noi răspunsuri din partea actorilor internaționali.

Dezvoltările sociale, politice și economice recente au fost urmate îndeaproape de evoluții ale rețelilor criminale, fapt dovedit de diversitatea de structuri și de compoziția grupurilor criminale care operează la nivel global. Avantajele globalizării – liberalizarea granițelor, volumul crescut al comerțului internațional, dezvoltări în domeniul tehnologiei și al informației – au contribuit la creșterea dramatică a criminalității internaționale, care amenință siguranța, securitatea și prosperitatea pretutindeni și subminează securitatea și stabilitatea globală.

Trăsăturile crimei organizate includ, dar nu se limitează la următoarele: utilizarea mijloacelor

¹ The United Nations in Vienna, Press Release, Secretarul General îndeamnă la implementarea Convenției Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate, UNIS/CP/494, 28 iunie 2004, www.unia.univieuna.org

activitățile licite și cele ilicite devenind tot mai neclară, în acel modus operandi al grupurilor criminale, fapt ce face detectarea și controlarea fenomenului mult mai dificilă.

În scopul luptei contra criminalității organizate, convențiile internaționale se multiplică, iar legislațiile naționale se dotează cu un arsenal de incriminări și proceduri. Criminalitatea organizată este un fenomen antisocial grav care atrage atenția opiniei publice, funcționarilor și instituțiilor publice, România implicându-se în mod activ în lupta împotriva acestui flagel. Schimbările politice, economice, sociale și tehnologice produse în ultimele decenii au permis structurilor de criminalitate organizată să devină din ce în ce mai active pe arena internațională.

Deși s-au intensificat măsurile și intervențiile împotriva unor asemenea manifestări antisociale, în toate țările democratice – printre care și România – se constată o recrudescență și o multiplicare a delictelor de crimă organizată. Pentru a-și întări și continua „eforturile infracționale”, cercurile de criminalitate organizată profită de facilitățile oferite de transportul internațional, de politica liberalizată de migrare, de extinderea comerțului și, nu în ultimul rând, de echipamentele avansate de comunicații, adaptându-se permanent procesului de globalizare.

Dimensiunile criminalității organizate pun în pericol instituțiile democratice, economice, sociale și politice, constituind un adevărat risc la adresa siguranței naționale a României și a statului de drept. Activitățile criminale sunt diferite și variate, pornind de la furtul internațional de mașini până la piața neagră a drogurilor, de la gestionarea imigrației clandestine și a traficului de ființe umane până la crimele împotriva mediului, a pirateriei informatice, a corupției, a spălării banilor proveniți din fapte ilicite. Asemenea manifestări antisociale grave sunt realități crude ale zilelor noastre, sunt componente ale peisajului contemporan. Acestea sunt prezente în societatea noastră și vor dăinui atâta timp cât statul și instituțiile sale nu vor spori măsurile

COMBATEREA CRIMEI ORGANIZATE – VIZIUNEA ONU

Ana-Maria PAPUC,
Institutul Român de Studii Internaționale

Transnational organized crime represents one of the major threats to the global security and stability. The globalization process, besides the obvious benefits, it had revealed its darker side, from the advantages of this evolution benefiting negative phenomena with an implosive potential on the world security and stability: organized crime and terrorism. The transnational character of organized crime requires international responses in completion to the national and regional ones, in this respect, the UN as the most important world governmental organization made a lot of efforts to address this issue, efforts materialized in the UN Convention against Transnational Organized Crime and the additional Protocols.

Crima organizată – amenințare non-militară majoră la adresa securității internaționale

În prezent, crima organizată reprezintă una dintre amenințările non-militare majore la adresa securității și stabilității globale. „Crima organizată iese în evidență între noile amenințări la adresa păcii și securității. Ea subminează eforturile de dezvoltare susținută și respectul pentru domnia legii”. Deși nu la fel de directă și evidentă ca o amenințare militară, crima organizată prezintă însă un important potențial imploziv asupra securității internaționale, deoarece acționează într-o manieră înșelătoare, ascunsă, profundă, fiind din acest punct de vedere mult mai greu de descoperit și de controlat. Crima organizată nu este un fenomen nou, noutatea este reprezentată de mediul fertil pentru o dezvoltare rapidă pe care lumea globalizată l-a creat. Globalizarea a creat oportunități pentru ca aceasta să se dezvolte și să opereze mult mai eficient și mult mai rapid, să își extindă activitățile și să eludeze prevederile legale.

Există numeroase cauze, multe dintre ele interconectate cu procesul de globalizare, care au creat mediul fertil pentru dezvoltarea fără

precedent a activităților criminale. Creșterea volumului schimburilor economice între state a adus beneficii semnificative activităților economice legale, dar a și generat oportunități pe care grupurile criminale să le exploateze. Înlăturarea restricțiilor vamale și a restricțiilor legale cu privire la circulația internațională și comerțul internațional au avut efectul neintenționat de a ajuta grupurile criminale. Proliferarea transporturilor și reducerea restricțiilor privind imigrarea și circulația persoanelor din multe țări au facilitat activitățile criminale și mobilitatea grupurilor criminale de-a lungul granițelor, comunicațiile avansate și dezvoltarea sistemului informațional care sunt utile activității economice licite pot fi folosite și de rețelele criminale, pentru îmbunătățirea comunicării și pentru eficientizarea tranzacțiilor criminale, în special în domeniul financiar.

Profitând de beneficiile globalizării, crima organizată a evoluat, distincția tradițională între activitățile licite și cele ilicite devenind tot mai neclară în acel modus operandi al grupurilor criminale, fapt ce face detectarea și controlarea fenomenului mult mai dificilă. Evoluția de la activitățile criminale tradiționale, datorită îmbunătățirii metodelor grupurilor criminale de deghizare a activităților lor, necesită noi răspunsuri din partea actorilor internaționali.

Dezvoltările sociale, politice și economice recente au fost urmate îndeaproape de evoluții ale rețelilor criminale, fapt dovedit de diversitatea de structuri și de compoziția grupurilor criminale care operează la nivel global. Avantajele globalizării – liberalizarea granițelor, volumul crescut al comerțului internațional, dezvoltări în domeniul tehnologiei și al informației – au contribuit la creșterea dramatică a criminalității internaționale, care amenință siguranța, securitatea și prosperitatea pretutindeni și subminează securitatea și stabilitatea globală.

Trăsăturile crimei organizate includ, dar nu se limitează la următoarele: utilizarea mijloacelor

de prevenire și combatere, precum și de schimbare a condițiilor social-economice și politice care le-au generat.

Societatea românească după 1990 s-a confruntat cu o perioadă de tranziție care a favorizat apariția și dezvoltarea pe plan național a unor grupări criminale care acționează organizat și structurat în diverse domenii ale vieții sociale și care s-au specializat în obținerea de profituri cât mai mari și într-un timp cât mai scurt. Totuși, nu există un model structural general și nici o paradigmă comportamentală care să ofere o soluție unică asupra fenomenului.

Organizațiile criminale variază atât în ceea ce privește structura, mărimea, conexiunile (inclusiv cu structurile oficiale, generând corupție), tipurile de activități sau scopul, cât și în ceea ce privește modul de operare și reacția față de acțiunile de destructurare. În acest context, în prezent, s-a ajuns la o specializare a grupurilor criminale în domenii în care profitul este enorm, prejudiciind de cele mai multe ori sistemul economic și social prin: fraudarea banilor publici și trecerea acestora în profitul grupurilor de interese; organizarea unor rețele de traficanti de droguri și atragerea tinerilor în sfera consumatorilor; traficarea de persoane în vederea exploatarei sexuale; constituirea unor rețele de aducere în România și trecerea ilegală peste frontieră a unor grupuri de migranți. Aceste grupuri de crimă organizată s-au orientat spre tipuri de infracțiuni care implică: acțiuni premeditate, concertate, structuri de comandă și execuție bine conturate, folosirea violenței, sechestrări de persoane, tâlhării și șantaj, impunerea unor taxe de protecție.

Dificultățile economico-sociale generate de criza mondială au favorizat amplificarea criminalității organizate, în principal pe fondul creșterii vulnerabilităților ce pot fi speculate de grupările infracționale. Deși, per ansamblu, fenomenul se situează pe un trend ascendent, unele forme de manifestare – precum evaziunea fiscală, spălarea banilor, traficul de droguri, criminalitatea informatică – cunosc dezvoltări semnificative, acestea putând fi conexe cu influențele negative generate de criza economică.

1.2. FACTORI DE RISC ȘI VULNERABILITĂȚI

La începutul acestui mileniu, comunitatea internațională este confruntată cu amenințări grave la adresa securității și ordinii mondiale, cu noi forme de manifestare a criminalității, mai ales sub aspectul său organizat, statele membre ale Uniunii Europene și cele candidate la aderare reprezentând principalii vectori ai luptei împotriva criminalității, fiind puternic angajate din punct de vedere logistic, operațional și financiar în combaterea acestui flagel.

România ca oricare altă țară din lume se confruntă cu diversitatea criminalității organizate, respectiv, traficul de persoane, traficul de droguri, migrația ilegală, falsul de monedă, criminalitatea informatică, traficul internațional cu autovehicule furate, de materiale strategice și spălarea banilor proveniți din aceste activități ilicite.

În perioada de tranziție parcursă de România după Revoluția din Decembrie 1989, criminalitatea organizată națională și internațională și-a făcut apariția și s-a dezvoltat, grupurile criminale acționând structurat în diverse domenii ale vieții sociale și economice. O parte a cetățenilor români utilizând de dreptul la libera circulație au săvârșit fapte penale în afara teritoriului național, pentru ca ulterior, în baza „experienței” acumulate, să inițieze pe teritoriul României forme organizate de criminalitate, deja existente în alte zone geografice. În acest context s-a ajuns la o specializare a grupărilor criminale în domenii în care profitul este maxim, prejudiciind de cele mai multe ori sistemul economic și social prin: fraudarea banilor publici și trecerea acestora în profitul grupurilor de interese și afectând sănătatea și viitorul națiunii; organizarea unor rețele de traficanti de droguri și atragerea tineretului în sfera consumatorilor; traficarea de persoane în vederea exploatarei sexuale; traficarea persoanelor cu handicap în vederea practicării cerșetoriei; precum și, constituirea unor rețele de aducere în România și trecerea ilegală peste frontieră a unor grupuri de migranți. Dimensiunile criminalității organizate fac din aceasta un risc la adresa securității naționale a României prin afectarea majorității domeniilor de manifestare ale mediului economic și social, ceea ce impune elaborarea unei strategii adecvate, fundamentată pe analiza de stare a criminalității organizate și a tendințelor de manifestare a fenomenului.

Realizarea obiectivelor, atât a celor generale, cât și a celor specifice poate fi influențată de anumiți factori de risc și vulnerabilități interne, care trebuie identificați și evaluați.

Din varietatea de definiții ale conceptului de securitate, cea care reflectă cel mai exhaustiv dimensiunile reale este cea care include o stare ce exprimă percepția absenței riscurilor, pericolelor și amenințărilor la adresa existenței, valorilor și intereselor persoanelor umane, dar și procesele de gestionare a acestei percepții.

Conceptele de pericol, amenințare, risc și vulnerabilitate au fost abordate de numeroși teoreticieni în abordări doctrinare explicite și implicite.

În ceea ce privește amenințarea la adresa securității naționale, aceasta poate fi definită ca fiind acele capacități, strategii, intenții, planuri ce pot pune în pericol la adresa atributelor fundamentale sau calităților existențiale ale statului român, a bazei economice a societății, a ordinii constituționale, a drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor.

Pericolul poate fi definit drept caracteristică a unei acțiuni sau inacțiuni de a aduce prejudicii valorilor unei societăți, persoanelor sau bunurilor acestora. În esență, acesta reprezintă o primejdie, un posibil eveniment cu urmări grave.

Riscul reprezintă posibilitatea de a avea de înfruntat un pericol.

Factorii de risc constau în acele elemente, situații sau condiții, interne sau externe, care pot afecta, prin natura lor, securitatea țării, generând efecte contrare sau de atingere a intereselor noastre fundamentale (potrivit Strategiei de securitate națională a României).

Conform Doctrinei naționale a informațiilor pentru securitate, factorii de risc pentru securitatea națională sunt acele situații, împrejurări, elemente, condiții sau conjuncturi interne și externe, uneori dublate și de acțiune, care determină sau favorizează materializarea unei amenințări la adresa securității naționale în funcție de o vulnerabilitate determinată, generând efecte de insecuritate. Vulnerabilitățile sunt definite ca stări de lucruri, procese sau fenomene din viața internă, care diminuează capacitatea de reacție la riscurile existente ori potențiale sau care favorizează apariția și

în structurile economice, financiare, politice și guvernamentale. Majoritatea dintre acestea pornesc de la asocierea mai mult sau mai puțin liberă ajungând până la principii organizaționale bine definite. Mai mult, disciplina strictă și regulile de conspirativitate asumate de membrii unor asemenea structuri le fac dificil de penetrat.

1.1.1. Considerații preliminare

Logistica grupurilor de criminalitate organizată depinde permanent de procesul tehnologic, acestea investind o mare parte dintre profiturile obținute pentru a avea la dispoziție cele mai noi tehnologii cu scopul de a îngreuna depistarea și monitorizarea operațiunilor ilicite. Amplificarea fenomenului este strâns legată de fondul disfuncționalităților și disipării autorităților statale, ceea ce a impus nu numai cercetarea sub aspect cauzal, ci și stabilirea de măsuri și acțiuni pentru prevenire și combatere. Manifestările infracționale grave de această natură reprezintă o problemă socială complexă, ale căror modalități de manifestare și soluționare interesează nu numai factorii instituționalizați de control judiciar (poliție, justiție, administrație), cât și opinia publică. Crimele și delictele comise prin violență și corupție tind să devină deosebit de intense și periculoase pentru stabilirea și securitatea instituțiilor statului și a ordinii de drept, a societății umane în general și a indivizilor în special.

În ultima perioadă se constată o tendință de flexibilizare a grupurilor de criminalitate organizată, ce le permite o mai bună exploatare a „oportunităților” și o mai eficientă „camuflare” a activităților infracționale. Totodată, se remarcă structurarea grupurilor de criminalitate organizată și specializarea acestora pe criterii multi-etnice, precum și recurgerea, în activitatea infracțională, la servicii profesionale, respectiv avocați, contabili, experți financiari.

La nivel global, grupurile de criminalitate organizată desfășoară activități multiple, se specializează pe anumite tipuri de infracțiuni, orientându-se în domenii ce le-ar putea aduce profit. Astfel, se poate vorbi de existența unor

Referate Scolare

Cauta referat

Proiect Organizatii Criminale - Criminalitatea Violenta, Coruptia, Crima Organizata, Recrudescenta Violentei In Societatea Contemporana

INTRODUCERE

Criminalitatea violenta, coruptia, crima organizata.

Recrudescenta violentei in societatea contemporana.

Evoluția societăților contemporane evidențiază faptul că deși s-au intensificat măsurile și intervențiile instituțiilor specializate de control social împotriva faptelor de delincvență și criminalitate, în multe țări se constată o recrudescență și o multiplicare a delictelor comise cu violență și agresivitate precum și a celor din domeniul economic și financiar-bancar, fraudă, șantaj, mafiă și corupție.

Reprezentând o problemă socială a cărei modalitate de manifestare și soluționare interesează atât factorii de control social (poliție, justiție, administrație) cât și opinia publică. Asemenea de delict și crime comise prin violență și corupție tind să devină deosebit de intense și periculoase pentru stabilitatea și securitatea instituțiilor, grupurilor și indivizilor; fiind asociată de multe ori cu cele de crimă organizată, terorism și violență instituționalizată, specifice, "subculturilor" violentei și crimei profesionalizate.

Deși cauzele recrudescenței violentei și crimei organizate sunt dificil de identificat și explicat datorită unor diferențe sensibile în ceea ce privește amploarea și intensitatea lor de la o țară la alta; majoritatea specialiștilor și cercetătorilor consideră că sursele acestor fenomene rezidă în perpetuarea unor structuri politice, economice și normative deficitare, în menținerea și accentuarea discrepanțelor sociale și economice dintre indivizi, grupuri și comunități și intensificarea conflictelor și tensiunilor sociale și etnice.

Dificultățile întâmpinate în definirea actelor și crimelor comise prin violență sunt determinate atât de varietatea formelor de violență și crimă violentă întâlnite în diverse societăți cât și de diferențele în ceea ce privește sancționarea și pedepsirea acestora, mai ales că, de multe ori, violența acoperă o gamă largă de comportamente individuale și sociale ce țin de propria lor etiologie. Totodată, aprecierea și definirea violentei se face în funcție de anumite criterii istorice, culturale și normative, de ordinea socială la un moment dat într-o anumită societate, de anumite interese politice și sociale, dar și în funcție de anumite criterii și contexte subiective și accidentale, care sunt însă relative spațial și temporal (atât de la o societate la alta cât și de la o perioadă la alta).

Violența nu constituie totuși, un fenomen nou, apariția și evoluția ei fiind strâns legată de evoluția indivizilor, grupurilor, organizațiilor și societăților umane.

Pentru acest motiv unii cercetători și specialiști consideră că violența reprezintă o permanentă umană, fiind intens legată de esența umană și de funcționarea societății.

Ea este amplificată în prezent de acte de terorism și crimă organizată, comise cu scopul de a inspira frică, spaimă și groază în rândul opiniei publice, dar și o serie de delict și crime, ce violează drepturile și libertățile individului (omoruri, asasinat, violuri, jafuri, agresiuni fizice). Alături de violența primitivă, ocazională, pasională sau utilitară se constată amplificarea și proliferarea violentei raționale, specifică crimei organizate și organizațiilor criminale profesionaliste.

Asistăm la o așa numită "internționalizare" a violentei și crimei organizate la nivelul diferitelor societăți, state și națiuni prin apariția și proliferarea unor noi tipuri de delict și crime, ce transgresează și interpenetrează noi forme de prevenire, combatere și neutralizare a violentei și crimei organizate la nivel național și internațional.

acest fel au dovedit, în timp, capacitate deosebită de adaptare la condiții și situații noi, de infiltrare în structurile politice de conducere ori în cele economice și financiare. Totodată, rețelele de crimă organizată se întrepătrund de cele mai multe ori cu rețele teroriste, ceea ce constituie o amenințare tot mai serioasă asupra democrației, statului de drept și drepturilor fundamentale ale cetățenilor.

Legătura dintre terorism și crima organizată a căpătat o nouă dimensiune din cauza reducerii în ultimii ani a finanțării de către unele state a grupurilor teroriste și a declanșării la inițiativa S.U.A. a războiului împotriva terorismului internațional.⁴ Principala diferență dintre grupările teroriste și rețelele crimei organizate constă în faptul că în timp ce grupările teroriste sunt implicate în acte violente motivate în special politic și religios, cele mai multe rețele ale crimei organizate sunt interesate în relația cu puterea politică doar de obținerea, prin acte de corupție, a protecției necesare pentru activitatea propriei organizații, motivată în primul rând de obținerea de profit.⁵

Putem concluziona că, în evaluarea amenințărilor contemporane la adresa securității naționale a statelor și a democrației, a devenit tot mai dificilă posibilitatea de a face distincție între motivațiile politice și cele criminale.⁶

1.1.2. Cauze și condiții care au generat și au favorizat apariția grupurilor criminale de tip organizat

Criminalitatea, ca fenomen social, a apărut odată cu structurarea primelor comunități sociale, când s-au impus norme juridice care reglementau conduita indivizilor. Ca urmare a transformărilor geopolitice, economice și sociale ce au marcat sfârșitul secolului XX, organizațiile criminale și-au extins aria de cuprindere și sfera de activitate, de la nivel național la cel transnațional.⁷

tehnologii care dau naștere la produse, servicii și aparatură cu dublă utilizare⁸. Are loc astfel o adevărată proliferare a armelor ce înglobează tehnologie de ultimă generație. Utilizarea sistemelor GPS, a telefoniei prin satelit și a comunicațiilor securizate prin Internet oferă rețelelor criminale, dar și grupurilor teroriste, accesul la același nivel de informații, care odată era disponibil doar celor mai dezvoltate națiuni.

Convergența organizațiilor criminale cu cele teroriste reprezintă cea mai importantă amenințare asupra democrației și drepturilor fundamentale ale omului. Legătura dintre terorism și criminalitate a căpătat o nouă dimensiune datorită reducerii⁹ în ultimii zece ani a finanțării de către unele state a grupărilor teroriste și a declanșării, la inițiativa SUA, a războiului global împotriva terorismului internațional. Una din consecințe este că organizațiile teroriste sunt nevoite să-și extindă zonele de acțiune, atât pentru a ataca, cât și pentru a se ascunde, dar mai ales pentru a-și asigura singure fonduri și materiale logistice specifice, prin activități criminale.

Principala diferență dintre grupările teroriste și rețelele crimei organizate constă, după cum s-a subliniat deja, în faptul că în timp ce grupările teroriste sunt implicate în acte violente motivate în special politic și religios, cele mai multe rețele ale crimei organizate sunt interesate în relația cu puterea politică doar de obținerea, prin acte de corupție, a protecției necesare pentru activitatea propriei organizații, motivată în primul rând de obținerea de profit¹⁰. Totuși, în evaluarea amenințărilor contemporane la adresa ordinii de drept, a devenit tot mai dificilă posibilitatea de a face distincție între motivațiile politice și cele criminale¹¹. Este foarte probabil ca în viitorul apropiat, etapa convergenței dintre crima organizată și terorism să fie înlocuită definitiv de un nou stadiu și mai periculos, acela de confluență dintre aceste grupuri. Crima organizată și terorismul, deși se află pe poziții separate, distincte, având scopuri diferite, pot coexista în același plan infracțional și converge către un punct central, unde o singură entitate manifestă simultan trăsături ale terorismului și crimei organizate.

Legăturile dintre rețelele crimei organizate și grupările teroriste, în contextul globalizării, pot fi definite prin mai multe forme de manifestare:

- *Alianțele*, care pot include acorduri pe termen lung sau scurt și sunt de obicei utilizate pentru a câștiga experiență sau sprijin operational (acces la rutele care facilitează activitatea de contrabandă). Sunt asemănătoare celor din economia reală, fiind definite prin scop, perioade și mod de finanțare. Cele mai uzuale alianțe se realizează în operațiunile de contrabandă, cum ar fi schimbul "droguri pentru arme" sau de trafic ilegal de persoane. Principalele neajunsuri în construcția unor asemenea proiecte sunt legate de: suspiciunile legate de securitate fiecărei entități; posibile divergențe privind prioritățile și strategiile; pericolul apariției de rivalități.

- *Extinderea tacticilor operaționale*, care a dus la acțiuni cu scop politic desfășurate de rețelele crimei organizate și respectiv la acțiuni infracționale specifice crimei organizate, dar desfășurate de grupările teroriste. Aceste preluări reciproce de metode au totuși utilizări de o altă natură și motivație. Astfel, rețelele crimei organizate apelează la tactici teroriste, dar nu pentru a schimba statutul unei țări din punct de vedere politic, ci doar pentru a-și asigura și proteja mediul său operational-infracțional. Este totuși o abordare atipică și extremă și pentru că duce la încălcarea uneia din regulile de bază ale crimei organizate și anume pastrarea anonimatului. În acest context, multe grupări teroriste s-au implicat în desfășurarea de operațiuni infracționale specifice crimei organizate, pentru a-și asigura autofinanțarea.

- *Convergența motivațională*, care se referă la acele entități care, prin acțiunile desfășurate, trec de la postura inițială specifică, la capătul celălalt al binomului crimă

⁴ Tamam, M., *Conexiunile între terorism și criminalitate*, Londra, 2004, p.184.

⁵ Mora, S., *Global Organized Crime*, Conference Woodrow Wilson School Policy, 6.01.1996.

⁶ Tamam, M., *op. cit.*, p.184.

⁷ Stancu, Emilian, *Tratat de criminalistică*, Ediția a IV-a, Editura Universul Juridic, București, 2007, p.661.

⁸ Hartman William J., *GLOBALIZATION AND ASYMMETRICAL WARFARE, AIR COMMAND AND STAFF COLLEGE, AIR UNIVERSITY*, Maxwell Air Force Base, Alabama, aprilie 2002.

⁹ Makarenko Tamara, *Conexiunile între terorism și criminalitate*, "Jane's Intelligence Review", Marca Britanică, 2004.

¹⁰ Mora Stephens, *Global Organized Crime*, Woodrow Wilson School Policy Conference 401A Intelligence Reform in the Post-Cold War Era, 06.01.1996.

¹¹ Makarenko Tamara, *Conexiunile între terorism și criminalitate*, "Jane's Intelligence Review", 2004.

Cercetările criminologice, sociologice și psihologice au relevat drept cauze ale criminalității ca fenomen social următoarele: industrializarea, nivelul de trai, crizele economice, factorii demografici, mobilitatea socială, urbanizarea etc. La acestea s-au adăugat ulterior imigrarea spre sau dinspre zone favorizate din punct de vedere economic, din țări sărace spre țări bogate, iar lipsa comunicării datorată necunoașterii limbii au determinat traficul de ființe umane, prostituție, cerșetorie, dezvoltarea rețelelor de traficanți, spălarea banilor, violență.

La fel de relevantă sub aspect criminologic este și restructurarea economiei globale, diversificarea piețelor de desfacere, globalizarea piețelor financiare, comerțul, protecția mediului etc. Forța crimei organizate este pusă în evidență mai ales prin influența ei deosebită în planul destabilizării interne care a cunoscut transformări esențiale, prin trecerea de la economia centralizată la cea de piață liberă, de la un regim politic autoritar la unul democratic. Folosind forța financiară de care dispun, grupurile de crimă organizată au penetrat foarte rapid democrațiile europene în formare și au corupt oficialități guvernamentale, oameni politici, polițiști și magistrați.

Procesul de privatizare care s-a declanșat în statele din fostul bloc comunist, în absența unor reglementări clare și a unei minime strategii, a fost în avantajul lumii interlope și a fostei nomenclaturi comuniste, care au avut de la început forța financiară necesară pentru a cumpăra părți importante din capitalul scos la privatizare. De-a lungul anilor acestei realități, care evidențiază evoluția acțiunilor criminale, dar și dezvoltarea lor dinamică, i s-a circumscris, pe de o parte interesul pentru analiza cauzelor crimei organizate, a efectelor ei, iar pe de altă parte necesitatea analizei instrumentelor de contracarare, a măsurilor și acțiunilor de prevenire și combatere.⁸

Rata criminalității infracțiunilor grave comise în spațiul european arată că pe primele 5 locuri se situează alături de Estonia, Croația, Rusia și țări cu democrații solide, state membre ale Uniunii Europene, precum Spania și Franța,

CRIMĂ ORGANIZATĂ. CONSIDERAȚII PRIVIND GRUPUL INFRAȚIONAL ORGANIZAT

Petre BUNECI
Prof. univ. dr.
Decanul Facultății de Drept
Universitatea Ecologică

Abstract

This article refers to some aspects concerning the organized crime in the view of Law no. 39/2003, and the concept of organized criminal group as presented rigorously, unambiguously and without possibilities of contradictory interpretations in article 2 of Law no. 39/2003, in comparison with the provisions contained in article 7 of Law no. 39/2003, which makes reference with general and undetermined character to the concept of support in any form of the organized criminal group, thus leaving room for different interpretations, fact that contravenes the principles of the ECHR under which the courts are obliged to apply a sole right and precise definitions.

We consider in this context that is imposed de lege ferenda the completion of article 7 paragraph 1 of Law no. 39/2003, in the sense of explicit description of the concrete ways to support the criminal group.

Keywords: organized crime, organized criminal group, support in any form.

Rezumat

Prezentul articol se referă la unele aspecte vizând crima organizată în accepțiunea Legii nr. 39/2003, cât și la conceptul de grup infracțional organizat astfel cum este prezentat în mod riguros, fără ambiguități și fără posibilități de interpretări contradictorii în art. 2 din Legea nr. 39/2003, în comparație cu dispozițiile cuprinse în art. 7 din Legea nr. 39/2003, care face referiri cu caracter nedeterminat și general la noțiunea de sprijinire sub orice formă a grupului infracțional organizat, lăsând astfel loc la interpretări diferite, fapt ce contravine principiilor CEDO potrivit cărora instanțele sunt obligate să aplice un drept unic și definiții precise.

Considerăm în acest context că se impune de lege ferenda completarea dispozițiilor art. 7 alin. 1 din Legea nr. 39/2003, în sensul descrierii explicite a modalităților concrete de sprijinire a grupului infracțional.

Cuvinte cheie: crimă organizată, grup infracțional organizat, sprijinire sub orice formă.

În accepțiunea Legii nr. 39/2003 prin „crimă organizată” se înțelege activitățile desfășurate de orice grup constituit din cel puțin trei persoane, între care există raporturi ierarhice sau personale, care permit acestora să se îmbogățească sau să controleze teritorii, piețe ori sectoare ale vieții economice și sociale, interne sau străine, prin folosirea șantajului, intimidării, violenței ori corupției, urmărind fie comiterea de infracțiuni, fie infiltrarea în economia reală.

Forma superioară de organizare a grupurilor de infractori se numește „mafie”, termen care a apărut în Italia după care s-a extins în multe țări ale lumii precum Franța, S.U.A., Columbia, Japonia, Mexic sau Rusia.

În Europa Centrală și de Est criminalitatea a atins cote alarmante cu deosebire în foste țări ce au aparținut Iugoslaviei, Albaniei și Bulgariei, forța crimei organizate fiind pusă în evidență prin influența deosebită în planul destabilizării situației interne care a cunoscut transformări esențiale prin trecerea de la economia centralizată la cea de piață și de la regimul politic autoritar la cel democratic.

Așa fiind, Mass-media occidentală a acordat în ultimul timp o atenție sporită extinderii organizațiilor de tip mafiot pe continentul european făcând remarcă potrivit căreia prăbușirea cortinei de fier a înlesnit nu numai liberalizarea legăturilor dintre persoanele fizice și organizațiile legale din vest și est, ci și dintre cele ilegale.

Referindu-ne la situația din România, trebuie făcută precizarea clară că ordinea civilă s-a degradat, că inflația a înregistrat un salt extraordinar și că în acest context criminalitatea a crescut alarmant, piața neagră fiind o prezență cotidiană aproape la vedere.

Deschiderea frontierelor în cadrul Uniunii Europene și circulația nestăgănită între țările acesteia a facilitat mișcarea persoanelor și a mărfurilor, impulsționând piața liberă dar în același timp și criminalitatea.

Folosind forța financiară de care dispun, grupurile crimei organizate au penetrat mare parte din domeniile de activitate ale statului și au corupt oficialități politice și guvernamentale, situație în care autoritățile române au fost nevoite să intervină pentru combaterea fenomenului crimei organizate, legislativul adoptând importante acte normative dintre care enumerăm:

- Codul penal, cu modificările și completările ulterioare;

⁸ Pentru amănunte, vezi Adler, F., *Criminologia*, Ed. a II-a, Mac Grew, N. J. Ail, 1995, pp.304-305.

zonele de influență), pe considerentul prezervării sau accederii la poziții dominante pe scena infracțională.

Sub aspectul teoriilor științifice care descifrează din punct de vedere criminologic cauzele criminalității, se poate merge în analiză de la teorii bazate pe caracteristici biologice și fizice ale omului, teorii ale contractului social, ale reacției sociale etc., până la sisteme informatice, ca mijloc de comitere a unor infracțiuni. Întrucât nu acesta este demersul nostru științific în această lucrare, pentru o analiză pertinentă și o situație în context a criminalității, considerăm util a face unele referințe sumare sub aspect criminologic. În scop enunțativ, forma superioară de organizare a grupurilor de infractori se numește „mafie”, acest termen apărând în Italia și apoi extinzându-se în mai multe țări.

Grupările infracționale de crimă organizată s-au dezvoltat, sunt în continuă expansiune și constituie o amenințare globală atât prin amploarea de nestăvilit, dar și prin varietatea lor, prin ingeniozitatea mijloacelor de care dispun și pe care le utilizează pentru atingerea propriilor obiective.¹¹

De subliniat este și faptul că schimbările radicale de la sfârșitul anilor '80 din Europa Centrală și de Est au fost privite de rețelele criminale ca o oportunitate în executarea operațiunilor transfrontaliere pe întregul continent. În ultimul deceniu, criminalitatea organizată a crescut în intensitate datorită, în parte unor motive proprii (capital financiar, material și uman deosebit, perfecționarea continuă a organizării și modului de operare), dar și datorită fenomenului globalizării.

Putem concluziona că în era globalizării organizațiile criminale nu mai au nevoie de o bază teritorială de unde să-și coordoneze acțiunile, pentru că progresul tehnologic a creat posibilitatea să-și conducă afacerile indiferent de locul unde se află, datorită multiplelor rețele de calculatoare și telecomunicații.

¹¹ <http://librarything.com/author>

Globalizarea se constituie ca un ansamblu complex de procese având ca obiectiv realizarea integrării internaționale pe plan economic, politic, militar și de securitate, socio-cultural.

Dacă în secolele anterioare, cursul istoriei era determinat în mare măsură de evenimentele ce aveau loc în anumite zone, astăzi, în secolul XXI, viitorul omenirii se naște și se modelează în cele mai diverse și de neimaginat zone. Această evoluție este determinată și influențată de o continuă extindere.

Globalizarea nu lasă prea multe șanse statelor de a trăi izolat. Pe de o parte, populațiile lor resimt nevoia de a fi rezilienți pe scena internațională, iar pe de altă parte, evoluțiile dintr-o zonă a lumii au un impact rapid, surprinzător de rapid și care individualizează actualul model al globalizării este intensitatea și, dacă se poate spune astfel, globalismul ei (în a călărie globalizării nu mai lasă astăzi nici un fel de insule virgine în raport cu efectele sale) este un fenomen global și atotcuprinzător.

Tot mai evidentul sistem global înalță normele clasice de organizare, diluează delimitările dintre problemele interne și externe ale statelor, dintre economie și securitate națională și nu mai tratează suveranitatea ca o chestiune de interes național. Efectele globalizării sunt multiple și au intensități variate, ceea ce poate conduce la o integrare și asimilare deplină, la o societate a unor state sau la o anumită reticență, dacă nu chiar ostilitate, în acceptarea lor de către altele.

Efectele sunt pozitive și negative, așa după cum însuși procesul ce le generează poate uni sau dezbină omenirea. Efectele pot fi economice, politice, militare, culturale, religioase, sociale, demografice și ambientale. Înțelegerea acestor efecte este importantă pentru că interacțiunea dintre ele poate fi constructivă sau distructivă, poate accelera ritmul și complexitatea evoluției la nivel global sau, dimpotrivă, le poate decelera.

Caracteristica principală a globalizării o constituie fluxul rapid, în continuă creștere și adeseori generator de discrepanțe între persoane, capital, idei, informații, tehnologie, cultura, moda, armament și acțiuni criminale.

Globalizarea creează oportunități deosebite și conduce la progres în anumite domenii:

• piețele financiare și comerciale au trecut în faza de integrare a activității și funcționării lor;

• producția s-a internaționalizat grație firmelor cu activitate globală;

• privatizarea a capatat proporții mondiale;

• noile tehnologii sunt mai ușor de asimilate;

• comunicațiile elimină distanțele și apropie fizic oamenii;

• problemele globale sunt acum, parte a conștiinței noastre.

Există, însă, și fenomene de:

• fragmentare și slăbire a coeziunii sociale;

• creștere a inegalităților atât pe plan intern, cât și între state;

• exacerbare a atașamentului din punct de vedere identitar la comunitatea locală sau națională;

• distrugere a sistemului clasic de ierarhizare a valorilor;

• proliferare a armamentului și a crimei transnaționale.

Din păcate efectele negative ale globalizării nu sunt identificate (voit sau nu) de timpuriu sau nu sunt conștientizate la timp și lăsat spațiu și timp de manifestare forțelor ostile securității la nivel mondial.

Asadar există și un alt aspect al globalizării, mai puțin vizibil dar foarte periculos pentru ceea ce înseamnă siguranța umanității. Criminalitatea, sub toate formele ei (traficul de armament, de materiale nucleare și de droguri, imigrația ilegală, spațiul terorismului constituie o amenințare globală, atât prin amploarea de nestăvilit (deocamdată), cât și prin varietatea și ingeniozitatea mijloacelor de care dispun și pe care le utilizează pentru atingerea propriilor obiective.

Crima organizată și terorismul nu sunt fenomene noi aparute pe scena lumii. Ceea ce este nou este ritmul lor rapid și amploarea rețelelor ce le susțin sau ușurează cu care eludează legea.

Mult timp crima organizată a prezentat un interes foarte scăzut pentru elementul politic, deși în anii '70 începuse să se manifeste în societățile occidentale, dar și cele centrale și est-europene. Schimbările radicale de la sfârșitul anilor '80 au fost privite ca o oportunitate în executarea operațiunilor transfrontaliere pe întregul continent și nu numai. Statisticile arată că în ultimul deceniu s-a înregistrat un spor considerabil furturilor de mașini, infracțiunile economice, spalarea banilor, traficul ilegal de armament și desigur infracțiunile legate de imigrație (traficul de persoane și trecerile ilegale de frontieră, falsificarea de vize și pasapoarte, mână de lucru din statele sarace), precum și infracționalitatea legată de prostituție sau alte forme de exploatare sexuală. Centrală și de Est, pe lângă tipurile de acțiuni menționate mai sus, se practică infracțiunile împotriva proprietății, extorcițiunile de bani.

zonele de influență), pe considerentul prezervării sau accederii la poziții dominante pe scena infracțională.

Sub aspectul teoriilor științifice care descifrează din punct de vedere criminologic cauzele criminalității, se poate merge în analiză de la teorii bazate pe caracteristici biologice și fizice ale omului, teorii ale contractului social, ale reacției sociale etc., până la sisteme informatice, ca mijloc de comitere a unor infracțiuni. Întrucât nu acesta este demersul nostru științific în această lucrare, pentru o analiză pertinentă și o situație în context a criminalității, considerăm util a face unele referințe sumare sub aspect criminologic. În scop enunțativ, forma superioară de organizare a grupurilor de infractori se numește „mafie”, acest termen apărând în Italia și apoi extinzându-se în mai multe țări.

Grupările infracționale de crimă organizată s-au dezvoltat, sunt în continuă expansiune și constituie o amenințare globală atât prin amploarea de nestăvilit, dar și prin varietatea lor, prin ingeniozitatea mijloacelor de care dispun și pe care le utilizează pentru atingerea propriilor obiective.¹¹

De subliniat este și faptul că schimbările radicale de la sfârșitul anilor '80 din Europa Centrală și de Est au fost primate de rețelele criminale ca o oportunitate în executarea operațiunilor transfrontaliere pe întregul continent. În ultimul deceniu, criminalitatea organizată a crescut în intensitate datorită, în parte unor motive proprii (capital financiar, material și uman deosebit, perfecționarea continuă a organizării și modului de operare), dar și datorită fenomenului globalizării.

Putem concluziona că în era globalizării organizațiile criminale nu mai au nevoie de o bază teritorială de unde să-și coordoneze acțiunile, pentru că progresul tehnologic a creat posibilitatea să-și conducă afacerile indiferent de locul unde se află, datorită multiplelor rețele de calculatoare și telecomunicații.

Corupția și crima organizată

Capitolul III - Crima organizată în contextul globalizării

Lucrare disponibilă pe isop.ro (ISOP - Instruiește-te Studiind Online Profesionist)

Crima organizată internațională a crescut ca amploare, în ultimul deceniu, în parte datorită unor motive proprii (capitalul uman, material și financiar deosebit, perfecționarea continuă a organizării și a modului de operare), dar și datorită exploziei globalizării. În multe state, valorile tradiționale legate de respectul față de autoritate și comunitate au fost înlocuite cu dorința de parvenire individuală cu orice preț, iar multe dintre statele în care se manifestă acest fenomen experimentează democrația pentru prima dată. Multe guverne sunt mai preocupate, la acest început de secol, de propria supraviețuire, decât de sursa de venituri. Altele, pentru a facilita comerțul mondial și pentru a-i face față, și-au cosmetizat instituțiile și structurile financiare, au relaxat restricțiile legate de procedurile vamale sau de acordare a vizelor, ceea ce a permis crimei organizate internaționale să se infiltreze cu ușurință în structurile economiei licite.

În era globalizării, organizațiile situate în afara legii nu mai au nevoie de o bază teritorială de unde să-și coordoneze acțiunile. Revoluția tehnologică a creat posibilitatea șefilor de rețele să-și conducă afacerile, indiferent de locul unde se află. Multe dintre acțiunile lor pot fi duse la îndeplinire prin intermediul rețelei de calculatoare și telecomunicații. Utilizarea transferurilor electronice, accesul liber la Internet și tehnologia de comunicații supersofisticată, permit structurilor criminale intensificarea comiterii de infracțiuni cu autori neidentificați, erodându-se astfel autoritatea statelor.

Aceasta nu înseamnă însă că s-a renunțat la corupție, mită, înțelegeri secrete sau extorcări. Când toate acestea eșuează, se recurge la violență. Datorită faptului că au existat situații în care organizațiile criminale au avut posibilitatea de a-și demonstra violența ieșită din comun, ca mijloc de apărare a intereselor sale, se poate crea confuzie în discernerea între actele lor și cele ale organizațiilor teroriste. Singura diferență notabilă dintre ele este aceea că teroriștii sunt mai puțin interesați de profit, ei fiind mai degrabă motivați de fanatismul religios sau ideologic, atacurile lor având ca ținte statul cu ceea ce înseamnă el (instituțiile și reprezentanții lor).

CAPITOLUL 4- IMPLICAȚII ASUPRA SECURITĂȚII NAȚIONALE

4.1. Corupția ca element de vulnerabilitate al securității naționale

Corupția este diametral opusă stabilității și instituțiilor democratice. Acest fenomen erodează statul de drept încetinește creșterea economică, subminează mediul de afaceri și aduce atingere drepturilor și libertăților omului.

Corupția autorităților este considerată un factor care a permis dezvoltarea fenomenului criminalității organizate, acestea completându-se reciproc prin aceea că organizarea grupărilor criminale a creat multiple oportunități care au avut ca finalitate coruperea funcționarilor publici și crearea premiselor de subminare a efortului depus de alți factori pentru combaterea acestui fenomen.

Corupția administrativă are cea mai largă arie de manifestare, dar și cele mai serioase implicații asupra securității naționale, întâlnindu-se la nivelul administrației publice centrale și locale, autorităților vamale, organelor de poliție, armatei, afectând cultura, învățământul, sistemul de sănătate și asistență socială. Marea corupție a afectat autoritățile aparținând administrației publice centrale, implicate în privatizări frauduloase, acordarea de licențe preferențiale, efectuarea unor achiziții publice dezavantajoase, generând mari pierderi bugetului de stat.

Datorită tergiversării, din diferite motive, a cercetărilor penale efectuate în cauzele în care erau implicați înalți de stat, a creat senzația în rândurile opiniei publice, că aceștia nu pot fi sancționați, iar legea se aplică doar acelor care comit infracțiuni minore. O astfel de percepție publică conduce la scăderea încrederii în instituțiile statului și determină o reducere a implicării sociale.

Cele mai frecvente forme de manifestare ale corupției se regăsesc la nivelul administrației publice locale, fiind cel mai des trecute în categoria mici corupții. Această formă a corupției reprezintă un mijloc ilicit pentru a remedia ineficiența administrației publice, o completare a salariului funcționarului public și acordarea unei modalități de evitare a sistemului birocratic excesiv.

Gestionarea patrimoniului public, transferul de patrimoniu între instituțiile publice sau către întreprinzători particulari, precum și valorificarea bunurilor patrimoniale aflate în administrarea unor instituții publice, au de multe ori, la bază acte de corupție.

Facilitățile de care populația ar fi trebuit să beneficieze pentru încălzire, agricultură, ajutoare sociale sau de urgență, au fost acordate uneori preferențial de către oficialii locali, pe criterii care sugerează existența unor acte de corupție.

Corupția afectează în mod serios buna funcționare a sistemului sanitar și cel al asistenței sociale. Luarea și darea de mită, primirea de foloase necuvenite sunt practici curențe în unitățile sanitare, favorizate de deficiențele sistemice. Prin recurgerea la acte de corupție se poate obține un tratament preferențial în cadrul desfășurării actului medical, restrângând implicit accesul altor persoane la aceste servicii.

¹¹ <http://librarything.com/author>

zonele de influență), pe considerentul prezervării sau accederii la poziții dominante pe scena infracțională.

Sub aspectul teoriilor științifice care descifrează din punct de vedere criminologic cauzele criminalității, se poate merge în analiză de la teorii bazate pe caracteristici biologice și fizice ale omului, teorii ale contractului social, ale reacției sociale etc., până la sisteme informatice, ca mijloc de comitere a unor infracțiuni. Întrucât nu acesta este demersul nostru științific în această lucrare, pentru o analiză pertinentă și o situare în context a criminalității, considerăm util a face unele referințe sumare sub aspect criminologic. În scop enunțativ, forma superioară de organizare a grupurilor de infractori se numește „mafie”, acest termen apărând în Italia și apoi extinzându-se în mai multe țări.

Grupările infracționale de crimă organizată s-au dezvoltat, sunt în continuă expansiune și constituie o amenințare globală atât prin amploarea de nestăvilit, dar și prin varietatea lor, prin ingeniozitatea mijloacelor de care dispun și pe care le utilizează pentru atingerea propriilor obiective.¹¹

De subliniat este și faptul că schimbările radicale de la sfârșitul anilor '80 din Europa Centrală și de Est au fost privite de rețelele criminale ca o oportunitate în executarea operațiunilor transfrontaliere pe întregul continent. În ultimul deceniu, criminalitatea organizată a crescut în intensitate datorită, în parte unor motive proprii (capital financiar, material și uman deosebit, perfecționarea continuă a organizării și modului de operare), dar și datorită fenomenului globalizării.

Putem concluziona că în era globalizării organizațiile criminale nu mai au nevoie de o bază teritorială de unde să-și coordoneze acțiunile, pentru că progresul tehnologic a creat posibilitatea să-și conducă afacerile indiferent de locul unde se află, datorită multiplelor rețele de calculatoare și telecomunicații.

În era globalizării, organizațiile situate în afara legii nu mai au nevoie de o bază teritorială de unde să-și coordoneze acțiunile. Revoluția tehnologică a creat posibilitatea sefilor de rețele să-și conducă afacerile, indiferent de locul unde se afla. Multe dintre acțiunile lor pot fi duse la îndeplinire prin intermediul rețelei de calculatoare și telecomunicații. Utilizarea transferurilor electronice, accesul liber la Internet și tehnologia de comunicații supersofisticată, permit structurilor criminale intensificarea comiterii de infracțiuni cu autori neidentificați, erodându-se astfel autoritatea statelor.

Aceasta nu înseamnă însă că s-a renunțat la corupție, mită, înțelegeri secrete sau extorcare. Când toate acestea esuează, se recurge la violență. Datorită faptului că au existat situații în care organizațiile criminale au avut posibilitatea de a-și demonstra violența ieșită din comun, ca mijloc de apărare a intereselor sale, se poate crea confuzie în discernerea între actele lor și cele ale organizațiilor teroriste. Singura diferență notabilă dintre ele este aceea că teroristii sunt mai puțin interesați de profit, ei fiind mai degrabă motivați de fanatismul religios sau ideologic, atacurile lor având ca ținte statul cu ceea ce înseamnă el (instituțiile și reprezentanții lor).

II.3.4. Conflictele regionale

Dupa al doilea război mondial continentul european a fost divizat în două grupuri care își defineau interesele de securitate în mod antagonic, după modelul jocului de sumă nulă - câștigul de securitate al uneia dintre grupuri constă în pierderi de securitate pentru cealaltă. Principalele surse ale divizării Europei au fost de natură politică și ideologică. Lumii capitaliste și democratice a Europei Occidentale i s-a opus lumea comunistă și totalitară a Europei de Est. Confruntarea principală a avut loc pe țărâmă politică, ideologică și militară și a luat forma unei curse a înarmărilor care a caracterizat întreaga perioadă și care s-a prelungit, prin inerție, în forme mai puțin agresive, chiar și în perioada tranziției postcomuniste, atât în Europa, cât și în Asia. Cu toate acestea a luat forma unor confruntări politice, ideologice și militare, esența opoziției dintre cele două grupuri europene a fost strâns legată de dezvoltare, luând forma unei competiții pentru dezvoltare. Decalajul de dezvoltare a fost mai redus la începutul confruntării, în perioada imediat următoare celui de-al doilea război mondial, și mai accentuat la sfârșitul comunismului. Războiul rece s-a încheiat în momentul în care blocul comunist s-a dovedit incapabil, în condițiile globalizării, să mai asigure creșterea economică țărilor pe care le cuprindea, în vreme ce gruparea occidentală a dovedit capacitatea nu doar de a se dezvolta pe sine, dar și de a produce o dezvoltare accelerată în acele țări care i s-au alăturat (Spania, Portugalia, Grecia).

¹¹ <http://librarything.com/author>

activitate atât de sumbră.²² Fața nevăzută a profiturilor ilicite, realizate prin spălarea banilor cunoaște mijloace din ce în ce mai sofisticate, iar sumele uriașe obținute sunt valorificate de cartelurile criminale pentru a ține sub control importante instituții financiar-bancare, sau instituții economico-sociale, creându-se de multe ori adevărate monopoluri prin înlăturarea concurenței. Prin corupție, arma cea mai uzitată, crima organizată urcă spre vârfurile societății, cuprinzând instituții vitale ale statului, punând în pericol siguranța națională.

În ceea ce privește conceptul de criminalitate internațională, acesta include în conținutul său două aspecte: criminalitatea, având în vedere totalitatea infracțiunilor comise pe teritoriul statelor într-o anumită perioadă de timp (statistică greu de realizat) și criminalitate internațională, care se referă la numărul infracțiunilor comise într-o anumită perioadă de timp, prin care au fost încălcate obligatoriu, legislațiile a cel puțin două state²³. Sintetizând toate aceste elemente, considerăm că noțiunea de criminalitate internațională cuprinde totalitatea faptelor infracționale săvârșite într-o perioadă de timp, bine determinată pe teritoriul statelor din comunitatea internațională sau pe teritoriul statelor dintr-o anumită zonă geografică, de către persoane fizice și juridice.

Având în vedere faptul că infracțiunile au căpătat deja un caracter internațional, organele legislative ale statelor au fost obligate să specifice faptul că infracțiunea cu caracter transnațional este considerată orice faptă care, după caz: este săvârșită atât pe teritoriul unui stat, cât și în afara acestuia; este săvârșită pe teritoriul unui stat, dar pregătirea, planificarea, conducerea și controlul său, are loc, în totalitate sau în parte, pe teritoriul altui stat; este săvârșită pe teritoriul unui stat de un grup infracțional organizat care desfășoară activități infracționale în două sau mai multe state; este săvârșită pe teritoriul unui stat, dar rezultatul acesteia se produce pe teritoriul altui stat.

Raportat la aceste patru criterii de referință, criminalitatea reprezintă acel segment infracțional care integrează activități ilegale, comise de persoane în

În ultimii ani, ca urmare a conflictelor naționale, etnice și chiar interstatale, un mare număr de depozite militare a căzut sub controlul unor bande criminale, fapt ce face ca traficul cu armament, substanțe toxice și radioactive să cunoască o dezvoltare fără precedent, fiind aproape scăpat de sub control.

Organizațiile criminale sunt implicate tot mai mult în practici ilicite de dumping și înregistrarea unor pierderi fictive, operațiuni realizate deseori cu complicitatea unor funcționari corupți.

O situație de noutate, exploatată de crima organizată, este micșorarea ofertei mondiale de organe umane pentru transplant. Ca urmare, s-a dezvoltat o piață neagră cu astfel de produse care exploatează sărăcia, îndeosebi în țările subdezvoltate, iar progresele înregistrate în tehnicile de transplant a organelor prelevate sunt de natură a spori această activitate atât de sumbră²⁴.

Sistemele electronice de comunicație neputând fi secretizate perfect, devin vulnerabile în fața acțiunilor criminale comise prin intermediul computerelor. Prejudiciul este enorm iar autorii au foarte mari șanse de a nu fi descoperiți.

Fața văzută a profiturilor ilicite, realizată prin spălarea banilor, cunoaște mijloace din ce în ce mai sofisticate, iar sumele uriașe obținute sunt valorificate de cartelurile criminale pentru a ține sub control importante instituții financiar bancare ori instituții economico-sociale, creându-se de multe ori adevărate monopoluri prin înlăturarea concurenței.

Prin corupție, arma cea mai teribilă și perfidă, crima organizată urcă spre vârfurile societății, cuprinzând instituții vitale ale statului, sugrumând libertatea și independența acestuia, punând în pericol siguranța sa.

2.2. Crima organizată la cumpăna celor două milenii

2.2.1. Aspecte privind drogurile ilicite

Buletinul statistic²⁵ 2002 al Oficiului Națiunilor Unite pentru controlul drogurilor și prevenirea crimei privind tendințele mondiale ale drogurilor ilicite, referitor la unul dintre cele mai dure și frecvent uzitate droguri – heroina, ne prezintă situații mondiale alarmante și cutremurătoare:

— În perioada 1990 – 2000, din cantitatea totală de heroină de 5.083

²² I. Pitulescu – *Al treilea război mondial, crima organizată* – Editura Național, 1996, pag. 15.

²³ Studiile UN-ODCCP asupra drogurilor și criminalității – Statistică, tendințele mondiale ale drogurilor ilicite 2002, New York.

²⁴ Pitulescu, I., *Al treilea război mondial, crima organizată*, Editura Național, București, 1996, p.15.
²⁵ Suceavă, Ion și colaboratorii, *Omul și drepturile sale*, Editura Ministerului de Interne, București, 1991, p.240.

activitate atât de sumbră.²² Fața nevăzută a profiturilor ilicite, realizate prin spălarea banilor cunoscute mijloace din ce în ce mai sofisticate, iar sumele uriașe obținute sunt valorificate de cartelurile criminale pentru a ține sub control importante instituții financiar-bancare, sau instituții economico-sociale, creându-se de multe ori adevărate monopoluri prin înlăturarea concurenței. Prin corupție, arma cea mai uzitată, crima organizată urcă spre vârful societății, cuprinzând instituții vitale ale statului, punând în pericol siguranța națională.

În ceea ce privește conceptul de criminalitate internațională, acesta include în conținutul său două aspecte: criminalitatea, având în vedere totalitatea infracțiunilor comise pe teritoriul statelor într-o anumită perioadă de timp (statistică greu de realizat) și criminalitate internațională, care se referă la numărul infracțiunilor comise într-o anumită perioadă de timp, prin care au fost încălcate obligatorii, legislațiile a cel puțin două state.²³ Sintetizând toate aceste elemente, considerăm că noțiunea de criminalitate internațională cuprinde totalitatea faptelor infracționale săvârșite într-o perioadă de timp, bine determinată pe teritoriul statelor din comunitatea internațională sau pe teritoriul statelor dintr-o anumită zonă geografică, de către persoane fizice și juridice.

Având în vedere faptul că infracțiunile au căpătat deja un caracter internațional, organele legislative ale statelor au fost obligate să specifice faptul că infracțiunea cu caracter transnațional este considerată orice faptă care, după caz: este săvârșită atât pe teritoriul unui stat, cât și în afara acestuia; este săvârșită pe teritoriul unui stat, dar pregătirea, planificarea, conducerea și controlul său, are loc, în totalitate sau în parte, pe teritoriul altui stat; este săvârșită pe teritoriul unui stat de un grup infracțional organizat care desfășură activități infracționale în două sau mai multe state; este săvârșită pe teritoriul unui stat, dar rezultatul acesteia se produce pe teritoriul altui stat.

Raportat la aceste patru criterii de referință, criminalitatea reprezintă acel segment infracțional care integrează activități ilegale, comise de persoane în

mod individual sau care se asociază în mod întâmplător, folosind diverse metode și mijloace și urmărind scopuri variate.

Noțiunea de criminalitate comportă mai multe categorii²⁴, în funcție de diferitele elemente de referință cu care se operează:

- în funcție de spațiul de referință există o criminalitate națională și internațională;
- referindu-ne la perioada de timp putem vorbi de criminalitate anuală, semestrială, lunară;
- dacă faptele sunt raportate la diferite categorii de persoane există criminalitatea adultă, juvenilă, masculină, feminină, criminalitatea „gulerelor albe” (persoane ce ocupă poziții importante în sfera relațiilor de afaceri etc.);
- după gradul de cunoaștere a faptelor penale de către organele de justiție criminalitatea poate fi reală (fapte comise efective), aparentă și legală (sau judecată).

Conceptul de infracțiune internațională este de dată relativ recentă, deși unele legislații naționale conțin de mult timp prevederi juridice referitoare la reprimarea faptelor de acest gen. Astfel, Constituția SUA din anul 1787 și cea a Confederației Helvetice cuprind dispoziții în temeiul cărora organele interne sunt competente să reprime infracțiunile internaționale.²⁵

Treptat, dreptul internațional a căpătat același fundament ca și dreptul intern, unii autori contemporani afirmând că prima manifestare a dreptului infracțiunilor internaționale datează din 1945, fără a fi avut nici precedente, nici procurori.²⁶ Această opinie este însă infirmată de numeroase acte și documente internaționale. Pentru a se aprecia dacă un fapt are sau nu caracterul unei infracțiuni internaționale de ordin penal trebuie avut în vedere dreptul internațional, în ansamblul său, și nu numai dreptul convențional. Este deci

Tema referat: Aspecte generale ale crimei organizate

Universitatea creștină "Dimitrie Cantemir"

MASTER: Studii de securitate și apărare

Lucrare disponibilă aici: <http://www.scribd.com/doc/57756548/Www-referat-ro-aspecte-Generale-Crimei-Organizate?query=integreaz>

Sunt dificil de incriminat, prin lege, conceptele de criminalitate, crimă organizată sau mafie, deoarece acestea implică o diversitate de acte și fapte infracționale, sancționate în mod individual de legiuitor, și o sferă de cuprindere greu de delimitat cu exactitate.

În raport cu cele patru criterii enunțate mai sus, conceptele de criminalitate organizată și mafie ar putea fi delimitate după cum urmează:

1) Într-o concepție mai largă, criminalitatea ar putea fi definită ca reprezentând totalitatea actelor și faptelor infracționale comise într-o anumită perioadă pe un spațiu teritorial delimitat.

Deci, criminalitatea reprezintă acel segment infracțional care integrează activități ilegale, comise de indivizi în mod individual, sau care se asociază relativ întâmplător, prin diverse metode și mijloace, urmărind scopuri variate.

Din cele două definiții prezentate, se desprind următoarele trăsături caracteristice:

- paleta activităților ilegale compatibile cu acest concept este practic nelimitată;
- subiecții actelor infracționale pot fi persoane care acționează în mod individual sau în cadrul unor asociații criminale;
- metodele și mijloacele de acțiune ale subiecților infracționali sunt nelimitate;
- scopurile urmărite de subiecții infracționali au caracter divers;

Din definiție nu rezultă gradul de periculozitate socială al delictelor compatibile cu aceste concepte și nici nu se apreciază dacă acestea aduc sau nu atingere unor sectoare ale vieții economice, sociale și politice în stat.

Teoretic, conform acestor definiții criminalitatea include toate actele și faptele infracționale ce se comit într-o anumită perioadă de timp, pe un spațiu teoretic delimitat.

2) Crima organizată reprezintă acel segment infracțional la care raportează activitățile ilegale de natură să afecteze grav anumite sectoare ale vieții economice, sociale și politice, desfășurate prin diverse metode și mijloace, în mod constant, planificat și conspirat, de către asociații de indivizi, cu o ierarhie internă bine determinată, cu

²² Pruteanu, I., *Al treilea război mondial, crime organizate*, Editura Națională, București, 1996, p. 15.

²³ Sussangkarn, J. și colaboratorii, *Omul și drepturile sale*, Editura Ministerului de Interne, București, 1991, p. 140.

²⁴ Gheță, Valeriu, *Manual de criminologie*, Editura All Book, București, 1995, pp. 14-16.

²⁵ Gheță, Valeriu, *Dreptul internațional penal și infracțiunile internaționale*, Editura Academiei Române, București, 1971, p. 127.

²⁶ Malgouyres, H., *La repression et par les tribunaux allemands des crimes contre l'humanité et de l'appartenance à une organisation criminelle en application de la loi*, Conseil de Contrôle alle. nr. 10, Paris, 1960, p. 5.

mod individual sau care se asociază în mod întâmplător, folosind diverse metode și mijloace și urmărind scopuri variate.

Noțiunea de criminalitate comportă mai multe categorii²⁴, în funcție de diferitele elemente de referință cu care se operează:

- în funcție de spațiul de referință există o criminalitate națională și internațională;
- referindu-ne la perioada de timp putem vorbi de criminalitate anuală, semestrială, lunară;
- dacă faptele sunt raportate la diferite categorii de persoane există criminalitatea adultă, juvenilă, masculină, feminină, criminalitatea „gulerelor albe” (persoane ce ocupă poziții importante în sfera relațiilor de afaceri etc.);
- după gradul de cunoaștere a faptelor penale de către organele de justiție criminalitatea poate fi reală (fapte comise efective), aparentă și legală (sau judecată).

Conceptul de infracțiune internațională este de dată relativ recentă, deși unele legislații naționale conțin de mult timp prevederi juridice referitoare la reprimarea faptelor de acest gen. Astfel, Constituția SUA din anul 1787 și cea a Confederației Helvetice cuprind dispoziții în temeiul cărora organele interne sunt competente să reprime infracțiunile internaționale.²⁵

Treptat, dreptul internațional a căpătat același fundament ca și dreptul intern, unii autori contemporani afirmând că prima manifestare a dreptului infracțiunilor internaționale datează din 1945, fără a fi avut nici precedente, nici precursori.²⁶ Această opinie este însă infirmată de numeroase acte și documente internaționale. Pentru a se aprecia dacă un fapt are sau nu caracterul unei infracțiuni internaționale de ordin penal trebuie avut în vedere dreptul internațional, în ansamblul său, și nu numai dreptul convențional. Este deci

²⁴ Cioclei, Valerian, *Manual de criminologie*, Editura All Beck, București, 1998, pp.14-16.

²⁵ Geamănu, Grigore, *Dreptul internațional penal și infracțiunile internaționale*, Editura Academiei Române, București, 1977, p.127.

²⁶ Meisner, H., *La repression et par les tribunaux allemands des crimes contre l'humanité et de l'appartenance a une organisation criminelle en application de la loi*, Conseil de Controle allie, nr. 10, Paris, 1960, p.5.

CATEGORII DOCUMENTE

Administratie

Drept

- 1 Afaceri
- 1 Calculatoare
- 1 Casa masina
- 1 Didactica pedagogie
- 1 Diverse
- 1 Educatie
- 1 Finante
- 1 Geografie
- 1 Istorie & politica
- 1 Legislatie
- 1 Limba
- 1 Management
- 1 Sanatate
- 1 Tehnologie

Consideratii generale privind conceptul si obiectul cooperarii politienesti internationale

Drept

+ Font mai mare | - Font mai mic

Doriți diplomă Cambridge?

Înscrieți-vă acum la studiile anuale. Număr de locuri limitat
www.link-academy.com/cambridge

Consideratii generale privind conceptul si obiectul cooperarii politienesti internationale

1.- Conceptul de infractiune internationala si necesitatea cooperarii politienesti intre state

1.1.- Notiunea de infractiune internationala

Noțiunea de infracțiune internațională este de dată relativ recentă, deși unele legislații naționale conțin de mult prevederi juridice referitoare la reprimarea faptelor de această natură. Astfel, Constituția SUA din 1787 și cea a Confederației Helvetice includ dispoziții în temeiul cărora organele interne sunt competente să reprime infracțiunile internaționale [1] Conștient de pericolul acestor infracțiuni statele din comunitatea internațională au încheiat o serie de convenții care prevăd reprimarea acestei categorii de infracțiuni. [2]

Amplimea pe care o cunoaște criminalitatea internațională și faptul că aceasta afectează toate statele lumii, le-a determinat pe acestea să dezvolte cooperarea polițienească internațională în vederea prevenirii și combaterii acestui fenomen care, în prezent, constituie un flagel ce se manifestă în forme foarte variate de la terorism, trafic de droguri, trafic de persoane, crimă organizată, spălarea banilor murdari și până la răgiri de conturi între structurile criminale sau executile de tip mafiot, flagel ce creează o psihoză generală de insecuritate civică și de teroare.

Criminalitatea internațională se manifestă prin săvârșirea de infracțiuni internaționale. În doctrina dreptului internațional au existat multiple încercări de definire a infracțiunilor internaționale, încercări care au avut drept scop conturarea cât mai precisă a elementelor constitutive ale acestora, tocmai pentru a o delimita de infracțiunea cu caracter național. Una din aceste definiții aparține juristului român Vespasian Pella, care considera infracțiunea internațională "o acțiune sau inacțiune sancționată de o pedeapsă pronunțată și executată în numele comunității statelor". [3]

În doctrina OIPC-INTERPOL este considerată infracțiune internațională orice activitate criminală care interesează mai multe țări, fie datorită naturii faptelor săvârșite, fie personalității sau conduitei autorului ori compliceilor săi [4]

Tot în doctrina Interpolului se arată că "o infracțiune este socotită ca fiind internațională dacă sunt implicate cel puțin două state în ceea ce privește locul comiterii ei; cetățenia autorului (autorilor), locul depozitării sau traficării obiectelor corp delict".

Bulgaria
Comision la Incasare

dozpagubiri.wordpress.com

0727.237.237

Travel.
Save.
Zumzi.

Vezi Oferte

DOCUMENTE SIMILARE

0

Continutul si condeile pre
Contrabanda
Testamentul olograf
NOTARIUL PUBLIC
CONSIDERATII GENERALE
COMERCIAL
INTREBARI SI RASPUNSI
EUROPEAN
Activitati de urmarire pen
pentru administrarea prob
DREPT EUROPEAN - TI
Cauzele care inlatura sau
pedepsei
Succesiunea statelor

TERMENI importati
document

O infracțiune internațională este socotită ca fiind internațională dacă sunt implicate cel puțin două state în ceea ce privește locul comiterii ei; cetățenia autorului (autorilor), locul depozitării sau traficării obiectelor corp delict".

incontestabil că, în momentul comiterii lor aceste fapte erau ilegale și sancționate nu numai de dreptul internațional, dar și de dreptul comun al statelor²⁷, care conștiente de pericolul acestor infracțiuni au încheiat o serie de convenții ce prevăd reprimarea lor.²⁸

Amplarea pe care o cunoaște criminalitatea internațională și faptul că aceasta afectează toate statele lumii constituie un flagel care se manifestă în forme variate: de la terorism, trafic de droguri, trafic de ființe umane, crimă organizată, spălarea banilor, traficul cu armament și explozivi, și până la reglări de conturi între structurile criminale, sau execuții de tip mafiot, creează o psihoză generală de insecuritate civică și de teroare.²⁹

Potrivit doctrinei dreptului internațional penal au existat multiple încercări de definire a infracțiunii internaționale, încercări care au avut drept scop conturarea cât mai precisă a elementelor constitutive ale acesteia, în vederea delimitării ei de infracțiunea cu caracter național. Una dintre aceste definiții aparține juristului român Vespasian Pella, care consideră infracțiunea internațională „o acțiune sau inacțiune sancționată de o pedeapsă pronunțată și executată în numele comunității statelor”.³⁰ Un alt jurist, Ștefan Glaser, consideră infracțiunea internațională ca fiind „un fapt contrar dreptului internațional și atât de vătămător pentru interesele apărute de acest drept, încât statele de comun acord îi atribuie un caracter criminal, cerând totodată și reprimarea penală”.³¹

În opinia noastră, cea mai completă definiție dată acestor infracțiuni aparține profesorului Grigore Geamănu care afirma că „infracțiunea internațională este un act constând dintr-o acțiune sau omisiune, contrară dreptului internațional, iar elementul esențial al infracțiunii internaționale este pericolozitatea manifestată pentru pacea și securitatea internațională ceea ce

²⁷ Geamănu, Grigore, *op. cit.*, p.128.

²⁸ Convenția din 1904 privind traficul cu ființe umane și Convenția din 1961 privind traficul de stupefiante

²⁹ Șerb, Stancu, Drăghici, C-tin, Iacob, A., Ignat, A., *Drept polițienesc*, Editura Tritonic, București, 2003, p.192.

³⁰ Pella, V.V., *La criminalité collective des états*, București, 1927, p.175.

³¹ Glaser, St., *Drept internațional penal conventional*, Paris, 1929, pp.145-148.

CATEGORII DOCUMENTE

Administratie

Drept

- 1 Afaceri
- 2 Calculatoare
- 3 Casa masina
- 4 Didactica pedagogie
- 5 Diverse
- 6 Educatie
- 7 Finante
- 8 Geografie
- 9 Istorie & politica
- 10 Legislatie
- 11 Limba
- 12 Management
- 13 Sanatate
- 14 Tehnologie

Consideratii generale privind conceptul si obiectul cooperarii politiei

Drept

+ Font mai mare | - Font mai mic

[Doriți diplomă Cambridge?](#) Înscrieți-vă acum la studiile anuale. Număr de locuri limitat

[Despagubiri ANRP](#) Legea 290/2003 Basarabia-Bucovina, Comisionul se achita după

[Last Minute Tunisia](#) zbor ,cazare,2 mese, cel mai mic pret garantat [voyage.miniprix.ro](#)

[Consideratii generale privind conceptul si obiectul cooperarii politienesti internationale](#)

1.- Conceptul de infractiune internationala si necesitatea cooperarii politienesti intre state

1.1.- Notiunea de infractiune internationala

Noțiunea de infracțiune internațională este de data relativ recentă, deși unele legislații naționale conțin de mult prevederi juridice referitoare la reprimarea faptelor de această natură. Astfel, Constituția SUA din 1787 și cea a Confederației Helvetice includ dispoziții în temeiul cărora organele interne sunt competente să reprime infracțiunile internaționale.^[1] Conștiente de pericolul acestor infracțiuni statele din comunitatea internațională au încheiat o serie de convenții care prevăd reprimarea acestei categorii de infracțiuni.^[2]

Amplarea pe care o cunoaște criminalitatea internațională și faptul că aceasta afectează toate statele lumii, le-a determinat pe acestea să dezvolte cooperarea polițienească internațională în vederea prevenirii și combaterii acestui fenomen care, în prezent, constituie un flagel ce se manifestă în forme foarte variate de la terorism, trafic de droguri, trafic de persoane, crimă organizată, spălarea banilor murdari și până la reglări de conturi între structurile criminale sau execuțiile de tip mafiot, flagel ce creează o psihoză generală de insecuritate civică și de teroare.

Criminalitatea internațională se manifestă prin savarsirea de infracțiuni internaționale. În doctrina dreptului internațional au existat multiple încercări de definire a infracțiunii internaționale, încercări care au avut drept scop conturarea cât mai precisă a elementelor constitutive ale acesteia, tocmai pentru a o delimita de infracțiunea cu caracter național. Una din aceste definiții aparține juristului român Vespasian Pella, care considera infracțiunea internațională „o acțiune sau inacțiune sancționată de o pedeapsă pronunțată și executată în numele comunității statelor”.^[3]

În doctrina OIPC-INTERPOL este considerată infracțiune internațională orice activitate criminală care interesează mai multe țări, fie datorită naturii faptelor savarsite, fie personalității sau conduitei autorului ori complicilor săi.^[4]

Tot în doctrina Interpolului se arată că „o infracțiune este socotită ca fiind internațională dacă sunt implicate cel puțin două state în ceea ce privește locul comiterii ei, cetățenia autorului (autorilor), locul depozitării sau traficării obiectelor corp delict”.

atrage în mod obligatoriu sancțiunea penală”.³²

Doctrina OIPC – INTERPOL consideră infracțiune internațională „orice activitate criminală care interesează mai multe țări, fie datorită naturii faptelor săvârșite, fie personalității sau conduitei autorului ori complicilor săi”. Aceeași doctrină arată că: „O infracțiune este socotită ca fiind internațională dacă sunt implicate cel puțin două state în ceea ce privește locul comiterii ei, cetățenia autorului (autorilor), locul depozitării sau traficării obiectelor corp delict”.³³ O infracțiune internațională va avea astfel, repercusiuni internaționale în funcție de circumstanțele sale (fapte comise în mai multe țări sau fuga infractorului în străinătate) sau de consecințele actului său delictuos (trafic de droguri, trafic cu ființe umane, cu mașini furate, terorism etc.).

O deosebită importanță pentru determinarea caracterului internațional al unei infracțiuni o are personalitatea infractorului. Din acest punct de vedere, un individ care a comis fapte ilicite cu caracter local (furturi din magazine, din locuințe, tâlhării, trafic de droguri etc.), dar succesiv în mai multe țări este un infractor internațional. Tot astfel, un infractor care a comis infracțiuni pe teritoriul unui stat și care se refugiază pe teritoriul altui stat este un infractor internațional.³⁴

Pe de altă parte, sunt unele infracțiuni care prezintă un grad de pericolozitate deosebit și chiar dacă ele se comit pe teritoriul statului al cărui cetățean este autorul, interesează și celelalte state în vederea cooperării ținând seama de o posibilă „expansiune internațională”. Astfel de situații sunt determinate de infracțiuni cum sunt: terorismul, traficul de droguri, traficul de persoane, falsul și traficul cu monedă falsă, traficul cu mașini furate, cu armament etc., infracțiuni care sunt incriminate în legislațiile tuturor țărilor și care necesită prevenirea și combaterea lor, concentrarea eforturilor mai multor

În doctrina OIPC-INTERPOL este considerată infracțiune internațională orice activitate criminală care interesează mai multe țări, fie datorită naturii faptelor săvârșite, fie personalității sau conduitei autorului ori complicilor săi.^[4]

Tot în doctrina Interpolului se arată că „o infracțiune este socotită ca fiind internațională dacă sunt implicate cel puțin două state în ceea ce privește locul comiterii ei, cetățenia autorului (autorilor), locul depozitării sau traficării obiectelor corp delict”.

Cea mai completă definiție a acestui gen de infracțiune este cea a reputatului specialist român în dreptul internațional, profesorul Grigore Geamanu care afirmă că: „infracțiunea internațională este un act constând dintr-o acțiune sau omisiune contrară dreptului internațional, iar elementul esențial al acesteia este pericolozitatea manifestată pentru pacea și securitatea internațională ceea ce atrage în mod obligatoriu sancțiunea penală.”^[5]

O infracțiune va avea astfel, repercusiuni internaționale în funcție de circumstanțele sale (fapte comise în mai multe țări sau fuga infractorului în străinătate) sau de consecințele actului său delictuos (trafic de stupefiante, trafic de moneda falsă, terorism etc.).

O importanță esențială pentru determinarea caracterului internațional al unei fapte penale o are personalitatea infractorului. Din acest punct de vedere, un individ care a comis acte ilicite cu caracter local (furturi din magazine, din locuințe etc.) dar succesiv în mai multe țări, este un infractor itinerant. Tot la fel un infractor care a comis fapte penale pe teritoriul unui stat, și care se refugiază pe teritoriul altui stat este un infractor internațional.^[6]

Pe de altă parte sunt unele infracțiuni care prezintă un grad de pericolozitate deosebit și chiar dacă ele se comit în cadrul dreptului penal intern (dacă persoana comite o infracțiune de acest gen pe teritoriul statului al cărui cetățean este) totuși având în vedere posibila „expansiune internațională” a cazului respectiv, statele sunt interesate de o cooperare în vederea reprimării. Astfel de situații sunt determinate de infracțiunile privind terorismul, traficul de droguri, falsul de moneda etc., infracțiuni care sunt incriminate în legislațiile tuturor țărilor și care necesită pentru prevenirea și combaterea lor, concentrarea eforturilor mai multor state dintr-o anumită regiune geografică sau din zone diferite, determinate conjunctural.^[7]

Prof. Grigore Geamanu clasifică infracțiunile internaționale în două mari grupe: crime internaționale și infracțiuni internaționale comise de persoane particulare.^[8]

a. - Crimele internaționale se împart în:

- crime contra păcii și securității omenirii (agresiunea, propaganda de război, pregătirea de război);
- crime de război (folosirea armelor ilicite de ucidere în masă, biologice, chimice, nucleare);
- crime contra umanității (genocidul, folosirea armelor nucleare, politica de discriminare și segregare).

b. - Infracțiunile internaționale comise de persoane particulare care cuprind: terorismul internațional, pirateria, brigandajul maritim și aerian, traficul de droguri, traficul cu ființe umane, sclavia, falsul de moneda etc.

În ceea ce privește conceptul de criminalitate internațională, acesta include în conținutul său două aspecte:

- criminalitatea având în vedere totalitatea infracțiunilor comise pe teritoriul tuturor statelor într-o anumită perioadă de timp, statistică greu de realizat;
- criminalitatea internațională care se referă la numărul infracțiunilor comise într-o anumită perioadă de timp prin care au fost violate obligatoriul legislațiile penale a cel puțin două state.^[9]

Sintetizând toate aceste elemente considerăm că noțiunea de criminalitate internațională cuprinde totalitatea actelor infracționale săvârșite într-o perioadă de timp, bine determinată, pe teritoriul statelor din comunitatea internațională sau pe teritoriul statelor dintr-o anumită zonă geografică, de către persoane fizice.^[10]

1.2 - Necesitatea cooperării polițienesci între state

Successul luptei împotriva criminalității internaționale nu poate fi conceput fără o cooperare între autoritățile judiciare ale statelor interesate și fără să se bazeze pe o întreagă gamă de informații operative, precise și mereu actualizate.^[11]

³² Geamanu, Grigore, *Dreptul internațional penal și infracțiunile internaționale*, Editura Academiei Române, București, 1977, p.131.

³³ Pelic, Gh., Hurdubai, Ioan, *Interpol și criminalitatea internațională*, Editura Ministerului de Interne, Biroul Național Interpol, București, 1983, p.4.

³⁴ Șerb, Stancu, Delghici, Călin, Iacob, A., Ignat, A., *Drept polițienesc*, Editura Tritonic, București, 2003, p.193.

unitate și nu în ultimul rând, de la conflictualitate la cooperare.

Pe măsură ce societatea se globalizează, iar frontierele se transformă din linii care separă și opun în linii sau zone care identifică și unesc, aceste tipuri de provocări, pericole și amenințări se amplifică și se diversifică. Deci, globalizarea criminalității nu are doar un singur sens, de la Est spre Vest, ci și de la Vest spre Est, de la Nord spre Sud și de la Sud spre Nord.

Ultima extindere a Uniunii Europene a făcut ca aceasta să aibă ca frontieră de est Marea Neagră, Republica Moldova și Ucraina și, de asemenea, spațiul islamic reprezentat de Turcia, ceea ce a determinat creșterea criminalității transfrontaliere europene, eurasiatică și, în consecință, extinderea structurilor de criminalitate mai rapid decât structurile și funcțiunile europene. Considerăm că acest lucru este posibil din următoarele motive:

➤ criminalitatea transfrontalieră este mult mai flexibilă decât structurile europene caracterizate de birocratism și formalism, extrem de prudente la configurarea politică, economică, juridică, socială, militară, culturală și informațională a noilor realități;

➤ criminalitatea transfrontalieră dispune de rețele dinamice, de organizații relativ independente și noduri de rețea funcționale, operative, în contradicție cu structurile ierarhice și greoaie, dominate de mecanisme complicate și cronofage ale Uniunii Europene;

➤ regulile după care funcționează criminalitatea transfrontalieră, deși extrem de dure, sunt simple și, în principiu, nescrise;

➤ criminalitatea transfrontalieră, rețelele și structurile mafioate, teroriste dețin aproape în permanență inițiativa strategică; ele nu reacționează, ci acționează.

Crima organizată reprezintă, în momentul de față, un pericol deosebit pentru toate statele. În cazul în care instituțiile abilitate nu vor reacționa prompt, atât prin demersuri legale, cât și prin măsuri operaționale extrem de energice, zonele locuite, indiferent unde și cum sunt ele constituite – pe principii etnice,

Petru Albu

Crima organizată în perioada de tranziție: o

amenințare la adresa securității statelor

București: Editura Ministerului Internelor și Reformei

Administrative, 2007

ISBN 978-973-745-054-8 343.3/.7

CAPITOLUL I

CRIMA ORGANIZATĂ, NOȚIUNE, DEFINIȚIE, ISTORIC

1. Considerații generale

Crima organizată reprezintă, în momentul de față, un pericol deosebit pentru toate statele.

În cazul în care instituțiile abilitate nu vor reacționa prompt, atât prin demersuri legale, cât și prin măsuri operaționale extrem de energice, așezămintele lumesti, indiferent unde și cum sunt ele constituite – pe principii etnice, culturale, de teritoriu ori de altă natură – vor plăti, firesc, profitorilor, propria lor indolență, neputință ori lășitate.

În acest sens, trebuie să recunoaștem că acest flagel contemporan, cu implicații profunde în toată lumea, necesită un antidot pe măsură, pe care avem obligația să-l descoperim și să-l folosim atât în combatere, cât și în profilaxie.

În ceea ce privește țara noastră, România, aflată în „perioada de tranziție”, cum ne-am obișnuit să-i spunem, traversează de fapt o perioadă de profunde transformări în plan legislativ, economic și social. Legi abrogate fără discernământ și fără a se pune altele în locul lor, doar pentru că erau emanația unui alt „regim”, au creat în mod firesc, un vid legislativ și haos în societate, un adevărat „inter-regn”. Pe de altă parte, actele normative elaborate și adoptate în pripă atât de Parlament, cât mai ales de Executiv, cu implicații în plan social, fără ca organele puterii și administrației de stat să-și evalueze corect „ab initio”, propriile posibilități și strategii, au constituit un teren fertil pentru proliferarea marii criminalități. Este dificil acum să evaluăm costurile, dar este absolut necesar să ne trezim la realitate și să întreprindem, în deplină cunoștință de cauză, ceea ce trebuie cu adevărat realizat pentru a asigura echilibrul social dorit.

Nu este vorba de sentimentalism, ci de reacția firească față de extinderea acestui flagel, iar noi suntem obligați să gândim și să acționăm în consecință. Prin urmare, lucrarea de față se dorește a fi o carte de minte și acțiune, sperând că, cele ce vor fi aduse la cunoștință vor găsi consensul unanim.

culturale, de teritoriu ori de altă natură – vor plăti, firesc, profiturilor, propria lor indolență, neputință ori lășitate. În acest sens, trebuie să recunoaștem că acest flagel contemporan, cu implicații profunde în toată lumea, necesită un antidot pe măsură pe care avem obligația să-l descoperim și să-l folosim atât în combatere, cât și în profilaxie.

Mutațiile survenite în domeniul activității infracționale, de la nivel național la cel transnațional, au fost favorizate de o serie de factori, cum sunt: evoluția conceptului de „spațiu european comun”, cu facilitățile ce le incumbă, care a deschis ferestre nesperate crimei organizate prin universalitatea rețelor comunitare; sfârșitul războiului rece, triumful democrației în fostele țări socialiste și mecanismele rudimentare care le reglementează activitatea economică; creșterea valului migraționist către țările dezvoltate și constituirea de rețele pe criterii etnice, care reprezintă adevărate enclave ale criminalității, greu de penetrat datorită barierelor lingvistice, culturale și mecanismelor care le guvernează activitatea; revoluția din domeniul comunicațiilor care a condus la creșterea gradului de flexibilitate și mobilitate a rețelor infracționale transnaționale; liberalizarea deplasării persoanelor ca urmare a acordurilor și înțelegerilor bi- și multilaterale dintre state etc.

Nu există un model unic la organizațiile criminale, acestea variind ca formă, norme de conduită, experiență, specializare în activitatea infracțională, arie de operare, tactici și mecanisme de apărare, drept pentru care și lupta de prevenire și combatere a acestora presupune un grad sporit de complexitate, care reclamă în mod necesar și o cooperare interstatală.

Privită drept totalitatea infracțiunilor săvârșite pe teritoriile mai multor state, într-o anumită perioadă de timp, ca rezultat al acțiunilor planificate ale unui ansamblu de persoane reunite în mod stabil, ce-și repartizează și coordonează însărcinările, pe baza preocupării comune de a obține profit, crima organizată transfrontalieră constituie în ultimă instanță un fenomen rezidual al procesului de globalizare, strâns legat de acesta datorită unor similitudini, dar și

Petru Albu

Crima organizată în perioada de tranziție: o amenințare la adresa securității statelor

Editura Ministerului Internelor și Reformei Administrative, București, 2007
ISBN 978-973-745-054-8 343.3/.7

Crima organizată, noțiuni, definiție, istoric

27

Mutațiile survenite în domeniul activității infracționale, de la nivel național la cel transnațional, au fost favorizate de o serie de factori, cum sunt:

- evoluția conceptului de „spațiu european comun”, cu facilitățile ce le incumbă, care a deschis ferestre nesperate crimei organizate prin universalitatea rețelor comunitare;
- sfârșitul războiului rece, triumful democrației în fostele țări socialiste și mecanismele rudimentare care le reglementează activitatea economică;
- creșterea valului migraționist către țările dezvoltate și constituirea de rețele pe criterii etnice, care reprezintă adevărate enclave ale criminalității, greu de penetrat datorită barierelor lingvistice, culturale și mecanismelor care le guvernează activitatea;
- revoluția din domeniul comunicațiilor care a condus la creșterea gradului de flexibilitate și mobilitate a rețelor infracționale transnaționale;
- liberalizarea deplasării persoanelor ca urmare a acordurilor și înțelegerilor bi- și multilaterale dintre state etc.;

Nu există un model unic la organizațiile criminale, acestea variind ca formă, norme de conduită, experiență, specializare în activitatea infracțională, arie de operare, tactici și mecanisme de apărare, drept pentru care și lupta de prevenire și combatere a acestora presupune un grad sporit de complexitate, care reclamă în mod necesar și o cooperare interstatală.

2. Definirea conceptului de crimă organizată

Considerăm, „ab initio”, că este necesar să definim conceptele de criminalitate, „crimă organizată”, „mafia”, „terorismul” și, mai nou „crimă strategică”, pentru a înțelege mai bine fenomenul sau fenomenele care ne înconjoară și ne afectează, în egală măsură, pe noi toți, fără jenă, scrupule sau bun-simț.

Delimitarea sferei de cuprindere a acestora în structura de ansamblu a fenomenului infracțional, la nivel național, și nu numai, a constituit și constituie încă obiect de studiu pentru majoritatea specialiștilor, teoreticienilor și practicienilor cu preocupări în domeniu. Aceste demersuri sunt motivate de necesitatea imperioasă de a cunoaște dimensiunile și implicațiile în societate ale fiecărui segment infracțional în parte, în scopul stabilirii și adoptării celor mai eficiente strategii de contracarare și a unui cadru legislativ și instituțional adecvat.

culturale, de teritoriu ori de altă natură – vor plăti, firese, profitorilor, propria lor indolență, neputință ori lășitate. În acest sens, trebuie să recunoaștem că acest flagel contemporan, cu implicații profunde în toată lumea, necesită un antidot pe măsură pe care avem obligația să-l descoperim și să-l folosim atât în combatere, cât și în profilaxie.

Mutațiile survenite în domeniul activității infracționale, de la nivel național la cel transnațional, au fost favorizate de o serie de factori, cum sunt: evoluția conceptului de „spațiu european comun”, cu facilitățile ce le incumbă, care a deschis ferestre nesperate crimei organizate prin universalitatea rețelelor comunitare; sfârșitul războiului rece, triumful democrației în fostele țări socialiste și mecanismele rudimentare care le reglementează activitatea economică; creșterea valului migraționist către țările dezvoltate și constituirea de rețele pe criterii etnice, care reprezintă adevărate enclave ale criminalității, greu de penetrat datorită barierelor lingvistice, culturale și mecanismelor care le guvernează activitatea; revoluția din domeniul comunicațiilor care a condus la creșterea gradului de flexibilitate și mobilitate a rețelelor infracționale transnaționale; liberalizarea deplasării persoanelor ca urmare a acordurilor și înțelegerilor bi- și multilaterale dintre state etc.

Nu există un model unic la organizațiile criminale, acestea variind ca formă, norme de conduită, experiență, specializare în activitatea infracțională, arie de operare, tactici și mecanisme de apărare, drept pentru care și lupta de prevenire și combatere a acestora presupune un grad sporit de complexitate, care reclamă în mod necesar și o cooperare interstatală.

Privită drept totalitatea infracțiunilor săvârșite pe teritoriile mai multor state, într-o anumită perioadă de timp, ca rezultat al acțiunilor planificate ale unui ansamblu de persoane reunite în mod stabil, ce-și repartizează și coordonează însărcinările, pe baza preocupării comune de a obține profit, crima organizată transfrontalieră constituie în ultimă instanță un fenomen rezidual al procesului de globalizare, strâns legat de acesta datorită unor similitudini, dar și

CRIMA ORGANIZATĂ TRANSFRONTALIERĂ - SURSĂ DE RISC CU IMPLICAȚII ASUPRA SECURITĂȚII NAȚIONALE A ROMÂNIEI

*Colonel lector univ. drd. Emil HEDEȘIU
Serviciul Român de Informații*

Crima organizată transfrontalieră – privită drept totalitatea infracțiunilor săvârșite pe teritoriile mai multor state, într-o anumită perioadă de timp, ca rezultat al acțiunilor planificate ale unui ansamblu de persoane reunite în mod stabil, ce își repartizează și coordonează însărcinările, pe baza preocupării comune de a obține profit – este un fenomen rezidual al procesului de globalizare, cuplat cu acesta, datorită unor similitudini, dar individualizat ferm și plasat în extrema ilegalității prin scopurile acțiunilor, mijloacelor și metodelor sale specifice. Legătura dintre crima organizată transfrontalieră și procesul globalizării rezultă din dualismul globalizării – într-o situație, ceea ce este pozitiv în acțiune și efect pentru unul, este în același timp negativ pentru altul. Dualitatea, alături de mobilitate și glocalizare sunt trei dintre principalele trăsături ale globalizării. Glocalizarea⁵⁶ exprimă unitatea indestructibilă dintre tensiunile globalizante și cele localizante, dintre existență liberă și viață îngrădită, dintre acolo și aici, întrucât ceea ce pentru unii reprezintă opțiune liberă, pentru alții înseamnă destinul nefast al vieții. Crima organizată transfrontalieră este unul din fenomenele ce exprimă noul concept al glocalizării. Aparent, crima organizată transfrontalieră este un furnizor de

⁵⁶ Zygmunt, BAUMAN, *Globalizarea și efectele ei sociale*, Editura ANTET, București, 2003, p.70, precizează că termenul a fost inventat de Roland Robertson. Termenul este folosit și de Gerd Schönwälder în *Globalization, Violent Conflict, and Peacebuilding - A Concept Note on Future Programming Possibilities*, martie 2003

individualizat ferm și plasat în extrema ilegalității prin scopurile acțiunilor, mijloacelor și metodelor sale specifice.

Legătura dintre crima organizată transfrontalieră și procesul globalizării rezultă din dualismul globalizării în sensul în care într-o situație ceea ce este pozitiv în acțiune și efect pentru unul este în același timp negativ pentru altul. Dualitatea, alături de mobilitate și glocalizare sunt trei dintre trăsăturile definitorii ale globalizării. Glocalizarea⁵⁵ exprimă unitatea indestructibilă dintre tensiunile globalizante și cele localizante, dintre existența liberă și viața îngrădită, dintre acolo și aici, întrucât ceea ce pentru unii reprezintă opțiune liberă, pentru alții înseamnă destinul nefast al vieții. Crima organizată transfrontalieră este unul dintre fenomenele ce exprimă noul concept al glocalizării în sensul în care aparent crima organizată transfrontalieră este un furnizor de servicii pentru îndeplinirea dorințelor interzise, mai ales ale celor localizați – fixați de barierele, constrângerile, regulile morale, sociale, religioase, economice – dar, în fapt, este capcana ce poate spulbera protecția drepturilor fundamentale ale individului. Începând cu anii '90, în contextul unor evoluții majore geopolitice și geostrategice, cele două fenomene – globalizarea și crima organizată transfrontalieră – lipsite de coordonarea unui centru de comandă unic, au fost influențate de acțiunile unui nou tip de actori ai scenei internaționale, comparabil cu un conglomerat sau mozaic caracterizat de consistențe, culori și nuanțe diferite – rețelele.

Rețelele îmbracă două forme, și anume:

➤ legale – alianțe de state, organizații internaționale, companii din cadrul trusturilor multinaționale sau ale organizațiilor neguvernamentale grupate în diverse curente și tendințe sociale, ecologice, de apărare a drepturilor fundamentale ale cetățenilor ori umanitare;

➤ ilegale – cele ale crimei organizate transfrontaliere, ale organizațiilor

⁵⁵ Bauman, Zygmunt, *Globalizarea și efectele ei sociale*, Editura Antet, București, 2003, p.70, precizează că termenul a fost inventat de Roland Robertson. Termenul este folosit și de Gerd Schönwälder în *Globalization, Violent Conflict and Peacebuilding - A Concept Note on Future Programming Possibilities*, martie 2003.

CRIMA ORGANIZATĂ TRANSFRONTALIERĂ - SURSĂ DE RISC CU IMPLICAȚII ASUPRA SECURITĂȚII NAȚIONALE A ROMÂNIEI

*Colonel lector univ. drd. Emil HEDEȘIU
Serviciul Român de Informații*

Crima organizată transfrontalieră – privită drept totalitatea infracțiunilor săvârșite pe teritoriile mai multor state, într-o anumită perioadă de timp, ca rezultat al acțiunilor planificate ale unui ansamblu de persoane reunite în mod stabil, ce își repartizează și coordonează însărcinările, pe baza preocupării comune de a obține profit – este un fenomen rezidual al procesului de globalizare, cuplat cu acesta, datorită unor similitudini, dar individualizat ferm și plasat în extrema ilegalității prin scopurile acțiunilor, mijloacelor și metodelor sale specifice. Legătura dintre crima organizată transfrontalieră și procesul globalizării rezultă din dualismul globalizării – într-o situație, ceea ce este pozitiv în acțiune și efect pentru unul, este în același timp negativ pentru altul. Dualitatea, alături de mobilitate și glocalizare sunt trei dintre principalele trăsături ale globalizării. Glocalizarea⁵⁶ exprimă unitatea indestructibilă dintre tensiunile globalizante și cele localizante, dintre existență liberă și viață îngrădită, dintre acolo și aici, întrucât ceea ce pentru unii reprezintă opțiune liberă, pentru alții înseamnă destinul nefast al vieții. Crima organizată transfrontalieră este unul din fenomenele ce exprimă noul concept al glocalizării. Aparent, crima organizată transfrontalieră este un furnizor de

⁵⁶ Zygmunt, BAUMAN, *Globalizarea și efectele ei sociale*, Editura ANTET, București, 2003, p.70, precizează că termenul a fost inventat de Roland Robertson. Termenul este folosit și de Gerd Schönwälder în *Globalization, Violent Conflict, and Peacebuilding - A Concept Note on Future Programming Possibilities*, martie 2003

teroriste și ale grupărilor extremiste.

Chiar dacă, pentru unii, termenul de rețea are o conotație negativă, noțiunea de actor tip rețea este acceptată pe plan internațional, deoarece acoperă multitudinea și complexitatea legăturilor de interes ce există și se multiplică în toate sferele vieții globale. Cele două tipuri de rețele provoacă, în domeniile în care se manifestă, efecte contradictorii prin valorificarea în acțiunile lor a caracteristicilor elementelor definitorii ale procesului de globalizare, și anume: informația, bazele de date, decizia, libertatea de acțiune, capitalul liber, proprietatea, profitul, polarizarea, puterea, revoluția tehnologică, spațiul etc.

Tendința actorilor rețelelor legale este de a-și proiecta o structură stabilă de alianțe pentru o perioadă îndelungată care să corespundă intereselor proprii și celor comune determinate de un sistem de valori convergente. Cu cât aceste valori sunt mai profunde, se respectă și sunt apărute pe arii mai întinse, cu atât mai mult se manifestă procesul de accelerare al globalizării în acel spațiu comun. La nivelul actorilor statali, diferențele dintre sistemele de valori generate de concurența pentru resurse determină crearea de grupări și alianțe diverse, de natură politică, economică sau militară. Legăturile și efectele lor, plecând de la indivizi și ajungând la state, sunt profunde și transformatoare, în etapa actuală de dezvoltare a societății umane, influențând modul de a trăi, precum și modul în care dorim să fim guvernați. Răspunzătoare de gradul enorm de integrare al societății omenești este revoluția tehnologică ce a influențat mijloacele, metodele, posibilitățile de exprimare și acțiune din toate domeniile de manifestare a celor două forme – legală sau ilegală. Revoluția tehnologică a promovat invențiile și inovațiile ce au dus la digitalizarea datelor și valorilor, miniaturizarea, informatizarea, comunicațiile și transporturile, ca factor de accelerare a gradului de integrare la nivel global.

Cele mai profunde și numeroase transformări s-au produs și se vor mai produce la nivelul statelor naționale ca urmare a procesului deosebit de dinamic al creșterii interdependenței dintre statele naționale, ca urmare a extinderii și

servicii pentru îndeplinirea dorințelor interzise, mai ales ale celor localizați - fixați de barierele, constrângerile, involuțiile, regulile morale, sociale, religioase, economice -, dar, în fapt, este capcana ce poate spulbera protecția drepturilor fundamentale ale individului.

În ultimul deceniu și jumătate, în contextul unor evoluții majore geopolitice și geostrategice, cele două fenomene - globalizarea și crima organizată transfrontalieră -, lipsite de coordonarea unui centru de comandă unic, au fost influențate de acțiunile unui non tip de actori ai scenei internaționale, comparabili cu un conglomerat sau mozaic caracterizat de consistențe, culori și nuanțe diferite - *rețelele*:

- legale - cele ale alianțelor de state, ale organizațiilor internaționale, ale companiilor din cadrul trusturilor multinaționale sau ale organizațiilor neguvernamentale grupate în diverse curente și tendințe sociale, ecologice, de apărare a drepturilor fundamentale ale cetățeanului ori umanitare;

- ilegale - cele ale crimei organizate transfrontaliere, ale organizațiilor teroriste și ale grupărilor extremiste.

Chiar dacă, pentru unii, termenul de rețea are o conotație negativă, în contextul tematicii abordate, noțiunea de actor tip rețea este acceptată pe plan internațional, deoarece acoperă multitudinea și complexitatea legăturilor de interes ce există și se multiplică în toate sferele vieții globale. Cele două categorii incluse în tipologia rețelelor provoacă, în diverse domenii de manifestare, efecte contradictorii, prin valorificarea în acțiunile lor a caracteristicilor elementelor definitorii ale procesului de globalizare: bazele de date, capitalul liber, decizia, informația, libertatea, polarizarea, profitul, proprietatea, puterea, revoluția tehnologică, spațiul, viteza.

Tendința actorilor din prima categorie - rețelele legale - este de a-și proiecta o structură stabilă de alianțe pentru o perioadă cât mai lungă, care să corespundă intereselor proprii și celor comune determinate de un sistem de valori convergente.

Cu cât aceste valori sunt mai profunde, se respectă și sunt apărute pe arii mai întinse, cu atât mai mult se manifestă procesul de accelerare a globalizării în acel spațiu comun. La nivelul actorilor statali, diferențele între sistemele de valori - iar în fundal, concurența pentru resurse, informații și apă - determină crearea de grupări și alianțe diverse, de natură politică, economică sau militară.

În opinia noastră, globalizarea nu reprezintă nimic nou, întrucât întotdeauna țărilor și culturile s-au influențat reciproc și nu doar prin comerț ori invazie, însă în prezent procesul este diferit, prin valul puternic al integrării internaționale și al interdependenței. Legăturile și efectele lor, dintre persoane sau state, nu sunt doar mai numeroase și mai profunde, ci și mai transformatoare. Ele schimbă modul nostru de a trăi, modul de a dori cum să fim guvernați, toate în forme pe care încă nu le-am înțeles întru totul¹⁷. Revoluția tehnologică, ca unul din principalii factori ai globalizării, reprezintă una din cauzele determinante ale acestor evoluții, care a influențat mijloacele, metodele, posibilitățile de exprimare și acțiune din toate domeniile de manifestare legală sau ilegală, mai ales începând din deceniul al nouălea al secolului trecut. De atunci, revoluția tehnologică a promovat o serie de invenții și inovații care au influențat mai ales digitalizarea datelor și valorilor, miniaturizarea, informatizarea, comunicațiile și transporturile.

Cele mai profunde și numeroase transformări s-au produs și se vor mai produce la nivelul statelor naționale. În fapt, globalizarea este procesul deosebit de dinamic al creșterii interdependenței dintre statele naționale, ca urmare a extinderii și adâncirii legăturilor transnaționale în tot mai largi și mai variate sfere ale vieții economice, politice, sociale și culturale, având drept implicație faptul că problemele devin mai curând globale, decât naționale, solicitând la rândul lor o soluționare

¹⁷ Gordon, SMITH și Mousés, NAIM, *Altered States - Globalization, Sovereignty and Governance*, ISBN 0-88936-917-8, 27.04.2003

al migranților, în multe situații aceștia asigurând conducerea operațiunilor de pe teritoriul unor state vest-europene tranzitate sau de destinație. Pentru operaționalizarea unor circuite migraționiste clandestine, în ultimii ani, se constată utilizarea drept „acoperire” a unor modalități legale, între cele mai frecvente figurând:

- vizele turistice;
- vizele pentru muncă;
- implicarea în activități comerciale;
- participarea la evenimente cultural-artistice;
- solicitarea de azil pe motive politice sau sociale;
- căsătoriile încheiate cu cetățenii statelor-țintă;
- vizele pentru studii;
- derularea unor presupuse cooperări în domeniul științific sau economic.

Aceste modalități sunt asociate cu demersuri de obținere, realizare, falsificare a documentațiilor necesare, favorizate de coruptibilitatea unor funcționari cu competențe pe acest palier. Chiar dacă unele victime sunt vulnerabile pentru că trăiesc în sărăcie, toate categoriile de oameni pot deveni victime ale traficului.

Recrutorul, prima verigă a rețelei criminale care ia legătura cu victima, poate fi atât bărbat, cât și femeie. Există cazuri în care, pentru credibilitate în cazul recrutării acționează un cuplu, soț și soție. Traficantul nu poate fi recunoscut după anumite caracteristici fizice, precum sex, aspect corporal, ținută, posesia unei mașini sau a unui telefon mobil. Traficantul poate fi intuit după comportamentul său prietenos în primă instanță și aparent dezinteresat și identificat doar ulterior, când devine violent, agresiv, pentru a pune victima în situația de exploatare. O categorie aparte o constituie copiii abandonați de părinți ce prezintă o vulnerabilitate deosebită pentru traficul de persoane. Îngrijorător este faptul că în acest „comerț ilicit de carne vie” sunt atrase la

Traficantul este bărbat și are o înfățișare frumoasă, de om aflat în afara legii, de reprezentant al lumii interlope

Recrutorul, prima verigă a rețelei criminale care ia legătura cu victima, poate fi atât bărbat, cât și femeie. Există cazuri în care un cuplu, „soț și soție”, acționează împreună pentru a câștiga credibilitate. Traficantul nu poate fi recunoscut după anumite caracteristici fizice, precum sex, aspect corporal, ținută. Traficantul poate fi intuit după comportamentul său prietenos în primă instanță și aparent dezinteresat și poate fi identificat doar ulterior, când devine violent, agresiv pentru a pune victima în situația de exploatare.

traficului de persoane și în acordarea asistenței și protecției victimelor traficului de persoane;

Ministerul Afacerilor Externe, prin misiunile diplomatice și oficiile consulare ale României

■ desemnează un diplomat ca responsabil cu aplicarea metodologiei de repatriere a cetățenilor români, victime ale traficului de persoane

■ eliberează, în caz de necesitate, în vederea repatrierii, documente de identitate cetățenilor români care au fost victime ale traficului de persoane

■ difuzează materiale de informare privind drepturile victimelor traficului de persoane, potrivit legislației române și a statului de reședință, precum și adresele centrelor de asistență și protecție a victimelor traficului de persoane

Centrul Parteneriat pentru egalitate (CPE) și ANES
Autori: Livia Aninoșanu, Dana Martis, Irina Sorescu
Cum promovăm egalitatea de șanse la nivel local

practicarea prostituției, în diverse locuri și modalități, din ce în ce mai multe minore, care provin din familii dezorganizate ori lipsite de mijloace de subzistență. De cele mai multe ori racolarea în aceste cazuri se face prin înșelăciune, șantaj și determinare forțată. De asemenea, devine tot mai evidentă creșterea activității infracționale a unor rețele de traficanți care se ocupă cu trecerea ilegală prin țara noastră a unor grupuri de emigranți din țările sărace ale Asiei, care sunt racolați în țările lor și folosesc ruta Singapore – Moscova – Chișinău – România cu destinația preponderentă țările Europei de Vest.

Participanții la filiera de introducere în România a cetățenilor asiatici și scoaterea lor către statele vecine spre Vest, încasează sume mari în valută, care în unele cazuri sunt spălate prin intermediul unor firme și agenții particulare înființate pe teritoriul României. Rețelele de astfel de traficanți manifestă preocupări de a se angaja clandestin și cât mai riguros posibil, stabilind puncte de sprijin solide (imobile, firme, gazde și oameni) în mai multe țări aflate pe teritoriul de tranziție, în măsură să le asigure siguranța acestei activități în care se vehiculează sume enorme de bani în lei sau valută. Anual, sunt depistați în trecerea frauduloasă a frontierei și returnați de polițiștii de frontieră a statelor vecine zeci de mii de cetățeni străini, preponderența având-o cei de origine asiatică. În afara acestora, pe teritoriul României se află un număr important de imigranți, care sunt găzduiți la diferite adrese, mai ales pe raza localităților vecine cu granița de vest, stând în așteptare pentru a trece frontiera în statele vecine.

Un alt fenomen îngrijorător și care face parte din criminalitatea organizată îl reprezintă „traficul de copii” și „adoapțiile ilegale”. În acest sens, sunt cunoscute cazurile de adopții ilegale prin care s-au scos din țară peste 4.000 de copii. Deja traficul de copii a atins cote alarmante. Aceștia sunt scoși din țară cu ajutorul unor documente false și duși în străinătate în vederea exploatarea sexuale, la muncă forțată, cerșit sau chiar pentru trafic de organe.

Traficul de persoane, carne vie, prostituția și proxenetismul.

Multe prostituate și proxeneți exploatează „oferta” unor agenți și societăți comerciale din sfera serviciilor, mutându-și teritoriul de acțiune în alte țări, cu precădere în Turcia, Grecia, Cipru, Austria, Germania, Franța, Spania, ș.a.

S-a amplificat fenomenul de atragere a minorelor, a celor provenite din familii dezorganizate ori lipsite de mijloace materiale de subzistență, la practicarea prostituției în diverse locuri și modalități în multe cazuri racolarea făcându-se prin șantaj și determinare forțată.

Devine totuși evidentă creșterea activității infracționale a unor rețele de traficanți care se ocupă cu trecerea ilegală prin țara noastră a unor grupuri de emigranți din Sri Lanka, Pakistan, Bangladesh, India, care sunt racolați din țările lor, pe ruta Singapore – Moscova – Chișinău, caută să ajungă în țările Europei de Vest.

Participanții la filiera de introducere în România a cetățenilor asiatici și scoaterea lor către statele vecine înspre Vest, încasează sume mari în valută, care în unele cazuri sunt spălate prin intermediul unor firme și agenții particulare înființate pe teritoriul țării noastre.

Rețelele semnalate manifestă preocupări de a se organiza în mod clandestin și cât mai riguros posibil stabilind puncte de sprijin solide (imobile, firme, gazde și oameni de încredere) în mai multe țări aflate pe tronsonul de tranziție, în măsură să le asigure siguranța acestei activități în care se vehiculează sume enorme de bani în lei și valută.

Traficul de armament și materiale radioactive.

O evoluție ascendentă îngrijorătoare înregistrează traficul de armament și materiale radioactive deosebit de nocive pentru sănătatea oamenilor dar și în ceea ce privește mediul ambiant.

În legătură cu traficul de armament trebuie precizat că acesta se realizează în sistem instituționalizat, vânzare de armament între țări, către grupuri de insurgenți sau grupări teroriste angro și cu bucata de către grupări organizate de infractori.

Din punct de vedere al materialelor radioactive traficate, rezultă certe indicii de constituire a unor structuri infracționale, cu multiple legături în afara granițelor țării, foarte versate și dornice de câștiguri, cei implicați nezezitănd să-și riște în acest sens, chiar propria sănătate.

Criminalitatea premeditată împotriva persoanei, de mare violență

(taxa de protecție, omorul la comandă, atentatele).

Nu putem face abstracție că ne situăm pe magistralele de legătură dintre Orient și Occident, confruntându-ne atât cu aflulul miilor de orientali ce încearcă pe la noi penetrarea spre Vestul bogat al Europei cît și al „nerealizaților” din această parte a lumii, care își întind tentaculele până la noi.

În actualele condiții economice, se proliferază tot mai mult furturile la comandă, în dauna avutului privat sau public, prin cererea taxei de protecție asupra agenților economici, atentate la ordin ori aplicarea unor măsuri de corecție pentru a accepta protecția.

Prima grupare organizată după reguli stricte de tip mafiot a fost constituită din romi, condusă de trei „capi” care împreună cu alți 13 „locotenenți”, prin forța și amenințarea cu moartea, au depozat mai mulți agenți economici privați de mărfuri, valută și bunuri de peste 2,3 miliarde lei în anul 1995.

Criminalitatea economico – financiară.

Prof.univ.dr. DAN BANCIU
Conf.univ.dr. ION VLĂDUȚ

randamentul financiar al operațiunilor de trafic, valoarea drogurilor crescând cu până la de zece ori, de la furnizorul en-gros până la distribuitorul final.

Structurile care derulează trafic de stupefiante sunt permanent interesate de identificarea de noi rute sau modalități de transport și introducere pe piață a substanțelor respective. Un mediu ofertant și dificil de monitorizat pentru diseminarea stupefiantelor este reprezentat de Internet, ce prezintă potențial semnificativ de dezvoltare.

Nivelul operațiunilor de introducere în România a substanțelor stupefiante în vederea distribuției interne este scăzut, țara noastră fiind, în continuare, zonă de tranzit și de depozitare temporară a drogurilor de mare risc, grupările autohtone fiind implicate marginal în activități de distribuție locală.

1.2.3. Criminalitatea informatică

Internetul este o super rețea informațională cu un accentuat caracter public, folosit de instituții ori companii de stat sau private, în lumea afacerilor, de utilizatori particulari, de publicul larg. Majoritatea utilizatorilor navighează pe Internet pentru satisfacerea unor nevoi științifice, culturale, educaționale, profesionale sau de afaceri, dar și a unor necesități legate de organizarea și desfășurarea vieții de familie ori de petrecerea timpului liber. Evident că prin serviciile pe care le oferă, computerul a adus și aduce multiple avantaje cercetării științifice, învățământului, administrației, afacerilor, comunicării interumane etc.

Dezvoltarea fără precedent în domeniul tehnologiei informatice la nivel mondial are din păcate și o parte negativă, prin aceea că s-a deschis o poartă către producerea unor fapte antisociale atât în dreptul penal internațional, cât și în dreptul penal național.

Dacă apariția Internetului a adus beneficii miraculoase omului, ea reprezintă, în același timp, și un mediu extrem de favorabil pentru cei care se dedau la comiterea unor fapte indezirabile social, care se pot întinde de la acte

Internet-ul este o „rețea a rețelelor” informaționale care reunește câteva mii de rețele de ranguri diferite ce provin din zeci de țări ale lumii. Este o rețea virtuală formată dintr-un număr în continuă creștere de rețele locale (*Local Area Network - LAN*) publice și private, rețele pe arii extinse (*Wide Area Network - WAN*), rețele regionale și naționale interconectate¹.

Istoria acestei megarețele începe în iulie 1968 când *Advanced Research Projects Agency*, din cadrul *Defence Department of U.S.A.*, a angajat compania *Bolt Beranek and Newman* din Cambridge (Massachusetts) să construiască ARPA-net, o rețea care să unească centrele de cercetare de pe întinsul țării. Până în toamna aceluiași an, compania amintită reușise să interconecteze computerele de la *Stanford Research Institute*, *UCLA*, *UC Santa Barbara* și *University of Utah*. Ulterior, pe măsură ce protocoalele și tehnologiile de comutare s-au dezvoltat, în rețea au intrat și alte instituții. În 1973, proiectanții au demarat un program denumit *Interneting problem*, care avea ca obiectiv interconectarea diverselor rețele izolate. În 1983 erau deja conectate 400 de calculatoare, iar în 1986, *National Science Foundation* a creat *NSFNet*, un *backbone* ce a legat cu mare viteză toate rețelele regionale. Odată cu trecerea timpului, această rețea a rețelelor avea să se extindă la institutele de cercetare, la instituțiile de învățământ, în administrație, în lumea afacerilor și, în cele din urmă, la utilizatorii particulari, la publicul larg. Astfel, Internet-ul a devenit o super-rețea informațională cu un accentuat caracter public. Majoritatea utilizatorilor navighează pe Internet pentru satisfacerea unor nevoi științifice, culturale, educaționale, profesionale sau de afaceri, dar și a unor necesități legate de organizarea și desfășurarea vieții de familie ori de petrecerea timpului liber.

Internet-ul reprezintă cel mai mare “cartier” al *Cyberspace*-ului și pune la dispoziția utilizatorilor câteva categorii majore de servicii: *World Wide Web*-ul, *Electronic Mail*-ul, *Usenet*-ul, *Internet Relay Chat*-ul.²

teroriste până la hărțuirea sexuală sau diseminarea imaginilor pornografice. Conectându-se la această rețea cu ajutorul unui calculator (pe care a fost instalat în prealabil un program informatic adecvat) și al unui modem, prin intermediul unei simple linii telefonice, orice individ se poate afla la un „klik” de o infracțiune, iar cei interesați de aceasta, acționând și într-un relativ anonim, n-au întârziat nici o secundă să facă acest pas. Altfel spus, mulți criminali de cele mai diverse tipuri și ranguri și-au orientat imediat (înainte ca sistemele de drept și polițienești să ajungă aici) „afacerile” pe terenul virgin al Internetului, reușind să devină, în foarte scurt timp, mai eficienți ca oricând în desfășurarea acțiunilor lor socialmente periculoase. Deplasarea „afacerilor” criminale pe terenul Internetului nu s-a produs întâmplător, ci din rațiuni cât se poate de pragmatice, care țin de faptul că „Această mega-rețea planetară prezintă practic cel puțin trei avantaje de marcă pentru escroci: abolirea distanțelor, costuri minime și o fațadă și mai anonimă”⁴².

Domeniile Internetului, atât de benefice pentru majoritatea utilizatorilor cinstiți ai acestei rețele informaționale, reprezintă, în același timp, câmpuri infracționale dintre cele mai „mănoase” pentru cei interesați să le folosească în astfel de scopuri. Toate serviciile oferite de Internet s-au bucurat și se bucură de o atenție din ce în ce mai mare din partea criminalilor.⁴³

Grupările infracționale și-au diversificat și perfecționat, în timp, mijloacele și metodele, afectând sisteme informatice și echipamente electronice ale unor instituții publice, financiar-bancare, medicale, educaționale, operatori de comunicații electronice sau aducând atingere confidențialității, integrității și disponibilității datelor cu acces reglementat ale persoanelor fizice. Activitățile ilegale pendinte criminalității informatice au devenit, treptat, o atracție pentru elemente din mediul criminal, având în vedere că, asumându-și un risc relativ scăzut, pot fi obținute câștiguri semnificative și facile într-un timp relativ scurt. Majoritatea serviciilor Internet oferă posibilități de conspirare a identității și,

World Wide Web-ul reprezintă o „piață electronică” pentru bunuri, servicii și o vastă gamă de aplicații. Aici, diferiți utilizatori își constituie *site*-uri, care se prezintă ca niște „vitrine electronice” în *Cyberspace*.

Electronic mail-ul (prescurtat *e-mail*), adică „poșta electronică”, este o „flică” a tradiționalei poște, care dă posibilitatea celor care au acces la Internet să comunice și să transmită, cu o viteză remarcabilă și un cost redus, diverse mesaje (texte scrise, grafică, imagini statice, imagini video) altor utilizatori ai rețelei, indiferent de fusul orar sau de zona geografică unde aceștia se află.³ La mesajul *e-mail* transmis, utilizatorul poate atașa o fotografie sau un document (de exemplu, un studiu pe care un profesor îl trimite spre publicare la o revistă de specialitate). Este vorba despre un *Attached File* (fișier atașat), care reprezintă o anexă electronică la mesajul trimis prin *e-mail*.

Usenet Newsgroups-ul (grupuri de știri Usenet) este constituit, după cum și numele lui ne sugerează, din grupuri de știri. Acestea sunt asemănătoare avizierelor dintr-un birou, unde fiecare poate citi anunțurile puse de alții și poate pune el însuși alte anunțuri.

Internet Relay Chat-ul (prescurtat IRC, discuție în direct pe Internet) este format din mii de „camere de discuții” în care utilizatorii rețelei, tastându-și mesajele, „stau de vorbă”, în timp real, cu un grup de persoane sau cu o altă persoană.

Este indiscutabil faptul că, prin serviciile pe care le oferă, Internet-ul a adus și aduce multiple avantaje cercetării științifice, învățământului, administrației, afacerilor, comunicării inter-umane etc. Dar, Internet-ul a fost și este pândit de mari pericole care-și află soriginea în faptul că această rețea, miraculoasă prin beneficiile pe care le aduce omului, reprezintă, în același timp, un mediu extrem de favorabil pentru cei care se dedau la comiterea unor fapte indezirabile social, fapte care se pot întinde de la acte teroriste până la hărțuirea sexuală sau diseminarea imaginilor pornografice. Conectându-se la această rețea cu ajutorul unui calculator (pe care a fost instalat în prealabil un program informatic adecvat) și al unui modem, prin intermediul unei simple linii telefonice, orice individ se poate afla la un „klik” de crimă. Iar cei interesați de aceasta, acționând și într-un relativ anonim, n-au întârziat nici o secundă să facă acest pas atât de mic. Mai exact spus, mulți criminali de cele mai diverse tipuri și ranguri și-au mutat imediat (înainte ca sistemele de drept și polițienești să ajungă aici) „afacerile” pe terenul virgin al Internet-ului, reușind să devină, în foarte scurt timp, mai eficienți ca oricând în desfășurarea acțiunilor lor socialmente periculoase. Deplasarea „afacerilor” criminale pe terenul Internet-ului nu s-a produs întâmplător, ci din rațiuni cât se poate de pragmatice, care țin de faptul că „Această mega-rețea planetară prezintă practic cel puțin trei avantaje de marcă pentru escroci: abolirea distanțelor, costuri minime și o fațadă și mai anonimă”.⁴ Din păcate, toate domeniile Internet-ului, atât de benefice pentru majoritatea zdrobitoare a utilizatorilor cinstiți ai acestei

⁴² Patricia, V.V., Vasu, I., Șerban, G., *Internetul și dreptul*, Editura All Beck, București, 1999, p. 43.

⁴³ Vasu, I. și colab., *op. cit.* p. 45.

³ Ioana Vasu, *op. cit.*, p. 124.

de procurorii Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, care au acționat în domeniul criminalității informatice în perioada 2006 - 2010, se desprind următoarele caracteristici:

- specializarea generală, dar și micro-specializarea membrilor grupărilor cu formarea de celule independente destinate desfășurării unei activități infracționale specifice (ex: pentru confecționarea dispozitivelor de „skimming” sunt utilizați specialiști în mase plastice, mulaje, electronică, achiziții de piese, „achiziții” de dispozitive originale ca model, software special de criptare, încărcare, prelucrare, descărcare de date, cărți bancare, „montaj”, „alergători”, „finanțatori” etc.). Se remarcă utilizarea unor ateliere cu activitate preponderent legitimă pentru executarea unora dintre piesele componente;

- recrutarea tinerilor cu abilități în a utiliza computerele și noile tehnologii prin subordonarea sau cointeresarea acestora de către lideri ai unei grupări infracționale tradiționale;

- trecerea de la fraudele informatice clasice (licitații) la fraude informatice complexe, în care predominant este factorul tehnic, respectiv folosirea de programe informatice și scheme de fraudare (activități de *phishing*, infectarea cu diverse forme de *malware* cu scopul obținerii de date etc.);

- caracterul transnațional, fie că este dat de locul în care sunt săvârșite faptele, fie că este vorba de localizarea victimelor;

- investiția financiară efectivă în care crearea/cumpărarea de scheme infracționale producătoare de venituri substanțiale dintr-o singură operațiune (ținta acestor scheme este reprezentată de companii și firme comerciale, având diverse obiecte de activitate);

- crearea unor rețele de spălare de bani formate din cetățeni români, dar și străini;

- orientarea grupărilor infracționale către fraudarea mijloacelor de plată electronice străine, dar și românești.

Din evaluarea grupărilor infracționale dezmembrate în cursul anului 2009, care au acționat în domeniul criminalității informatice, se desprind unele caracteristici:

- specializarea generală, dar și micro-specializarea membrilor grupărilor cu formarea de celule independente destinate desfășurării unei activități infracționale specifice (ex.

pentru confecționarea dispozitivelor de „skimming” sunt utilizați „specialiști” în mase plastice, mulaje, electronică, achiziții de piese, „achiziții” de dispozitive originale ca model, software special pentru criptare, încărcare/descărcare/prelucrare date cărți bancare, „montaj”, „alergători”, „finanțatori” etc.). Se remarcă utilizarea unor ateliere cu activitate preponderent legitimă pentru executarea unora dintre piesele componente;

- recrutarea tinerilor cu abilități în a utiliza computerele și noile tehnologii prin subordonarea sau cointeresarea acestora de către lideri ai unor grupări infracționale tradiționale;

- trecerea de la fraudele informatice clasice (licitații) la fraude informatice complexe, în care predominant este factorul tehnic, respectiv folosirea de programe informatice și scheme de fraudare (activități de *phishing*, infectarea cu diverse forme de *malware* cu scopul obținerii de date, keyloggere etc.);

- caracterul transnațional, fie că este dat de locul în care sunt săvârșite faptele, fie că este vorba de localizarea victimelor;

droguri și stupefiante a crescut de câteva ori. Conform statisticilor medicale, durata medie a vieții consumatorilor de droguri și stupefiante, după ce încep să consume aceste substanțe, este de 5-6 ani, iar marea masă a narcomanilor cronici de obicei nu ajunge la vârsta de 40 de ani.

Narcomania (consumul de droguri), ca una dintre formele grave de comportament-deviant, reprezintă un factor de risc care contribuie la răspândirea rapidă a infecției HIV/SIDA, hepatitei B și C, precum și a diferitelor boli sexuale transmisibile.

Flagelul comerțului ilicit cu stupefiante a pornit din America de Sud și Orientul Mijlociu și acum a cuprins întreaga planetă.

Dându-și seama de puterea distructivă pe care o au drogurile asupra omenirii, națiunile lumii au început să colaboreze atât la nivel național, cât și internațional. Elocvent este faptul că, la sfârșitul secolului al XVIII-lea, o treime din populația masculină a Chinei era consumatoare de opiu. Pentru a stopa consumul opiului autoritățile chineze au somat pe toți negustorii străini să-și aducă stocurile de opiu pentru a fi distruse, englezii protestând atunci când cele 1400 tone de opiu ce le aparțineau au fost aruncate la Canton în apele fluviului. Ca urmare, la 4 aprilie 1840 regina Victoria a Angliei a declarat război împăratului Chinei, război pierdut de China, iar prin pacea de la Nankin în 1842, englezii obțineau insula Hong Kong, precum și stimularea comerțului cu opiu. A urmat al doilea război al opiului (1856-1858) câștigat de francezi și englezi, iar prin pacea de la Tianjin, China a fost obligată să legalizeze comerțul cu opiu contra unei taxe vamale, ceea ce a dus la creșterea importului, dar și la cultivarea macului, China devenind primul producător de opiu din lume, cu 100.000 de tone între 1905 și 1908.⁵⁵ Acest lucru a făcut ca opiul să se răspândească nu numai în regiune, ci și în statele occidentale prin marele număr de imigranți chinezi, indieni, filipinezi. Această perioadă a făcut să se perfecționeze și să se extindă organizațiile criminale denumite triadele chinezești. În fața acestei

⁵⁵ Micla, Damian, *Combaterea crimei organizate*, Editura Ministerului Administrației și Internelor, București, 2004, p.11.

În opinia lui F. Alder¹⁰, crima organizată s-a manifestat totuși cu mult înaintea acestor perioade, chiar dacă nu s-au folosit denumiri specifice. În acest sens, sunt exemplificate existența traficului ilegal cu sclavi sau a uneia din cele mai vechi infracțiuni ce a dăinuit de la începuturile navigației și până în prezent, și anume pirateria.

De-a lungul timpului, s-a observat că o serie de fapte și grupări specifice crimei organizate au fost nu numai tolerate de statele ce au obținut profituri uriașe în urma desfășurării acestor activități, dar structurile sociale s-au implicat și în comiterea și organizarea lor, fiind ulterior scăpate de sub control. Spre exemplu, politica economică desfășurată timp de peste trei secole de Compania engleză a Indiilor occidentale a făcut din China o adevărată națiune de opiomani și a dus la declanșarea celor două războaie ale opiului¹¹. Astfel, la sfârșitul secolului al XVIII-lea, o treime din populația masculină a Chinei era consumatoare de opiu. În vederea stopării consumului de opiu, autoritățile chineze au somat pe toți negustorii străini să-și aducă stocurile de opiu pentru a fi distruse, englezii protestând atunci când cele 1400 tone de opiu ce le aparțineau au fost aruncate la Canton în apele fluviului. Drept consecință, la 4 aprilie 1840, regina Victoria a Angliei a declarat război împăratului Chinei, război pierdut de China, iar prin pacea de la Nankin în 1842, englezii obțineau insula Hong Kong, precum și stimularea comerțului cu opiu. A urmat al doilea război al opiului (1856-1858) câștigat de francezi și englezi, iar prin pacea de la Tianjin, China a fost obligată să legalizeze comerțul cu opiu contra unei taxe vamale, ceea ce a dus la creșterea importului, dar și la cultivarea macului, devenind primul producător de opiu din lume, cu 100.000 de tone, în perioada 1905-1908¹². Acest lucru a făcut ca opiul să se răspândească nu numai în regiune, ci și în statele occidentale prin numărul mare de imigranți chinezi, indieni sau filipinezi. Această perioadă a făcut să se perfecționeze și să se extindă organizațiile criminale denumite triadele chinezești. În fața acestei situații, Occidentul a interzis comerțul ilicit cu droguri prin Convenția de la Shanghai din 1909, la care au participat S.U.A., Germania, Franța, Marea Britanie, Iran, Portugalia, Rusia și Cambodgia, ceea ce a constituit un început în lupta împotriva crimei organizate.

Ultimul deceniu al secolului XX s-a caracterizat printr-o veritabilă schimbare în toate domeniile vieții economico-sociale și politice, a gândirii și a modului de viață. O doctrină retrogradă de înăbușire a drepturilor și libertăților cetățenești s-a prăbușit, iar alta opusă și-a făcut loc pe spații geografice îndepărtate în Europa de Est, dar și în Asia, Africa și America Latină¹³.

Această schimbare a avut repercusiuni și asupra criminalității, având în vedere că aceasta constituie suma unui ansamblu de factori favorizatori¹⁴.

Dezvoltarea căilor de comunicație și a mijloacelor de transport, a schimburilor comerciale și a turismului la scară mondială, a permis deplasarea tot mai rapidă a infractorilor în diferite țări pentru săvârșirea de fapte penale, pentru a scăpa de răspunderea juridică ori pentru a ascunde sau valorifica produsul infracțiunilor. Această tendință a dus în primul rând la dispariția limitelor dintre național, regional și internațional și la întrepătrunderea problemelor politice, economice și sociale. În cadrul acestei tendințe globalizarea s-a extins și în sfera criminalității.

Deschiderea granițelor nu a condus doar la creșterea cooperării economice, culturale și politice dintre state ci, coroborate cu instabilitatea economică și slăbirea controlului la frontieră, a generat și o creștere a criminalității. A apărut astfel criminalitatea organizată la nivel transnațional și transcontinental. Această tipologie a infracționalității și-a îndreptat atenția spre anumite domenii favorizate de climatul globalizării, cum ar fi: traficul de droguri, traficul ilicit de arme, de materiale nucleare, terorismul, traficul de persoane, prostituția, pedofilia, spălarea banilor, furtul și contrabanda cu obiecte din patrimoniul național, răpirea oamenilor de afaceri și

¹⁰ Alder F. și alții - *Criminologia*, Ediția a II-a, Editura MacGraw N.J.AIL, SUA, 1995, pag. 305.

¹¹ Bell Richard - Intercizarea stupefiantelor în Revista „Interpol” nr. 432/1991. În același sens Bercheșan Vasile și Pletea Constantin - *Drogurile și traficanții de droguri*, Editura Paralela 45, Pitești, 1998, pag. 103.

¹² Micla Damian - *Cunoașterea crimei organizate*, Editura Pygmalion, Ploiești, 2001, pag. 15.

¹³ Chioabă Ion (coordonator) și colectiv - *op.cit.* pag. 15.

¹⁴ Chioabă Ion (coordonator) și colectiv - *op.cit.* pag. 15.

Ultimii ani ai secolului douăzeci și primii ani ai secolului douăzeci și unu au uimit lumea prin descoperirea unei noi tehnici tipografice. Noile echipamente, precum scanerul, imprimantele laser, software-ul grafic, CD-ROM-ul și altele au făcut posibil nu numai ca un computer să poată fi utilizat tipografic, iar cartea să poată deveni „electronică”, dar și să producă „minciuni patentate” de genul reproducerii monedelor, falsificării înscrisurilor de orice fel, documentelor și fotografiilor etc.

Mult timp, infracțiunile electronice s-au aflat în afara unei reglementări juridice. Primele legi împotriva criminalității informatice cu ajutorul computerului conțineau, în esență, prevederi împotriva actelor de pătrundere în baza de date, de înșelătorie și sabotaj, precum și de piraterie software.

Creșterea continuă a criminalității informatice a pus statele lumii în situația de a-și armoniza legislațiile în vederea combaterii fenomenului atât la nivel național, cât și la nivel internațional.

Demersurile legislative ale comunității internaționale au fost determinate de numeroase acte juridice internaționale, dintre care se remarcă Recomandarea R(89) 9 și Recomandarea R(95) 13 ale Consiliului Europei.

Cea mai importantă Recomandare a Consiliului Europei este însă R 89 (9) privind unele norme care trebuie aplicate de statele membre pentru combaterea criminalității informatice. Această inițiativă are meritul de a fi realizat o primă definire a faptelor ilegale în legătură cu sistemele informatice, în paralel cu o împărțire a acestora în două secțiuni intitulate sugestiv: lista minimală și lista facultativă.

Lista minimală cuprindea: fraudă informatică; falsul informatic; prejudiciile aduse datelor sau programelor pentru calculator; sabotajul informatic; accesul neautorizat; interceptarea neautorizată; reproducerea neautorizată de programe pentru calculator protejate; reproducerea neautorizată a unei topografii protejate.

Ultimii ani ai secolului douăzeci au zguduit lumea prin descoperirea unei noi tehnici tipografice. Noile echipamente, precum scannerul, imprimantele laser și color și software-ul grafic, CD-ROM-ul și altele au făcut posibil nu numai ca un computer să poată fi utilizat în tipografie iar cartea să poată deveni „electronică”, dar și să producă „minciuni patentate” de genul reproducerii monedelor, falsificării înscrisurilor de tot felul, documentelor și fotografiilor etc. În acest mod prelucrarea numerică poate micșora valoarea de dovadă chiar și a pozelor sau a negativelor.

Infracțiunile informatice s-au aflat mult timp în afara unei reglementări juridice exprese, exceptând Legea drepturilor de autor și a drepturilor conexe nr. 8/1996[6], care incriminează pirateria software, reglementând numai o parte a acestei manifestări periculoase, și Legea nr. 16/1995 privind protecția topografiilor circuitelor integrate[7]. Legea nr. 21/1999, pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor[8] a introdus pentru prima oară în legislația română noțiunea de „infracțiuni săvârșite prin intermediul calculatoarelor”.

Până la momentul intrării în vigoare a noului Cod penal, în ceea ce privește infracțiunile informatice se vor aplica dispozițiile din Legea nr. 161/2003[9] care consacră Titlul al II-lea aspectelor ce țin de criminalitatea informatică. În cadrul capitolului 3 din acest titlu, infracțiunile sunt structurate și clasificate în 3 secțiuni:

- Secțiunea I, Infracțiuni contra confidențialității și integrității datelor și sistemelor informatice, care cuprinde: accesul ilegal la un sistem informatic, interceptarea ilegală a unei transmisiuni de date informatice, alterarea integrității datelor informatice, perturbarea funcționării sistemelor informatice, operațiuni ilegale cu dispozitive sau programe informatice;
- Secțiunea a II-a, Infracțiuni informatice: falsul informatic și fraudă informatică;
- Secțiunea a III-a, Pornografia infantilă prin sisteme informatice.

Toate aceste infracțiuni, cu excepția ultimei, au fost preluate într-o formă foarte asemănătoare (diferă doar sancțiunea) în Titlul X, „Delicte contra datelor și sistemelor informatice”, din noul Cod penal.

Capitolul 2

Infracțiunile în special

Secțiunea 1. Accesul ilegal la un sistem informatic

1. Concept. În conformitate cu prevederile art. 42 alin. 1 din Legea nr. 161/2003 „accesul, fără drept, la un sistem informatic constituie infracțiune”. În alineatele următoare sunt prevăzute două variante agravante: *atunci când este săvârșită în scopul obținerii de date informatice și atunci când este săvârșită prin încălcarea măsurilor de securitate.*

Această infracțiune lezează mai multe relații sociale, precum: patrimoniul organizației, instituției, persoanei fizice, relațiile privind protecția acestui patrimoniu și cele privind încrederea publică în măsurile de siguranță ale integrității datelor, cele privind concurența. Reglementarea legală urmărește să protejeze sistemele informatice și datele stocate pe acestea, de accesul neautorizat.

Sistemul informatic este definit în art. 35 alin. 1 lit. a ca fiind orice dispozitiv sau ansamblu de dispozitive interconectate sau aflate în relație funcțională, dintre care unul sau mai multe asigură

Ultimii ani ai secolului douăzeci și primii ani ai secolului douăzeci și unu au uimit lumea prin descoperirea unei noi tehnici tipografice. Noile echipamente, precum scanerele, imprimantele laser, software-ul grafic, CD-ROM-ul și altele au făcut posibil nu numai ca un computer să poată fi utilizat tipografic, iar cartea să poată deveni „electronică”, dar și să producă „minciuni patentate” de genul reproducerii monedelor, falsificării înscrisurilor de orice fel, documentelor și fotografiilor etc.

Mult timp, infracțiunile electronice s-au aflat în afara unei reglementări juridice. Primele legi împotriva criminalității informatice cu ajutorul computerului conțineau, în esență, prevederi împotriva actelor de pătrundere în baza de date, de înșelătorie și sabotaj, precum și de piraterie software.

Creșterea continuă a criminalității informatice a pus statele lumii în situația de a-și armoniza legislațiile în vederea combaterii fenomenului atât la nivel național, cât și la nivel internațional.

Demersurile legislative ale comunității internaționale au fost determinate de numeroase acte juridice internaționale, dintre care se remarcă Recomandarea R(89) 9 și Recomandarea R(95) 13 ale Consiliului Europei.

Cea mai importantă Recomandare a Consiliului Europei este însă R 89 (9) privind unele norme care trebuie aplicate de statele membre pentru combaterea criminalității informatice. Această inițiativă are meritul de a fi realizat o primă definire a faptelor ilegale în legătură cu sistemele informatice, în paralel cu o împărțire a acestora în două secțiuni intitulate sugestiv: lista minimală și lista facultativă.

Lista minimală cuprindea: fraudă informatică; falsul informatic; prejudiciile aduse datelor sau programelor pentru calculator; sabotajul informatic; accesul neautorizat; interceptarea neautorizată; reproducerea neautorizată de programe pentru calculator protejate; reproducerea neautorizată a unei topografii protejate.

Infracțiuni informatice

Capitolul 1 - Aspecte comune

http://www.juspedia.ro/diverse/13161/infracțiuni-informaticе/#_ftn3

Un calculator nu poate garanta o crimă perfectă, deși poate face ca unele ilegalități să devină mai eficiente. El poate, de exemplu, să permită citirea informațiilor, împiedicând astfel organelor de cercetare la ele, iar aceasta este o posibilitate intens exploatată de infractori, inclusiv teroriști.

Primele legi împotriva infracțiunilor săvârșite cu ajutorul computerului conțineau, în esență, prevederi împotriva actelor de pătrundere în baza de date, de înșelătorie și copyright-ului. Dar aceste delictе ce caracterizează criminalitatea prin computer constituie doar o mică parte din cele posibile. La scurt timp s-a dovedit că și traficul de stupefiante, comerțul ilegal cu arme, pornografia infantilă, diverse forme de delictе economice și chiar privind protecția mediului înconjurător pot fi făcute prin intermediul calculatorului[5].

Ultimii ani ai secolului douăzeci au zguduit lumea prin descoperirea unei noi tehnici tipografice. Noile echipamente, precum scannerile, imprimantele laser și color și software-ul grafic, CD-ROM-ul și altele au făcut posibil nu numai ca un computer să poată fi utilizat în tipografie iar cartea să poată deveni „electronică”, dar și să producă „minciuni patentate” de genul reproducerii monedelor, falsificării înscrisurilor de tot felul, documentelor și fotografiilor etc. În acest mod prelucrarea numerică poate micșora valoarea de dovadă chiar și a pozelor sau a negativelor.

Infracțiunile informatice s-au aflat mult timp în afara unei reglementări juridice exprese, exceptând Legea drepturilor de autor și a drepturilor conexe nr. 8/1996[6], care incriminează pirateria soft-ware, reglementând numai o parte a acestei manifestări periculoase, și Legea nr. 16/1995 privind protecția topografiilor circuitelor integrate[7]. Legea nr. 21/1999, pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor[8] a introdus pentru prima oară în legislația română noțiunea de „infracțiuni săvârșite prin intermediul calculatoarelor”.

Până la momentul intrării în vigoare a noului Cod penal, în ceea ce privește infracțiunile informatice se vor aplica dispozițiile din Legea nr. 161/2003[9] care consacră Titlul al II-lea aspectelor ce țin de criminalitatea informatică. În cadrul capitolului 3 din acest titlu, infracțiunile sunt structurate și clasificate în 3 secțiuni:

- Secțiunea I, Infracțiuni contra confidențialității și integrității datelor și sistemelor informatice, care cuprinde: accesul ilegal la un sistem informatic, interceptarea ilegală a unei transmisiuni de date informatice, alterarea integrității datelor informatice, perturbarea funcționării sistemelor informatice, operațiuni ilegale cu dispozitive sau programe informatice;
- Secțiunea a II-a, Infracțiuni informatice: falsul informatic și fraudă informatică;
- Secțiunea a III-a, Pornografia infantilă prin sisteme informatice.

Toate aceste infracțiuni, cu excepția ultimei, au fost preluate într-o formă foarte asemănătoare (diferă doar sancțiunea) în Titlul X, „Delictе contra datelor și sistemelor informatice”, din noul Cod penal.

Capitolul 2

Infracțiunile în special

Secțiunea 1. Accesul ilegal la un sistem informatic

1. Concept. În conformitate cu prevederile art. 42 alin. 1 din Legea nr. 161/2003 „accesul, fără drept, la un sistem informatic constituie infracțiune”. În alineatele următoare sunt prevăzute două variante agravante: atunci când este săvârșită în scopul obținerii de date informatice și atunci când este săvârșită prin încălcarea măsurilor de securitate.

Această infracțiune lezează mai multe relații sociale, precum: patrimoniul organizației, instituției, persoanei fizice, relațiile privind protecția acestui patrimoniu și cele privind încrederea publică în măsurile de siguranță ale integrității datelor, cele privind concurența. Reglementarea legală urmărește să protejeze sistemele informatice și datele stocate pe acestea, de accesul neautorizat.

asemenea plante și substanțe înscrise în tabelele nr. I – III (droguri) și substanțele utilizate frecvent în fabricarea drogurilor, înscrise în tabelul nr. IV (precursori).

Livrările supravegheate sunt efectuate pentru a se descoperi întreaga rețea de traficanți de droguri, începând de la cultivator, producător, și până la distribuitor, cumpărător și consumator.

Aceste livrări supravegheate se efectuează în condițiile Legii nr.143/2000 privind combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, Regulamentul de aplicare a dispozițiilor Legii nr.143/2000 și Legii nr.118/1992 prin care România a aderat la Convenția asupra substanțelor psihotrope din 1971 și la Convenția contra traficului ilicit de stupefiante și substanțe psihotrope din 1988.⁷⁴

Metoda conspirată de muncă a livrărilor supravegheate presupune colaborarea mai multor state în depistarea și prinderea rețelelor de traficanți de droguri, care își desfășoară activitatea infracțională sau o parte din această activitate pe teritoriul acestor state.

Dacă principiile fundamentale ale sistemelor lor juridice interne o permit, statele iau măsurile necesare, ținând cont de posibilitățile lor, pentru a permite recurgerea adecvată la livrări supravegheate pe scară internațională, pe bază de acorduri sau angajamente pe care ele le-au încheiat, în scopul identificării și prinderii persoanelor implicate în infracțiunile de trafic de droguri. De aceea, o primă condiție este aceea ca, fiecare stat în parte, dintre cele care participă la livrări supravegheate să obțină aprobările necesare de la organele lor interne, abilitate în acest sens, pentru a putea participa la livrări supravegheate.

Decizia de a recurge la livrări supravegheate este luată în fiecare caz în parte și poate, dacă este cazul, să țină cont de aranjamentele și înțelegerile financiare în ceea ce privește exercitarea competenței lor de către părțile interesate.

⁷⁴ Publicată în Monitorul Oficial nr. 341/30.12.1992

METODOLOGIA INVESTIGĂRII TRAFICULUI ȘI CONSUMULUI ILICIT DE DROGURI

Conf.univ.dr. Elena-Ana Mihuț
Universitatea AGORA, Oradea

Abstract:

Analiza privind consumul de droguri evidențiază unele tendințe ascendente ale fenomenului, atât în ceea ce privește numărul consumatorilor cât și a traficantilor.

Legea Nr. 143 din 26 iulie 2000 privind combaterea traficului și consumului ilicit de droguri explică înțelesul expresiilor substanțe aflate sub control național, arătându-se în acest sens că sunt drogurile și precursorii înscrși în tabelele - anexă nr. I -IV din lege. De asemenea, legiuitorul definește noțiunea de droguri ca fiind plantele și substanțele stupefiante ori psihotrope sau amestecurile care conțin asemenea plante și substanțe, înscrise în tabelele nr. I-III, iar precursorii fiind substanțele utilizate frecvent în fabricarea drogurilor, înscrise în tabelul nr. IV.

Organizația Mondială a Sănătății definește drogul ca fiind acea substanță care, după ce se metabolizează într-un organism viu, îi modifică acestuia una sau mai multe funcții.

Consumul ilicit de droguri este consumul de droguri aflate sub control național, fără prescripție medicală.

Produsele chimice servesc la obținerea clandestină a drogurilor, în funcție de proprietățile avute: ca precursor, co-reactiv, agent oxidant, solvent, acide, bază și sare.

I. Considerații generale. Analiza privind consumul de droguri evidențiază unele tendințe ascendente ale fenomenului, atât în ceea ce privește numărul consumatorilor cât și a traficantilor.

Legea Nr. 143 din 26 iulie 2000 privind combaterea traficului și consumului ilicit de droguri explică înțelesul expresiilor substanțe aflate sub control național, arătându-se în acest sens că sunt drogurile și precursorii înscrși în tabelele - anexă nr. I -IV din lege. De asemenea, legiuitorul definește noțiunea de droguri ca fiind plantele și substanțele stupefiante ori psihotrope sau amestecurile care conțin asemenea plante și substanțe, înscrise în tabelele nr. I-III, iar precursorii fiind substanțele utilizate frecvent în fabricarea drogurilor, înscrise în tabelul nr. IV.

Organizația Mondială a Sănătății definește drogul ca fiind acea substanță care, după ce se metabolizează într-un organism viu, îi modifică acestuia una sau mai multe funcții.

Consumul ilicit de droguri este consumul de droguri aflate sub control național, fără prescripție medicală.

Produsele chimice servesc la obținerea clandestină a drogurilor, în funcție de proprietățile avute: ca precursor, co-reactiv, agent oxidant, solvent, acide, bază și sare.

În capitolul II al Legii nr.143/2000 s-au introdus instituții noi, și anume livrare supravegheată, investigator sub acoperire, lărgindu-se totodată și competențele procurorului în activitatea de urmărire penală.

Livrările supravegheate sunt efectuate pentru a se descoperi întreaga rețea de traficanți de droguri, începând de la cultivator, producător și până la distribuitor și consumator.

asemenea plante și substanțe înscrise în tabelele nr. I – III (droguri) și substanțele utilizate frecvent în fabricarea drogurilor, înscrise în tabelul nr. IV (precursori).

Livrările supravegheate sunt efectuate pentru a se descoperi întreaga rețea de traficanți de droguri, începând de la cultivator, producător, și până la distribuitor, cumpărător și consumator.

Aceste livrări supravegheate se efectuează în condițiile Legii nr.143/2000 privind combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, Regulamentul de aplicare a dispozițiilor Legii nr.143/2000 și Legii nr.118/1992 prin care România a aderat la Convenția asupra substanțelor psihotrope din 1971 și la Convenția contra traficului ilicit de stupefiante și substanțe psihotrope din 1988.⁷⁴

Metoda conspirată de muncă a livrărilor supravegheate presupune colaborarea mai multor state în depistarea și prinderea rețelelor de traficanți de droguri, care își desfășoară activitatea infracțională sau o parte din această activitate pe teritoriul acestor state.

Dacă principiile fundamentale ale sistemelor lor juridice interne o permit, statele iau măsurile necesare, ținând cont de posibilitățile lor, pentru a permite recurgerea adecvată la livrări supravegheate pe scară internațională, pe bază de acorduri sau angajamente pe care ele le-au încheiat, în scopul identificării și prinderii persoanelor implicate în infracțiunile de trafic de droguri. De aceea, o primă condiție este aceea ca, fiecare stat în parte, dintre cele care participă la livrări supravegheate să obțină aprobările necesare de la organele lor interne, abilitate în acest sens, pentru a putea participa la livrări supravegheate.

Decizia de a recurge la livrări supravegheate este luată în fiecare caz în parte și poate, dacă este cazul, să țină cont de aranjamentele și înțelegerea financiară în ceea ce privește exercitarea competenței lor de către părțile interesate.

⁷⁴ Publicată în Monitorul Oficial nr. 341/30.12.1992

Autori: Olteanu Gabriel Ion, director de proiect, Iacob Adrian, Gorunescu Mirela, Voicu Adriana Camelia, Pop Ștefan, Dragomirescu Bianca, Rulu Marin, Stefan Eduard Cristian
Metodologie criminalistică - Structurile infracționale și activitățile ilicite desfășurate de către acestea
AIT Laboratories, 2008, pag. 241

Tehnica livrărilor supravegheate a drogurilor este considerată ca fiind o invenție a sistemului judiciar american, existând date conform cărora era folosită încă din anul 1931, ulterior fiind utilizată și reglementată și de către alte state⁴²⁹.

Metoda livrării supravegheate presupune colaborarea mai multor state în vederea depistării și prinderii traficantilor de droguri, care își desfășoară activitatea infracțională sau o parte din această activitate pe teritoriul acestor state. Livrările supravegheate se realizează pentru a se descoperi întreaga rețea de traficanți de droguri, începând de la cultivator, producător și până la distribuitor, cumpărător și consumator⁴³⁰.

Livrările supravegheate sunt autorizate în un mare număr de țări, dar nu în toate statele. Sunt țări în care⁴³¹:

- legislația autorizează, în mod expres, recurgerea la livrările supravegheate;
- legislația interzice, în mod expres, recurgerea la livrările supravegheate;
- nu există în legislație referiri la asemenea activități, însă tehnica livrărilor supravegheate este utilizată.

Dacă principiile fundamentale ale sistemelor lor juridice interne o permit, statele iau măsurile necesare, ținând cont de posibilitățile lor, pentru a permite recurgerea adecvată la livrări supravegheate pe scară internațională, pe bază de acorduri sau angajamente pe care ele le-au încheiat, în scopul identificării și prinderii persoanelor implicate în infracțiunile de trafic de droguri⁴³². De aceea, o primă condiție este aceea ca, fiecare stat în parte, dintre cele care participă la livrări supravegheate să obțină aprobările necesare de la organele lor interne, abilitate în acest sens, pentru a putea participa la livrări supravegheate.

Convenția de punere în aplicare a Acordului Schengen⁴³³ prevede faptul că părțile contractante angajează să adopte măsuri în conformitate cu Constituția și cu sistemele de drept naționale pentru a permite efectuarea de livrări controlate în contextul traficului ilegal de substanțe narcotice și substanțe psihotrope. În fiecare caz individual, decizia de a permite livrări controlate se ia în temeiul unei autorizări prealabile de partea fiecărei părți contractante interesate. Fiecare parte contractantă poartă răspunderea și definește controalele pentru fiecare operație efectuată pe teritoriul său și are dreptul să intervină.

Doctrina franceză⁴³⁴ folosește două noțiuni pentru a defini această activitate- „livrări supravegheate”, pentru a desemna simpla supraveghere a transporturilor de mărfuri interzise de către autoritățile polițienești și „livrări controlate”, atunci când agenții autorității joacă un rol mai activ în aceste operațiuni, putând fi folosiți în acest caz și investigatorii sub acoperire.

⁴²⁹ Nadelmann E.A. – Cops Across Borders, University Park, The Pennsylvania State University Press, 1993, pag. 236

⁴³⁰ Ioan Dascălu (coordonator) și colectiv – Organizația criminală a drogurilor, Editura Sitech, Craiova, 2008, pag. 325

⁴³¹ Blanda Petru, Tical George – Legislație antidrog internațională, Editura Pildner&Pildner, Târgoviște, 2003, pag. 84

⁴³² Art.11 din Convenția asupra traficului ilicit de stupefiante și substanțe psihotrope, semnată la Viena la 20 decembrie 1988.

⁴³³ Art.73 din Convenția de punere în aplicare a Acordului Schengen din 14 iunie 1985 privind eliminarea graduală a controalelor la frontierele comune, semnată în localitatea Schengen, Luxemburg, la data de 19 iunie 1990

⁴³⁴ Totodată, unii agenți ai vămii franceze disting livrările supravegheate pasive de cele active, care necesită o operație de infiltrare.

Din categoria organelor legal abilitate să participe la efectuarea livrărilor supravegheate fac parte Inspectoratul General al Poliției Române⁴³⁸, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră Române și autoritatea vamală⁴³⁹.

Livrările supravegheate pot fi de două feluri⁴⁴⁰:

- cu substituirea drogurilor, care la rândul ei poate fi substituie totală sau parțială⁴⁴¹;
- fără substituirea drogurilor, în funcție de particularitățile fiecărui caz în parte.

Expedierile ilicite pentru care s-a convenit ca livrarea să fie supravegheată pot, cu consimțământul părților interesate, să fie interceptate și autorizate în continuare, în trimiterea lor, fie așa cum sunt, (în acest caz este vorba de livrare supravegheată fără substituirea drogurilor), fie după ce drogurile au fost înlocuite total sau parțial cu alte produse (livrare supravegheată cu substituirea drogurilor).

În momentul în care se culeg informații ori date care duc la suspiciuni că o substanță este importată, exportată sau în tranzit în scopul fabricării ilicite de stupefiante sau substanțe psihotrope, fiecare stat semnatar informează, cât mai rapid posibil, autoritățile și serviciile competente ale părților interesate, mai ales furnizându-le informații privind numele și adresa exportatorului și importatorului și, atunci când este cunoscut, cel al destinatarului, desemnarea substanței, cantitatea de substanță exportată, punctul de intrare în țara interesată și data expedierii, modalitățile de plată utilizate și toate celelalte elemente esențiale pe care se bazează convingerea sa.

În organizarea livrărilor supravegheate, este necesar ca după ce se transmit toate aceste informații statelor pe teritoriul cărora se vor tranzita drogurile, să se obțină aprobările din partea organelor abilitate, iar aceste aprobări, împreună cu actele procedurale se trimit autorităților străine competente.

La solicitarea organelor sau instituțiilor legal abilitate, procurorul din cadrul Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Crimă Organizată și Terorism poate autoriza efectuarea acestei activități sau o poate

⁴³⁸ Publicată în Monitorul Oficial nr. 341/1992.

⁴³⁹ Art. 20 din Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, modificată și completată prin Legea nr. 522/2004.

⁴⁴⁰ Art. 1, lit. j din Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, modificată și completată prin Legea nr. 522/2004.

⁴⁴¹ Art. 32 din Legea nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române: „Pentru combaterea infracțiunilor săvârșite în condițiile crimei organizate ori în interesul urmăririi penale poliția poate utiliza metoda livrării supravegheate”.

⁴⁴² Art. 14, alin. 2 din Legea nr. 86/2006 privind Codul Vamal al României: „Autoritatea vamală poate participa, în condițiile legii, la realizarea livrărilor supravegheate”.

⁴⁴³ Potrivit art. 20 din Convenția Națiunilor Unite privind combaterea crimei organizate transnaționale, livrările supravegheate la care s-a hotărât să se recurgă la nivel internațional pot include, cu consimțământul statelor părți respective, metode de interceptare a mărfurilor și de autorizare a urmăririi dirijării lor, fără modificări sau după sustragerea ori înlocuirea în întregime sau în parte a acestora.

⁴⁴⁴ Livrările supravegheate cu înlocuirea drogurilor au loc atunci când există riscul să se piardă urma transportului și scopul este acela, ca în cazul în care are loc pierderea transportului, drogurile să nu ajungă la destinație. Înlocuirea va fi efectuată întotdeauna de personal calificat în desfacerea ambalajelor, înlocuirea drogurilor, reambalarea coletelor, etc.

Mijloacele și metodele clasice avute la dispoziție de organele judiciare, până la aceste modificări legislative s-au dovedit insuficiente și lipsite de eficacitate.

Este unanim admis că infracțiunile de crimă organizată, de cele mai multe ori se comit în taină, fie că necesită gândire, pregătire, acțiune, fie că șterg urmele infracțiunii, compromis actele de descoperire întreprinse de organele judiciare, fie recurs, la nevoie, la acțiuni de intimidare ori acționează agresiv. Sunt și cazuri în care alte persoane sunt plătite să comită faptele, se folosească de ținte false, efectele unor acțiuni se produc la distanțe mari de timp de la descoperire, iar infractorii dispar pentru perioade lungi de timp. De aceea, descoperirea lor, dar mai ales probarea acțiunilor infracționale apare ca o problemă dificilă.

Ca atare, pentru o mai bună eficientizare a muncii probatorii în dovedirea faptelor de criminalitate organizată s-a impus utilizarea agenților acoperiți. Folosirea acestor agenți sub acoperire se face și în cazul altor infracțiuni: trafic de droguri, trafic de persoane, acte de terorism, spălare de bani, falsificarea de monedă etc.

Ceea ce caracterizează activitatea investigatorului acoperit este împrejurarea că acționează sub o altă identitate decât cea reală. Situația de a desfășura activitatea sub o altă identitate presupune nu numai schimbarea datelor de stare civilă ci și a oricăror date referitoare la persoană (ocupație, funcție, loc de muncă, studii etc.) astfel că agentul acoperit va dobândi – în activitatea sa acoperită – un loc de muncă, o altă ocupație și funcție, de multe ori și dacă este cazul, chiar o altă înfățișare. Aceasta înseamnă că pentru a-și derula activitățile sale investigatorul acoperit poate să apară ca funcționar al unei instituții, agent economic, patron al unei societăți comerciale, agent de asigurări etc.

Folosirea investigatorilor sub acoperire a ridicat și ridică probleme în special prin prisma dreptului la un proces echitabil, reglementat de art. 6 din Convenție, dar poate aduce limitări și dreptului la viață privată prevăzut de

Autori: Olteanu Gabriel Ion, director de proiect, Iacob Adrian, Gorunescu Mirela, Voicu Adriana Camelia, Pop Ștefan, Dragomirescu Bianca, Rulu Marin, Stefan Eduard Cristian
Metodologie criminalistică - Structurile infracționale și activitățile ilicite desfășurate de către acestea
AIT Laboratories, 2008, pag. 245

Situația de a desfășura activitatea sub o altă identitate presupune nu numai schimbarea datelor de stare civilă, ci a oricăror date referitoare la o persoană. Astfel, investigatorul sub acoperire va putea dobândi în activitatea sa acoperită un alt loc de muncă, o altă ocupație și funcție, de multe ori o altă înfățișare. Aceasta înseamnă că, pentru a-și derula activitățile sale, investigatorul sub acoperire poate să apară ca funcționar al unei instituții, administrator al unei societăți comerciale, agent de asigurări, și alte diferite meserii, ocupații.

➤ consimțământul polițistului care urmează să fie investigator acoperit;

Nimeni nu poate fi obligat să exercite această misiune fără consimțământul său verbal sau scris, deoarece în cele mai multe cazuri desfășurarea acestei activități presupune și asumarea unor riscuri.

Potrivit legislației americane, pentru declanșarea unei operațiuni sub acoperire, odată cu autorizarea ei, atât agentul federal care o propune, cât și procurorul federal ce face evaluarea propunerii pentru a fi prezentată judecătorului, trebuie să cântărească riscurile și beneficiile operațiunii, luând în considerare foarte serios mai mulți factori, cum ar fi: riscul de rănire pentru anumiți indivizi, pagube materiale, pierderi financiare, distrugerea reputației unor persoane, riscul de răspundere civilă al statului, riscul încălcării intimității sau al ingerinței în relații cu caracter privilegiat ori confidențial, riscul ca persoanele autorizate să fie implicate în asemenea operațiuni și să ajungă implicați în activități cu caracter ilegal⁴⁵².

Din reglementările legale expuse, rezultă că autorizarea folosirii investigatorului sub acoperire este de competență exclusivă a procurorului și aceasta are loc numai în faza urmăririi penale, nu și a judecății, scopul său fiind identificarea autorilor și obținerea mijloacelor de probă. De asemenea, această autorizare intervine înaintea începerii urmăririi penale, scopul ei fiind obținerea de probe pentru dovedirea existenței infracțiunii și identificarea autorilor acesteia.

În cererea de autorizare adresată procurorului de unitatea de poliție care solicită introducerea într-o cauză a unui investigator sub acoperire se menționează datele și informațiile care se referă la faptele și persoanele față de care există presupunerea că se ocupă cu traficul ilicit de droguri, precum și perioada pentru care se cere autorizarea.

Cererea formulată de către organul specializat de poliție în vederea autorizării folosirii investigatorului sub acoperire se face în scris și trebuie să cuprindă o expunere de motive a necesității folosirii acestei metode și mai ales a faptului că activitatea propusă este singura modalitate eficientă de a obține informațiile necesare probării activității infracționale și a participanților la comiterea ei.

De asemenea, în cerere se va prezenta și planul investigației care va detalia descrierea operațiunii ce urmează a se efectua, a modalităților de conspirare, durata operațiunii, date despre persoanele implicate în operațiune, infracțiunile care fac obiectul cercetării sau orice date sau elemente necesare formării convingerii procurorului că această activitate este necesară și utilă în cauza aflată spre cercetare.

⁴⁵² Lascu Laura Codruța – Investigatorul acoperit, o nouă instituție introdusă prin Legea nr. 143/2000, articol publicat în Revista "Dreptul", nr. 9/2002, pag. 109-117.

⁴⁵³ Butoi Tudorel – Investigatorul acoperit (posibilități și limite), articol publicat în Revista "Lumea Detectivilor" nr. 15/2005, pag. 35.

misiunii. Procurorul care a autorizat activitatea are dreptul de a cunoaște datele reale ale lucrătorului, fiind însă obligat la respectarea secretului profesional.

Pentru ca actele întocmite de către investigatorul sub acoperire să aibă valoare probantă, instanța de judecată va verifica respectarea condițiilor de formă și de fond ale autorizației, astfel cum sunt prevăzute de art. 224² C.proc.pen., dar păstrarea identității investigatorului sub acoperire este esențială, atât față de instanța de judecată, de părțile din dosar sau apărătorii acestora.

Astfel, se impune să nu fie menționate în actele de procedură care se efectuează: numele de familie, prenumele, domiciliul, locul de muncă și profesia, nici alte informații pentru identificarea investigatorului sub acoperire, putând fi utilizate pentru aceasta un număr, o parolă sau un alt semn.

Pentru reușita operațiunii, păstrarea confidențialității identității agentului sub acoperire este esențială, în sensul că despre autorizarea introducerii investigatorului trebuie să aibă cunoștință cât mai puține persoane de preferință doar procurorul, șeful serviciului din care face parte investigatorul și eventual lucrătorul din structura specializată desemnat ca persoană de legătură a agentului sub acoperire.

Aceleași reguli se vor aplica și cu ocazia audierii acestor persoane, ele urmând să fie introduse în cauză și audiate sub identitatea acordată pentru operațiunea desfășurată, iar materialul probator obținut va putea fi folosit după efectuarea formalităților prevăzute de art. 91¹ și următoarele C.proc.pen.

Persoana de legătură din cadrul structurii specializate din care face parte polițistul sub acoperire are obligația de a prezenta procurorului rapoarte periodice referitoare la activitățile desfășurate de acesta, datele și informațiile culese cu privire la infracțiunile grave săvârșite sau care urmează să fie săvârșite și la făptuitori [art. 18 alin. (2) din Legea nr. 39/2003].

În cazuri temeinic justificate, polițistul sub acoperire poate solicita autorizarea desfășurării și a altor activități decât cele pentru care există

Cererea de autorizare îmbracă forma scrisă, se adresează procurorului și, potrivit art.224² alin. (3) C. proc. pen. va cuprinde datele și indicile privitoare la faptele și persoanele față de care există presupunerea că au săvârșit o infracțiune și perioada pentru care se cere autorizarea.

Ordonanța procurorului prin care se autorizează folosirea investigatorilor sub acoperire trebuie să cuprindă pe lângă mențiunile prevăzute în art.203 C. proc. pen. și următoarele date:

- indicile temeinice și concrete care justifică măsura și motivele pentru care măsura este necesară;
- activitățile pe care le poate desfășura investigatorul sub acoperire;
- persoanele față de care există presupunerea că au săvârșit o infracțiune;
- identitatea sub care investigatorul sub acoperire urmează să desfășoare activitățile autorizate;
- perioada pentru care se dă autorizarea.

Potrivit dispozițiilor art.224² alin. (2) C. proc. pen., perioada pentru care se poate autoriza folosirea investigatorilor sub acoperire este de cel mult 60 de zile. Această perioadă poate fi prelungită, pentru motive temeinic justificate, fiecare prelungire neputând depăși 30 de zile, iar durata totală a autorizării, în aceeași cauză și cu privire la aceeași persoană, nu poate depăși un an.

Deși aparent această perioadă poate părea îndelungată, durata ei a fost dictată de rațiuni care țin de pericolul social deosebit de grav prin efectele produse, al infracțiunilor pentru care se autorizează folosirea investigatorilor sub acoperire, de condițiile și mediile în care se comit aceste infracțiuni, cu un grad ridicat de secretizare, în locuri inaccesibile organelor statului, ceea ce presupune pregătirea cu minuțiozitate a fiecărei infiltrații în mediul infracțional vizat.

Datele și informațiile obținute de investigatorul sub acoperire vor fi puse în totalitate la dispoziția organelor de urmărire penală, putând fi folosite numai în cauza penală și în legătură cu persoana la care se referă autorizația emisă de procuror.

Deși dispoziția este imperativă, în alin. (2) al art.224³ C. proc. pen. se prevede că aceste date și informații vor putea fi folosite și în alte cauze sau în legătură cu alte persoane, dacă sunt concludente sau utile.

Pentru asigurarea unei reale protecții a lucrătorului care desfășoară activități de investigare sub acoperire, în art.224⁴ C. proc. pen. este prevăzută că identitatea reală a acestuia nu poate fi dezvăluită în timpul sau după terminarea misiunii. Procurorul care a autorizat activitatea are dreptul de a cunoaște datele reale ale lucrătorului, fiind însă obligat la respectarea secretului profesional.

Pentru ca actele întocmite de investigatorul sub acoperire să aibă valoare de mijloc de probă, instanța de judecată va verifica respectarea condițiilor de formă și de fond ale autorizației, astfel cum sunt prevăzute de art.224² C. proc. pen., dar păstrarea secretului identității investigatorului sub acoperire este esențială, atât față de instanța de judecată, de părțile din dosar sau apărătorii acestora.

Astfel, se impune să nu fie menționate în actele de procedură care se efectuează: prenumele, numele de familie, domiciliul, locul de muncă și profesia, nici alte informații pentru identificarea investigatorului sub acoperire, putând fi utilizate pentru aceasta un număr, o parolă sau un alt semn.

Pentru reușita operațiunii, păstrarea confidențialității identității agentului sub acoperire este esențială, în sensul că despre autorizarea introducerii investigatorului trebuie să aibă cunoștință cât mai puține persoane de preferință doar procurorul, șeful serviciului din care face parte investigatorul și eventual lucrătorul din structura specializată desemnat ca persoană de legătură a agentului sub acoperire.

Aceleași reguli se vor aplica și cu ocazia audierii acestor persoane, ele urmând să fie introduse în cauză și audiate sub identitatea acordată pentru operațiunea desfășurată, iar materialul probator obținut va putea fi folosit după efectuarea formalităților prevăzute de art.91¹ și următoarele c. proc. pen.

În Legea nr. 678/2001 nu sunt prevăzute reguli procedurale privind audierea investigatorului sub acoperire, nici pentru faza urmăririi penale și nici pentru faza cercetării judecătorești, ori asupra modului în care trebuie păstrate datele esențiale ale operațiunii, ori cum pot fi valorificate mijloacele de probă pe care investigatorul le poate furniza.

recunoașterea interdependenței dintre securitatea internă și cea externă în stabilirea unei abordări de „securitate globală” cu țările terțe.¹³³

Situația actuală privind drogurile este prezentată în rapoartele anuale ale EMCDDA¹³⁴ și ale EUROPOL-ului. În ciuda faptului că modelele consumului de droguri au variat în cele 27 de state membre ale UE, mai ales în ceea ce privește proporțiile, noi probleme au apărut în anumite zone și nu există date care să sugereze o scădere semnificativă a consumului de droguri¹³⁵. Și totuși, incidența cazurilor de punere în pericol a sănătății ca urmare a consumului de droguri și a numărului de decese asociate consumului de droguri s-au stabilizat și chiar au început să scadă. Prevederile legate de tratament pentru consumatorii de droguri au crescut, iar serviciile s-au diversificat. Referitor la reducerea ofertei, se conchide că în ciuda eforturilor notabile și adeseori încununate de succes atât la nivel național, cât și la nivel UE, traficul de droguri rămâne unul dintre cele mai profitabile tipuri de comerț pentru grupările de criminalitate organizată din cadrul UE.

Rezultatele evaluării finale a Strategiei UE în domeniul drogurilor și a Planului de Acțiune 2000-2004 indică faptul că s-au realizat progrese în atingerea unor obiective ale Strategiei actuale. În plus, multe dintre acțiunile prevăzute în Planul de Acțiune curent au fost implementate sau se află în curs de implementare.

Totuși, datele disponibile nu sugerează că s-ar înregistra o reducere semnificativă în ceea ce privește consumul de droguri sau că disponibilitatea drogurilor s-ar fi redus substanțial. De asemenea, rezultatele evaluării finale duc la următoarele concluzii: ar trebui stabilite obiective și priorități clare și precise, care să poată fi transpuse în indicatori operaționali și în acțiunile viitoarelor Planuri, cu responsabilități și termeni limită clar definiți; ar trebui să se înregistreze un progres constant în ceea ce privește disponibilitatea, calitatea și

¹³³ Ibidem, pp. 7-8.

¹³⁴ European Monitoring Centre for Drug Addiction

¹³⁵ Hone, M. A., Debevoise, M., op. cit., p. 112.

1. Introducere

7. Problema drogurilor poate fi abordată din diverse perspective, de la cele politice la cercetare științifică, de practică de zi cu zi în domeniu și până la cooperarea operațională în de droguri. Cadru legislativ și politicile prin care problema va fi în cele din urmă abordată consideră toate aceste aspecte și să le reunească într-o manieră coerentă și realistă.

8. Situația actuală privind drogurile este prezentată în rapoartele anuale ale EMCDDA și al ciuda faptului că modelele consumului de droguri au variat în cele 25 de state membre UE, m, privește proporțiile, noi probleme au apărut în anumite zone și nu există date care să sug semnificativă a consumului de droguri. Și totuși, incidența cazurilor de punere în pericol a sâr a consumului de droguri și numărul de decese asociate consumului de droguri s-au stab început să scadă. Prevederile legate de tratament pentru consumatorii de droguri au crescu au diversificat. Referitor la reducerea ofertei, putem conchizi că în ciuda eforturilor not în cununate de succes atât la nivel național cât și la nivel UE, traficul de droguri rămâne un, profitabile tipuri de comerț pentru grupurile de criminalitate organizată din cadrul UE. subliniază necesitatea unei poziții active pe droguri în anii următori.

9. Rezultatele evaluării finale a Strategiei UE pe droguri și a Planului de Acțiune 2000-2004 ir au realizat progrese în atingerea unor obiective ale Strategiei actuale. În plus, multe dintre ac în Planul de Acțiune curent au fost implementate sau se află în curs de implementare disponibile nu sugerează că s-ar înregistra o reducere semnificativă în prevalența consumului că disponibilitatea drogurilor s-ar fi redus substanțial.

De asemenea, rezultatele evaluării finale duc la concluzia că:

- Ar trebui stabilite obiective și priorități clare și precise, care să poată fi transp operaționali și în acțiuni ale viitoarelor Planuri de Acțiune, cu responsabilități și te definiți.
- Ar trebui să se înregistreze un progres constant în ceea ce privește disponibilita capacitatea de comparare a informației referitoare la monitorizarea situației drogurilor.
- Programul Multi-anual de consolidare a zonei de libertate, securitate și justiție ar t obiectivele noii Strategii pe Droguri și ale noilor Planuri de Acțiune.
- Principala atenție a activității Grupului Orizontal pe Droguri (HDG) ar trebui să se avansarea și monitorizarea implementării acțiunilor stabilite în viitoarele Planuri de A pe coordonarea activității altor grupuri de lucru pe droguri ale Consiliului.

10. Având în vedere Tratatul, alte documente europene relevante, precum și experiența u Consiliul identifică două scopuri generale referitoare la droguri. Aceste pot fi rezumate astfel:

- UE își propune să contribuie la asigurarea unui nivel înalt de protecție a sănătă coeziunii sociale prin completarea acțiunii Statelor Membre de prevenire și reducere droguri, a dependenței și a riscurilor la adresa sănătății și societății asociate consumul
- UE și Statele Membre își propun să asigure un nivel ridicat de securitate pentru pop împotriva producerii de droguri, traficului transfrontalier de droguri și devierea prei intensificarea acțiunilor de prevenire a criminalității asociate drogurilor, printr-o coc determinată de o abordare unitară.

În atingerea acestor scopuri, UE este pe deplin conștientă de partea sa de responsabilit problema mondială a drogurilor, atât ca și consumator de stupefiante și de substanțe psih din țări terțe, cât mai ales și ca producător și exportator de droguri sintetice, și este hotărâtă vederea rezolvării acestor probleme.

11. Abordarea actuală de combinare a reducerii cererii și ofertei de droguri prin m multidisciplinare și echilibrate, va constitui baza abordării problemei drogurilor în UE pentru abordare necesită cooperare și coordonare. Dată fiind natura orizontală a problemei coordonarea vor trebui dezvoltate în continuare nu numai în domeniile social, medical, educ afaceri interne dar și în raport cu statele non-membre ale UE și opiniile internaționale releva echilibrată a problemei include de asemenea consultarea unui mare număr de instit profesioniștilor, a reprezentanților ONG-urilor, societății civile și comunităților locale.

12. Această Strategie pe Droguri a Uniunii pentru 2005-2012 subliniază importanța inte

juridic secundar este constituit, în cazul unor modalități de săvârșire a infracțiunii, din relațiile sociale care privesc libertatea morală a persoanei, integritatea corporală și sănătatea acesteia, precum și relațiile sociale care privesc apărarea vieții persoanei²²⁴.

► Obiectul material

Infracțiunile de trafic de persoane, realizate prin acte de violență ori prin orice alte forme de constrângere, au și un obiect material care este reprezentat de corpul victimei în viață, indiferent dacă acesta este nou-născut, tânăr sau bătrân, de sex masculin sau feminin. Unele fapte (art. 18 din lege) pot avea ca obiect material și: filme, fotografii, dispozitive, embleme sau alte suporturi vizuale, cu condiția de a exprima poziții ori acte sexuale cu caracter pornografic.

B. Subiecții infracțiunilor

B1. De regulă, subiectul activ nemijlocit (autor) al infracțiunilor de trafic de persoane, este necircumstanțiat, aceste fapte putând fi săvârșite de orice persoană care îndeplinește condițiile legale pentru a răspunde din punct de vedere legal. Traficanții pot fi persoane fizice sau juridice, bărbați sau femei.

Subiect activ poate fi și o persoană juridică, care răspunde numai pentru infracțiunile săvârșite în realizarea obiectului de activitate sau în interesul ori în numele persoanei juridice, dacă fapta a fost săvârșită cu forma de vinovăție prevăzută de legea penală [art. 19¹ alin.(1) C.pen. în vigoare]. Răspunderea penală a persoanei juridice nu exclude răspunderea penală a persoanei fizice care a contribuit, în orice mod, la săvârșirea aceleiași infracțiuni [alin. (2)].

În general, recrutorii sunt persoane tinere, îmbrăcate îngrijit și care fac o bună impresie (au vestimentație modernă, mașină de marcă, telefon celular) și sunt convingători, cu promisiuni de posturi bune și bine plătite în străinătate.

Femeile ca subiecți activi ai infracțiunii de trafic de ființe umane sunt, de cele mai multe ori, prima verigă în lanțul de traficare și captează foarte ușor încrederea, interesul și lipsa de experiență în viață a tinerilor.

²²⁴ Bădiță, M., *Drept penal, Partea specială*, vol. I, Editura Alma Mater, Sibiu, 2005.

Traficul de ființe umane - Infractor, victimă, infracțiune

Asociația Alternative Sociale Iași, Copyright © 2005

II. 2. Aspecte comune infracțiunilor privind traficul de persoane

§ 1. Obiectul infracțiunilor

Obiectul ocrotirii penale îl constituie persoana fizică și atribuțiile esențiale ale traficului de ființe umane constituind o gravă încălcare a drepturilor fundamentale ale omului.

Obiectul juridic generic al infracțiunilor incriminate în Legea nr. 678/2001 îl reprezintă totalitatea relațiilor sociale care se formează și se dezvoltă în jurul valorilor sociale constituite din principalele atribuții ale persoanei și anume viața, integritatea corporală, sănătatea, inviolabilitatea sexuală, onoarea și demnitatea.

Obiectul juridic special îl constituie relațiile sociale a căror formare, desfășurare și dezvoltare normală sunt condiționate de respectarea libertății de deplasare, de acțiune, de exprimare, de manifestare pe plan psihic a persoanei fizice, precum și a altor valori intrinseci ființei umane: integritatea corporală, inviolabilitatea sexuală, siguranța, onoarea și demnitatea.

Obiectul material. Activitatea infracțională desfășurată de traficanți prin care atingerea valorilor umane fundamentale vizează - în cazul infracțiunilor de trafic de ființe umane realizate prin acte de violență ori prin forme de constrângere care au avut repercusiuni asupra integrității fizice a persoanei traficate - corpul victimei în viață, fiind indiferent dacă acesta este un nou-născut, copil, tânăr, adult, bătrân, ori unei persoane de sex masculin sau feminin.

§ 2. Subiecții infracțiunilor

Subiectul activ al infracțiunii de trafic de ființe umane poate fi orice persoană fizică în vârstă cerută de lege, responsabilă și care în momentul săvârșirii faptei a dispus de libertatea de mișcare și acțiune¹⁵. Traficanții sunt atât bărbați, cât și femei.

În general, recrutorii sunt persoane tinere, îmbrăcate îngrijit și care fac o bună impresie prin semnele exterioare ale bunăstării lor - vestimentație, mașină, telefon celular, etc. - cuceresc ușor pe care le vehiculează privind propria reușită ori a altor persoane care au muncă în străinătate, fiind cu atât mai convingători cu cât prezintă ca fiind foarte atractive de lucru: posturi în țări vest europene, foarte bine plătite și care nu necesită o calificare deosebită.

Femeile ca subiecți activi ai infracțiunii de trafic de ființe umane sunt de cele mai multe ori prima verigă în lanțul de traficare și captează foarte ușor încrederea și interesul tinerilor, precum și lipsa experienței lor de viață, de lipsa educației, de starea lor materială precară și naivitatea prezentarea aceluiași cazuri ale persoanelor care au fost plecate să lucreze în străinătate și s-au dus după o scurtă perioadă de timp cu sume mari de bani. De cele mai multe ori, femeile traficează la rândul lor victime ale traficului, astfel încât cunosc foarte bine mecanismul de traficare foarte experimentate în atragerea victimelor și plasarea lor în scopul exploatare. Uneori, fac parte din traficul de bună voie, datorită câștigurilor mari obținute, însă alteleori desfășoară activitate datorită presiunii exercitate asupra lor de către traficanții cărora le-au aparținut, în eliberării lor. În prezent se înregistrează o creștere a ponderii femeilor recrutor, ele de

¹⁵ A. Ungureanu, *Drept penal român, partea generală*, Ed. Lumina Lex, București, 1995, p. 76.

diferit (de exemplu, o persoană recrutează femeia, o alta o transportă într-o țară străină, iar o a treia o supune muncii forțate).

Pentru fapta săvârșită în forma-tip (alin. 1), coautorului și/sau complicității concomitente i se substituie agravanta prevăzută de art. 12 alin.(2) lit. a)²²⁶, fapta fiind săvârșită de două sau mai multe persoane.

Complicitatea se materializează în activitatea persoanei care, cu intenție, înlesnește sau ajută în orice mod la realizarea infracțiunii de traficare sau promite de a tănuși bunurile provenite din săvârșirea traficului de persoane sau de a favoriza pe infractor, promisiunea făcută anterior începerii executării sau în timpul realizării acesteia.

Actele de complicitate pot consta dintr-un comportament pasiv ce favorizează săvârșirea infracțiunii ori în acțiuni de ajutorare sau sprijinire cu caracter material sau moral. Indiferent însă de natura actelor de înlesnire ori ajutorare efectuate, complicele trebuie să acționeze întotdeauna cu intenție, având reprezentarea asupra caracterului ilicit al faptei săvârșite, dar și asupra caracterului activității sale de participant.

Complicitatea la infracțiunea de trafic de persoane se poate concretiza în: obținerea de informații cu privire la potențialele victime și furnizarea acestora către traficanți, atragerea victimei, procurarea actelor necesare pentru transportarea lor în țările de destinație, împiedicarea victimei de a se deplasa conform propriei sale voințe atunci când ea dorește aceasta, procurarea de autoturisme pentru transport sau locuințe pentru găzduirea victimelor.

Instigarea la infracțiunile incriminate prin Legea nr. 678/2001 constă în activitatea unei persoane de a determina cu intenție pe o alta să efectueze una sau mai multe dintre acțiunile specifice traficului de persoane, respectiv recrutarea, transportul, transferarea, cazarea, găzduirea sau primirea unei persoane adulte sau minore. În concret, instigatorul ia cel dintâi rezoluția de a trafica o persoană, pe care apoi o transferă altei persoane care o va prelua și o va

²²⁶ Mitrache, Constantin, Mitrache, Cristian, *Drept penal român. Partea generală*, Editura Universul Juridic, București, 2006, p.866.

Complicitatea la traficul de ființe umane se materializează în activitatea persoanei care, cu intenție, înlesnește sau ajută în orice mod la realizarea infracțiunii de traficare, inclusiv prin promisiunea de a tănuși bunurile provenite din săvârșirea faptei sau de a favoriza pe infractor, promisiune făcută anterior începerii executării sau în timpul realizării acesteia.

Complicele are o contribuție indirectă la săvârșirea actelor de traficare propriu-zisă, aportul său real și efectiv fiind folosit însă de autorul nemijlocit al faptei; în caz contrar, în ipoteza în care ajutorul

21

dat nu a servit comiterii infracțiunii, el nu poate avea o semnificație penală. Actele de complicitate pot consta într-un comportament pasiv ce favorizează săvârșirea infracțiunii, ori în acțiuni de ajutorare sau sprijinire cu caracter material sau moral, finalitatea lor fiind aceea de a ușura actele de executare ale autorului. Indiferent de natura actelor de înlesnire ori ajutorare efectuate, complicele trebuie să acționeze întotdeauna cu intenție, având reprezentare asupra caracterului ilicit al faptei săvârșite dar și asupra caracterului activității sale de participant.

Complicitatea la infracțiunea de trafic de ființe umane, se poate concretiza, de exemplu, în obținerea de informații cu privire la potențialele victime și furnizarea acestora către traficanți, atragerea victimei, procurarea actelor necesare pentru transportarea lor în țările de destinație, împiedicarea victimei de a se deplasa conform propriei voințe atunci când ea dorește aceasta, punerea la dispoziția traficanților de autoturisme ori locuințe pentru găzduirea victimelor. Complicitatea poate consta în neindeplinirea de către un funcționar public a unui act pe care era obligat să le îndeplinească, omisiunea respectivă constituindu-se într-o înlesnire sau într-un ajutor efectiv la săvârșirea acțiunii de traficare (de ex. controlul pașapoartelor la trecerea frontierei).

Instigarea la infracțiunile incriminate prin Legea nr. 678/2001 este posibilă și constă în activitatea unei persoane de a determina cu intenție pe o alta să efectueze una sau mai multe dintre acțiunile specifice traficului de ființe umane, respectiv recrutarea, transportarea, transferarea, cazarea, găzduirea sau primirea unei persoane minore sau adulte, în scopul exploatării sale.

În concret, instigatorul ia cel dintâi hotărârea de a trafica o persoană, însă transferă această rezoluție infracțională unei alte persoane care o va prelua și va proceda la punerea ei în aplicare în calitate de autor, instigator sau complice.

În situația în care instigatorul își va continua acțiunea de stimulare morală și după ce autorul nemijlocit trece la executare, actele sale vor constitui o complicitate morală, iar dacă demersul instigatorului va fi urmat de acte de înlesnire ori intrajutorare, fapta sa îmbracă forma unei complicități materiale și, în cazul în care instigatorul va trece la executarea nemijlocită a infracțiunii alături de autorul material, activitatea sa se va completa și cu una de coautorat.

În toate aceste cazuri însă, activitățile de instigare, urmate de acțiuni de executare propriu-zisă ori acte de complicitate, vor atrage absorbirea formelor de participare penală în cea mai gravă dintre ele și aplicarea unei singure sancțiuni pentru aceasta, urmând a se ține seama la individualizarea judiciară a pedepsei și a modului de executare, de caracterul complex al activității desfășurate, de contribuția efectivă la comiterea faptei, precum și de pericolozitatea socială sporită pe care o prezintă acest participant.

Subiectul pasiv al infracțiunii

Conform dispozițiilor art. 12 și art. 13 din Lege, care descriu modalitățile de realizare a acțiunilor de traficare și formele de exploatare a victimelor, rezultă că **subiect pasiv al infracțiunii** este persoana împotriva căreia este îndreptată acțiunea infracțională a traficanților și care poate fi un minor ori persoana adultă, indiferent dacă este femeie sau bărbat.

Legislația internațională (Convenția privind drepturile copilului, adoptată la 20 noiembrie 1989,

În esență, instanța a reținut că inculpatul C.I., în luna august 2002, cu complicitatea inculpatei A.N., care este mama părții vătămate O.M.E., în vârstă de 13 ani, a recrutat-o pe minoră, a transportat-o în Germania și apoi în Polonia, în scopul exploatării, supunând-o la activități de furt și cerșetorie. În scopul realizării activității infracționale descrise mai sus, inculpata A.N. a înlesnit recrutarea fiicei sale de către inculpat²³¹.

Art. 2 pct. (2) lit. b) din Legea nr. 678/2001 prevede că prin exploatare se înțelege „ținerea în starea de sclavie sau alte procedee asemănătoare de lipsire de libertate ori de aservire”, iar lit. e) a aceluiași articol prevede că „efectuarea unor alte asemenea activități prin care se încalcă drepturi și libertăți fundamentale ale omului”, constituie, de asemenea, o formă de exploatare prin „aservire” în sensul textului citat, înțelegându-se „acțiunea de a se supune”.

„Transportarea” presupune deplasarea victimei dintr-un loc în altul, fie în interiorul statului de origine, fie din statul de origine a victimei în statul de destinație.

Astfel, în practică s-a decis că recrutarea, transportarea, transferarea, cazare sau primirea unei persoane, cu promisiunea de a o duce în străinătate pentru a munci în condiții avantajoase, dar în realitate pentru a o constrânge la practicarea prostituției în scopul exploatării ei de către făptuitor, constituie infracțiunea de trafic de persoane.²³² La operațiunea de transport de ființe umane pot fi implicate și grupuri de persoane specializate în trecerea ilegală a frontierei.

„Transferarea” constă în transmiterea victimei de la un traficant la altul, atunci când este vândută pur și simplu ca o marfă, inițial fără ca ea să știe, sau face obiectul unei alte tranzacții încheiate între traficanți (ex. schimbul). Din punct de vedere temporal transferarea este ulterioară recrutării victimei. Din practica ilicită a traficului de persoane, prețul cu care sunt „vândute” victimele

Intenția, în cazul infracțiunii de trecere ilegală peste frontiera de stat prin îndrumare sau călăuzire a uneia sau mai multor persoane în scopul exploatării acesteia/acestora în alt stat de către traficant nu poate fi decât directă, calificată prin scop deoarece acțiunile care compun elementul material al laturii obiective au ca finalitate subiectivă scopul exploatării persoanei, urmărit de traficant.

Traficarea ființelor umane reprezintă un proces complex care presupune parcurgerea mai multor etape, caracterizate de desfășurarea de activități specifice.

Elementul material al infracțiunilor de trafic de persoane, prev. de art. 12 din Legea nr. 678/2001 și trafic de minori, prevăzut de art. 13 din Legea nr. 678/2001 se realizează printr-una sau mai multe dintre acțiunile prevăzute ca modalități alternative în normele incriminatoire, respectiv recrutarea, transportarea, transferarea, cazarea, găzduirea sau primirea unei persoane, acțiuni care trebuie să fie efectuate în scopul exploatării victimei.

Recrutarea, ca modalitate alternativă prin care are loc traficul, constă în atragerea victimei spre a fi exploatată în vederea obținerii de profit.

Transportarea presupune deplasarea victimei dintr-un loc în altul, fie în interiorul granițelor statului său de origine, fie din statul de origine a victimei în statul de destinație, ceea ce presupune cel mai adesea trecerea uneia sau mai multor linii de frontieră.

Transferarea constă în transmiterea victimei de la un traficant la altul, atunci când este vândută pur și simplu ca o marfă, inițial fără ca ea să știe sau face obiectul unei alte tranzacții încheiate între traficanți (de ex. schimbul).

Cazarea presupune instalarea unei persoane temporar într-o locuință ori într-un alt amplasament având această destinație.

Găzduirea este o modalitate de realizare a elementului material al infracțiunii de trafic de minori și semnifică primirea unei persoane într-o locuință și adăpostirea vremelnică a acesteia.

Primirea presupune preluarea victimei de către un traficant, de la un altul, ca urmare a unei tranzacții intervenite între cei doi.

Fiecare dintre aceste acțiuni este suficientă pentru realizarea elementului material al infracțiunii de trafic de persoane ori trafic de minori, atât în variantele tip, cât și în cele agravate.

Călăuzirea, care se poate realiza și prin *transportare*, este una din formele principale ale industriei ilegale de trafic de migranți, care este organizată la nivel internațional, pentru migrarea ilegală în special a cetățenilor din lumea a treia. Majoritatea migratorilor sunt oameni tineri apti de muncă, cu un nivel mai scăzut de pregătire, care nu cunosc limbi străine și nu au legături de rudenie, fiind total lipsiți de ajutor, stare de care profită călăuzele.

În cazul în care activitatea infracțională desfășurată de traficant reunește două sau mai multe dintre modalitățile alternative (de ex., făptuitorul mai întâi recrutează victima, apoi o transportă în țara de destinație unde o transferă unei alte persoane, în scopul exploatării), fapta acestuia nu va constitui un concurs de infracțiuni, ci o singură infracțiune compusă dintr-un ansamblu de acte diferite executate în baza unei rezoluții infracționale unice.

Elementul material al infracțiunii prevăzute de art. 15 alin. (2) din Legea nr. 678/2001 presupune efectuarea de acțiuni de pregătire activităților de recrutare, transportare, transferare, cazare, găzduire sau primirea a unei persoane în scopul exploatării sale,

²³¹ Kővesi, L.C. și colab., *op. cit.*, p. 137.

²³² L.C.J., Secția penală, dec. nr. 4158/2004, disponibilă pe site-ul www.scj.ro

b) ținerea în stare de sclavie sau alte procedee asemănătoare de lipsire de libertate ori de aservire

Precizăm faptul că sclavia este o infracțiune contra libertăților persoanei prevăzută de art. 190 C.pen. Ținerea unei persoane în stare de sclavie este fapta de a exercita asupra acesteia unul sau ansamblul atributelor legate de dreptul de proprietate. Incriminarea faptei de sclavie a avut loc în urma unor obligații internaționale asumate de statul român. Aceste obligații internaționale decurg din Convenția de la Geneva din 30 septembrie 1921 pentru reprimarea traficului femeilor și copiilor; Convenția de la Geneva din 26 septembrie 1920 privitoare la sclavie și Convenția suplimentară din 6 septembrie 1956 privitoare la abolirea sclavajului. Această din urmă convenție enumără în art. 1 următoarele practici și instituții asemănătoare sclaviei:

- servitutea pentru datorii;
 - aservirea, constând în supunerea unei persoane să locuiască într-un spațiu impus de o altă persoană și să presteze anumite activități determinate, fără posibilitatea de a-și schimba condiția;
 - mariajul forțat, situație în care victimei nu i se lasă posibilitatea de a exprima liberul consimțământ la încheierea căsătoriei;
 - cedarea unei femei către o altă persoană, de către soț, familie ori comunitate cu titlu oneros, sau în alt mod;
 - transmiterea unei femei prin succesiune, unei alte persoane, la moartea soțului;
 - vânzarea unui copil sau unui adolescent care are mai puțin de 18 ani, fie de către rude ori membrii comunității;
- c) obligarea la practicarea prostituției, la reprezentări pornografice în vederea producerii de difuzări de materiale pornografice sau alte forme de exploatare sexuală

Traficul de ființe umane în scopul exploatarei sexuale reprezintă cea mai frecventă și importantă formă a traficului, cu un ritm rapid de dezvoltare.

Autori: Gheorghită Mateut, Tiberiu Rudică, Violeta Elena Petrescu, Nicoleta Ștefăroi, Elena Onu, Aurel Dublea, Sofia Luca, Daniela Iovu, Radu Dimitrie Târniceriu, Georgeta-Lăcrămioara Gafta, Cătălin Luca, Raluca Alexandra Prună
Traficul de ființe umane - Infractor, victimă, infracțiune
Asociația Alternative Sociale Iași, Copyright © 2005

În cele mai multe cazuri copiii sunt induși în eroare că vor desfășura munci legale în străinătate, fiind încurajați în acest sens chiar de către părinți, lucru care însă nu se întâmplă când minorii ajung în țara de destinație. Acolo, în contextul în care nu au resurse financiare, nu au unde locui și sunt lipsiți de orice protecție, aceștia sunt nevoiți să accepte condițiile impuse de traficanți - care de cele mai multe ori au avansat sume de bani pentru acte, transport ori pentru pretinsa perfectare a documentelor de angajare - și astfel execută munci forțate. Traficarea copiilor din categoria de vârstă 15-18 ani presupune cele mai mici riscuri pentru traficanți, deoarece actele lor pot fi cu ușurință falsificate, prin schimbarea vârstei și totodată această categorie de victime aduce cele mai mari câștiguri pentru traficanți.

b) ținerea în stare de sclavie sau alte procedee asemănătoare de lipsire de libertate ori de aservire;

Articolul 1 din Convenția privind sclavia, semnată la Geneva, la 25 septembrie 1926²⁹ și definește sclavia ca fiind „statutul sau condiția unei persoane asupra căreia este exercitată oricare putere sau toate puterile atașate dreptului de proprietate”.

Convenția suplimentară cu privire la abolirea sclaviei, traficului de sclavi și a instituțiilor și practicilor similare sclaviei³⁰ enumără în articolul 1 următoarele instituții și practici asemănătoare sclaviei:

- servitutea pentru datorii;
- aservirea, constând în supunerea unei persoane să locuiască într-un spațiu impus de o altă persoană și să presteze anumite activități determinate, fără a i se oferi posibilitatea de a-și schimba condiția;
- mariajul forțat, situație în care victimei nu i se lasă posibilitatea de a exprima liberul consimțământ la încheierea căsătoriei;
- cedarea unei femei către o altă persoană, de către soț, familie ori comunitate, cu titlu oneros, sau în alt mod;
- transmiterea unei femei prin succesiune, unei alte persoane, la moartea soțului;
- vânzarea unui copil sau unui adolescent care are mai puțin de 18 ani, fie de către rude ori membrii comunității.

În Codul penal român este incriminată în art. 190 C. pen. infracțiunea de sclavie, fiind pedepsită fapta constând în punerea sau ținerea unei persoane în stare de sclavie, precum și traficul de sclavi.

În cazul traficului de ființe umane, victimele sunt transformate de către traficanți, din persoane libere, într-un simplu obiect al dreptului de proprietate, la fel ca orice alt bun, fiind tratate ca o marfă care aduce venit.

Starea de sclavie semnifică dependența totală și necondiționată a unei persoane față de o altă persoană în stăpânirea căreia se află și care exercită asupra ei prerogativele dreptului de proprietate, în sensul că o are în posesie, o folosește și poate oricând să o înstrăineze.

Împunmurile sunt o tactică frecvent folosită de traficanți pentru a ține în robie femeile tinere sub pretextul înapoierii datoriei acumulate. Ținerile suferă din cauza abuzului fizic și psihologic, violurilor repetate și a amenințărilor la adresa lor și a familiilor lor. Acestea sunt doar unele din tehnicile de constrângere utilizate de traficanți pentru a le face pe fete să coopereze. Datoria femeii față de traficanți crește din cauza tratamentului medical, cazării, vinderii altui „patron” etc. Întoarcerea datoriei e tot mai dificilă și tânără este silită să continue să presteze serviciile impuse de traficanți pentru a diminua datoria.

c) obligarea la practicarea prostituției, la reprezentări pornografice în vederea producerii și difuzării de materiale pornografice sau alte forme de exploatare sexuală;

Traficul de ființe umane în scopul exploatarei sexuale reprezintă cea mai frecventă și importantă formă a traficului, cu un ritm rapid de dezvoltare, deoarece aduce cele mai mari profituri traficanților, fiind exprimată adeseori de către aceștia ideea că femeile și fetele sunt mai ușor

²⁹ Ratificată de România prin Decretul nr. 988 din 1931

³⁰ Ratificată de România prin Decretul nr. 375 din 1957

deoarece aduce cele mai mari profituri traficantilor. Pe de altă parte, controlul deținut asupra unei femei reprezintă o sursă de venit sigură și pe termen lung. Exploatarea sexuală a persoanei presupune obținerea în mod abuziv de către traficant a unui profit material sau de altă natură prin obligarea unei alte persoane la practicarea prostituției sau a altor activități ori servicii sexuale.

De regulă, femeile tinere sunt ademenite peste hotare cu promisiuni de a fi angajate în slujbe de chelnerițe, menajere sau dansatoare, însă odată ajunse la destinația finală, sunt obligate să se prostitueze, fiind vândute de mai multe ori. De cele mai multe ori, victimele sunt deposedate de acte, sunt plasate într-un mediu de izolare fizică și socială, unde sunt supuse în permanență abuzului și degradării umane. Metodele de intimidare și umilire sunt din cele mai diverse și mai crude, incluzând violul, tortura, amenințările cu moartea, bătăile, captivitatea, foamea. Supuse acestui regim de exploatare, victimele sunt vândute în mai multe rânduri, devenind astfel sclave. Exploatarea sexuală se desfășoară în spațiile controlate de traficanți, în baruri, cluburi de noapte, hoteluri, saloane de masaj ori alte locuințe care sunt permanent supravegheate. Scopul traficantilor este de a obține sume cât mai mari din exploatarea victimelor pe o perioadă cât mai îndelungată.

Obligarea la practicarea prostituției constituie forma de exploatare cel mai des întâlnită și presupune constrângerea victimelor traficului să întrețină relații sexuale cu alte persoane, în scopul obținerii de avantaje materiale pentru traficant.

Prostituția presupune oferirea de bună voie de către o persoană a serviciilor sexuale pentru a-și procura mijloacele de existență, pe când traficul de ființe umane în scopul exploatarei prin obligarea la practicarea prostituției constă în aceea că victimele mai întâi sunt recrutate prin diverse mijloace de către traficanți – manipulare, violență, înșelăciune, răpire – după care sunt vândute și forțate de cei în stăpânirea cărora intră să presteze servicii sexuale. Victima sau victimele – femei și copii – sunt practic înjosite și transformate în

controlul deținut asupra unei femei reprezintă o sursă de venit sigură și pe termen lung.

Exploatarea sexuală a persoanei presupune obținerea în mod abuziv de către traficant a unui profit material sau de altă natură prin obligarea unei alte persoane la practicarea prostituției sau a altor activități ori servicii sexuale.

De regulă, femeile tinere sunt ademenite peste hotare cu promisiuni de a fi angajate în slujbe de chelnerițe, menajere sau dansatoare, însă odată ajunse la destinația finală, sunt obligate să se prostitueze, fiind vândute uneori de câteva ori. De cele mai multe ori, victimele sunt deposedate de acte, sunt plasate într-un mediu de izolare fizică și socială unde sunt supuse în mod sistematic abuzului și degradării umane. Metodele de intimidare și umilire sunt din cele mai diverse și mai crude, incluzând violul, tortura, amenințările cu moartea, bătăile, captivitatea, foamea. Supuse acestui regim de exploatare, victimele sunt vândute în mai multe rânduri, astfel devenind sclave.

Exploatarea sexuală se desfășoară în spațiile controlate de traficanți, în baruri, cluburi de noapte, hoteluri, saloane de masaj ori locuințele unde sunt ținute victimele care sunt permanent supravegheate.

Scopul traficantilor este de a obține sume cât mai mari de bani din exploatarea victimelor pe o perioadă cât mai îndelungată de timp.

Obligarea la practicarea prostituției constituie forma de exploatare cel mai des întâlnită și presupune constrângerea victimelor traficului să întrețină relații sexuale cu alte persoane, în scopul obținerii de avantaje materiale pentru traficant.

Prostituția presupune oferirea de bună voie de către o persoană a serviciilor sexuale pentru a-și procura mijloacele de existență, însă traficul de ființe umane în scopul exploatarei prin obligarea la practicarea prostituției constă în aceea că victimele mai întâi sunt recrutate prin diverse mijloace de către traficanți – manipulare, violență, înșelăciune sau răpire – după care sunt vândute și forțate de cei în stăpânirea cărora intră să presteze servicii sexuale.

Victima este într-o țară străină, izolată, aflându-se în imposibilitatea de a comunica cu cei apropiați, fără documente de identitate care i-au fost luate de către traficanți, este dezorientată datorită schimbărilor permanente de adrese sau de localitate, este supusă unor abuzuri fizice și sexuale repetate, nu poate cere ajutorul poliției pentru că se teme de consecințe, este obligată să ofere servicii sexuale periculoase, riscă să se îmbolnăvească lucrând zilnic cu un număr mare de ore, este în imposibilitate de a alege identitatea, numele de „clienti” ori tipul de activitate sexuală și este supusă unui regim de amenințări și represalii îndreptate împotriva ei sau familiei ei, situație în care în foarte puține cazuri victima încearcă să evadeze.

Victima sau victimele – femei, bărbați și copii – sunt practic înrobite și transformate în obiecte sexuale, aflate la bunul plac al exploatarelor traficantilor care, prin metodele de constrângere dintre cele mai diverse, incluzând violența fizică și verbală, șantajul, teroarea psihică, le umilesc și le depersonalizează.

De exemplu, în unele cazuri, pentru a determina anumite persoane minore să practice prostituția, traficanții le-au atras în anumite locații (apartamente sau camere de hotel) unde le-au constrâns să întrețină raporturi sexuale urmate de acte de perversiune, context în care acestea erau fotografiate sau filmate, apoi amenințate cu difuzarea imaginilor pe Internet ori prezentarea lor părinților sau în școlile unde victimele erau eleve.

Alteori, unele femei sunt convinse de către traficanți să plece în străinătate pentru a lucra ca prostituate, primind asigurări că vor fi bine plătite, astfel încât pleacă de bună voie, însă chiar dacă ele conștientizează pentru ce tip de activități vor fi angajate, respectiv prostituția, nu este exclus să devină victime ale traficului, deoarece, chiar dacă sunt la curent cu natura lucrului, ar putea fi induse în eroare (prin înșelăciune, impunere, etc.) cu privire la condițiile de lucru.

Obligarea la reprezentări pornografice în vederea producerii și difuzării de materiale pornografice constituie o altă formă de exploatare sexuală și constă în determinarea prin constrângere a victimei să participe la crearea produselor pornografice (filme, casete video, reviste, fotografii, imagini computerizate) prin adoptarea unui comportament sexual explicit, real sau simulat.

Uneori, victimele sunt forțate să participe la ședințe foto și de înregistrări video cu conținut pornografic, după ce în prealabil au fost selectate de către clienți pe baza fotografiilor din albumele de prezentare a ofertelor anume pregătite de traficanți în acest scop.

Pe de altă parte,

obiecte sexuale, aflate la bunul plac al exploatatorilor traficanți care, prin metodele de constrângere dintre cele diverse, incluzând violența fizică și verbală, șantajul, teroarea psihică, le umilesc și le depersonalizează.

Victima este într-o țară străină, izolată, aflată în imposibilitatea de a comunica cu cei apropiați, fără documente de identitate care i-au fost luate de către traficanți, este dezorientată, este supusă unor abuzuri fizice și sexuale repetate, nu poate cere ajutorul poliției pentru că se teme de consecințe, este obligată să ofere servicii periculoase, riscând să se îmbolnăvească și este supusă unui regim de amenințări și represalii îndreptate împotriva ei sau familiei.

„Obligarea la reprezentări pornografice în vederea producerii și difuzării de materiale pornografice” constituie o altă formă de exploatare sexuală și constă în determinarea prin constrângere a victimei să participe la crearea produselor pornografice (filme, casete video, reviste, fotografii etc.) prin adoptarea unui comportament sexual explicit, real sau simulat.

Uneori, victimele sunt forțate să participe la ședințe foto și de înregistrări video cu conținut pornografic, după ce în prealabil au fost selectate de către clienți pe baza fotografiilor din albumele de prezentare a ofertelor anume pregătite de traficanți în acest scop.

Legea nr. 196 din 13 mai 2003²³⁸ privind prevenirea și combaterea pornografiei definește în art. 2 înțelesul termenilor de pornografie, acte cu caracter obscen și materiale cu caracter obscen. De asemenea, Protocolul facultativ al Convenției cu privire la drepturile copilului, privind vânzarea de copii, prostituția copiilor și pornografia infantilă, semnat de România la 25 septembrie 2001 și ratificat prin Legea nr. 470/2001²³⁹ definește termenii de prostituția copiilor și pornografia infantilă.

Prin obligarea persoanelor traficate la reprezentări pornografice sunt încălcate implicit și prevederile legale anterior menționate, situație în care, dacă activitatea infracțională desfășurată de traficanți se circumscrie conținutului

Obligarea la reprezentări pornografice în vederea producerii și difuzării de materiale pornografice este o altă formă de exploatare sexuală și constă în determinarea prin constrângere a victimei să participe la crearea produselor pornografice (filme, casete video, reviste, fotografii, imagini etc.) prin adoptarea unui comportament sexual explicit, real sau simulat.

Uneori, victimele sunt forțate să participe la ședințe foto și de înregistrări video cu conținut pornografic, după ce în prealabil au fost selectate de către clienți pe baza fotografiilor din albumele de prezentare a ofertelor anume pregătite de traficanți în acest scop.

Legea nr. 196 din 13 mai 2003 privind prevenirea și combaterea pornografiei definește în art. 2 înțelesul termenilor de pornografie, acte cu caracter obscen și materiale cu caracter obscen. De asemenea, Protocolul facultativ al Convenției cu privire la drepturile copilului, privind vânzarea de copii, prostituția copiilor și pornografia infantilă, semnat de România la 25 septembrie 2001 și ratificat prin Legea nr. 470/2001²³⁹ definește termenii de prostituția copiilor și pornografia infantilă.

„(1) În sensul prezentei legi, prin pornografie se înțelege actele cu caracter obscen și materialele care reproduc sau difuzează asemenea acte.

(2) Prin acte cu caracter obscen se înțelege gesturi sau comportamente săvârșite individual sau în grup, imagini, sunete ori cuvinte care prin semnificația lor pot provoca pudor, precum și orice alte forme de manifestare indecentă privind viața sexuală, publică.

(3) Prin materiale cu caracter obscen se înțelege obiecte, gravuri, fotografii, desene, scien, imprimate, embleme, publicații, filme, înregistrări video și audio, programe și aplicații informatice, piese muzicale, precum și orice alte forme de expresie explicit sau sugerează o activitate sexuală.”

Protocolul facultativ al Convenției cu privire la drepturile copilului, privind vânzarea de copii, prostituția copiilor și pornografia infantilă, semnat de România la 25.09.2001 și ratificat prin Legea nr. 470/2001²³⁹ definește termenii de prostituția copiilor și pornografia infantilă, astfel:

„- prostituția copiilor reprezintă folosirea copiilor pentru activități sexuale sau pentru alte activități în scopuri sexuale, contra oricăror alte avantaje materiale;

- pornografia infantilă înseamnă orice reprezentare, prin orice mijloc, în care este prezentă o activitate sexuală explicită, reală ori simulată, sau orice altă expunere a organelor sexuale ale copiilor, în principal în scopuri sexuale.”

Prin obligarea persoanelor traficate la reprezentări pornografice sunt încălcate implicit și prevederile legale anterior menționate, situație în care, dacă activitatea infracțională desfășurată de traficanți se circumscrie conținutului constitutiv al infracțiunilor incriminate în art. 208 alin. 1 din Codul de Procedură Penală, ei vor răspunde penal și pentru aceste fapte.

²³⁸ Publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 342 din 2 mai 2003.

²³⁹ Publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 601 din 25 septembrie 2001.

constitutiv al infracțiunilor incriminate în aceste acte normative, ei vor răspunde penal și pentru aceste fapte.

d) „Prelevarea de organe”

Această formă de exploatare presupune ca traficanții să-și divizeze acțiunile în scopul atragerii victimelor prin diferite promisiuni ori sub diferite pretexte în țara de destinație și obligarea lor prin diverse metode să consimtă să-și doneze unele organe.

Prin prelevarea de organe în conformitate cu Legea nr. 2/1998 se înțelege recoltarea de țesuturi și/sau organe sănătoase, morfologic și funcțional, în vederea realizării unui transplant.

„Prin transplant de țesuturi sau/și organe umane” se înțelege acea activitate medicală complexă care, în scop terapeutic, înlocuiește țesuturi sau/și organe umane compromise, morfologic și funcțional, din corpul unui subiect uman cu alte structuri similare, dovedite ca fiind sănătoase. Prelevarea și transplantul de țesuturi și organe umane nu pot face obiectul vreunei tranzacții, iar prelevarea și transplantul de țesuturi și organe ca urmare a exercitării unei constrângeri de natură fizică sau morală asupra unei persoane fizice sunt interzise.

În legătură cu latura subiectivă a infracțiunii de trafic de persoane trebuie să facem precizarea că, indiferent de consimțământul victimei, legea nu înlătură răspunderea penală a făptuitorului (art. 16 din Legea nr. 678/2001). Din perspectiva acestei dispoziții legale rezultă voința legiuitorului de a sancționa infracțiunile de trafic de persoane independent de consimțământul victimei, fiind lipsită de orice relevanță exprimarea acestuia în contextul activității infracționale a traficanților.

În cazul infracțiunii prevăzute în art. 12 alin. (1) care incriminează traficul de persoane majore, este subînțeleasă lipsa consimțământului victimei la vreuna dintre acțiunile desfășurate de traficanți, atâta timp cât existența infracțiunii este condiționată de utilizarea unor procedee de natură a înfrânge libertatea de a

Autori: Gheorghită Mateuț, Tiberiu Rudică, Violeta Elena Petrescu, Nicoleta Ștefăroi, Elena Onu, Aurel Dublea, Sofia Luca, Daniela Iovu, Radu Dimitrie Târnăceriu, Georgeta-Lăcrămioara Gafta, Cătălin Luca, Raluca Alexandra Prună
Traficul de ființe umane - Infractor, victimă, infracțiune
Asociația Alternative Sociale Iași, Copyright © 2005

conținutul textului de lege enunțat în următorul:

„(1) În sensul prezentei legi, prin pornografie se înțelege actele cu caracter obscen, precum și materialele care reproduc sau difuzează asemenea acte.

(2) Prin acte cu caracter obscen se înțelege gesturi sau comportamente sexuale explicite, săvârșite individual sau în grup, imagini, sunete ori cuvinte care prin semnificația lor aduc ofensă la pudor, precum și orice alte forme de manifestare indecentă privind viața sexuală, dacă se săvârșesc în public.

(3) Prin materiale cu caracter obscen se înțelege obiecte, gravuri, fotografii, holograme, desene, scrisori, imprimări, embleme, publicații, filme, înregistrări video și audio, spoturi publicitare, programe și aplicații informatice, piese muzicale, precum și orice alte forme de exprimare care prezintă explicit sau sugerează o activitate sexuală.”

Protocolul facultativ al Convenției cu privire la drepturile copilului, privind vânzarea de copii, prostituția copiilor și pornografia infantilă, semnat de România la 25.09.2001 și ratificat prin Legea nr. 470/2001¹² definește termenii de prostituția copiilor și pornografia infantilă, astfel:

„- prostituția copiilor reprezintă folosirea copiilor pentru activități sexuale, contra cost sau contra oricăror alte avantaje materiale;

- pornografia infantilă înseamnă orice reprezentare, prin orice mijloace, a copiilor angajați într-o activitate sexuală explicită, reală ori simulată, sau orice altă expunere a organelor sexuale ale copiilor, în principal în scopuri sexuale.”

Prin obligarea persoanelor traficate la reprezentări pornografice sunt încălcate implicit și prevederile legale anterior menționate, situație în care, dacă activitatea infracțională desfășurată de traficanți se circumstanciează conținutul constitutiv al infracțiunilor incriminate în aceste acte normative, ei vor răspunde penal și pentru aceste fapte.

d) prelevarea de organe:

Această formă de exploatare presupune ca traficanții să-și dirijeze acțiunile în scopul atragerii victimelor prin diferite promisiuni ori sub diferite pretexte în țara de destinație și obligarea lor prin diverse metode coercitive să consimtă să-și doneze unele organe.

Victimelor – vulnerabile din punct de vedere economic și social datorită nivelului scăzut al educației, sărăciei, dorinței de a avea o viață mai bună și un loc de muncă în afara țării, lipsei oricărei informații cu privire la condițiile pentru angajarea în străinătate - li se promite de către traficanți un loc de muncă în străinătate, în condiții mai bune decât avantajose. Pentru a le capta încrederea, acesta își oferă sprijinul și se ocupă de efectuarea deplasării în țara de destinație, plătiind eventual cheltuielile ocazionale, precum și de trecerea frontierei care multe ori are loc ilegal. Odată ajunse în străinătate, victimelor li se spune doar în ultimul moment că trebuie să renunțe la un organ, în cele mai multe cazuri la un rinichi, iar în caz de refuz sunt amenințate că vor fi luate în stradă fișe documente, fișă bani, pentru a fi prinse de poliție, circumstanțe în care, într-o țară străină a cărei limbă nu o cunosc, fișă acte de identitate, lipsite de resurse financiare, acestea cedază presiunii și acceptă să-și doneze organele.

Potrivit art. 1 alin. (2) din Legea nr. 2 din 8 ianuarie 1998 privind prelevarea și transplantul de țesuturi și organe umane¹³, prin prelevare se înțelege recoltarea de țesuturi și/sau organe umane sănătoase, morfologic și funcțional, în vederea realizării unui transplant, iar în alineatul 3 al aceluiași articol se arată că prin transplant de țesuturi și/sau organe umane se înțelege acea activitate medicală complexă care, în scop terapeutic, înlocuiește țesuturi și/sau organe umane compromise, morfologic și funcțional, din corpul unui subiect uman cu alte structuri similare, dovedite ca fiind sănătoase.

Articolul 2 prevede că prelevarea și transplantul de țesuturi și organe umane nu pot face obiectul vreunei tranzacții, iar prelevarea și transplantul de țesuturi și organe ca urmare a exercitării unei constrângeri de natură fizică sau morală asupra unei persoane fizice sunt interzise.

Prin traficare a persoanelor în scopul prelevării organelor sau țesuturilor umane, se încalcă implicit și aceste dispoziții legale, aducându-se atingere și altor valori sociale ocrotite de legea penală.

¹² M. Of. nr. 342 din 20 mai 2003

¹³ M. Of. nr. 601 din 25 septembrie 2001

¹⁴ M. Of. nr. 8 din 13 ianuarie 1998

hotări și a acționa o persoană față de care se exercită acestea, mijloacele constrângătoare fiind susceptibile a vicia un eventual consimțământ care, obținut în aceste circumstanțe, este afectat de violențe, dol sau eroare esențială.

E. Forme. Modalități. Sancțiuni

E1) Forme

Actele de pregătire și tentativa sunt incriminate. „Actele de pregătire”, dacă realizează conținutul art. 15 alin.(2) din Legea nr. 678/2001, sunt incriminate în mod distinct. Este vorba de organizarea comiterii infracțiunilor prevăzute de art. 12 și 13 (trafic de persoane adulte și trafic de minori). „Tentativa” este de asemenea incriminată, în cazul traficului de persoane adulte sau minore, cu excepția formelor infracționale praeterintenționate și a infracțiunilor prevăzute de art. 15 alin.(2), la care nu este posibilă. Forma imperfectă (tentativa) va putea însă intra în concurs cu această din urmă infracțiune.

„Consumarea” infracțiunilor incriminate prin dispozițiile Legii nr.678/2001 în art. 12 și 13 are loc în momentul în care s-a executat cel puțin una dintre acțiunile de trafic care compun elementul material și s-a produs urmarea imediată a infracțiunii, respectiv crearea stării de pericol. Consumarea infracțiunii prevăzute în art. 15 alin.(2) din Legea nr.678/2001 se realizează atunci când este finalizată activitatea de organizare ce constituie elementul material și se produce urmarea imediată, adică starea de pericol pentru relațiile sociale referitoare la atributele esențiale ale persoanei.

„Epuizarea” infracțiunilor de trafic are loc atunci când elementul material al laturii obiective se înfăptuiește prin acțiunile de transportare, transferare și cazare care, prin natura lor, au un caracter continuu și se prelungesc în timp, încetând odată cu sistarea activității infracționale.

În cazul modalităților prin care se realizează elementul material al infracțiunilor de trafic de persoane, făptuitorul poate efectua, în temeiul aceleiași rezoluții infracționale, mai multe acte de recrutare, transferare, cazare sau

În raport de mijloacele de realizare a acțiunilor de trafic care (amenințarea, violența sau alte forme de constrângere, răpirea, fraudă, înșelăciunea, abuzul de autoitate sau profitând de imposibilitatea victimei de a se apăra sau de a-și exprima voința, oferirea, darea, acceptarea sau primirea de bani ori de alte foloase pentru obținerea consimțământului persoanei care are autoitate asupra altei persoane), latura subiectivă îmbracă forma de vinovăție a intenției indirecte.

În modalitățile normative agravate prevăzute în art. 12 alin. (3) și art. 13 alin. (4) din Legea nr. 678/2001, sub aspectul laturii subiective, infracțiunile se săvârșesc cu praeterintenție, făptuitorul acționând cu intenție directă calificată de scop în ceea ce privește acțiunile prin care se realizează traficul și din culpă cu privire la rezultatul mai grav survenit, respectiv moartea sau sinuciderea victimei, minore sau adulte.

În această sînapă, urmarea mai gravă se atribuie făptuitorului pe baza culpei dovedite și nu pe baza unei prezunții de culpă, astfel încît, dacă nu poate fi reținută culpa autorului în raport cu moartea victimei, acesta nu va răspunde pentru forma agravată a infracțiunii ci, după caz, pentru una dintre modalitățile tip, ori pentru celelalte variante agravate din conținutul legal al infracțiunilor.

Dacă însă se va reține și intenția făptuitorului de a provoca moartea sau sinuciderea victimei traficate, acesta va răspunde pentru infracțiunea de trafic de persoane în concurs cu cea de omor ori determinarea sau înlesnirea sinuciderii, după caz.

§ 4. Forme și modalități

Formele infracțiunilor de trafic de ființe umane.

Infracțiunile incriminate prin Legea nr. 678/2001 sunt infracțiuni comise, iar săvârșirea lor este susceptibilă de o desfășurare în timp.

„Actele de pregătire” ale traficului de persoane adulte sau minore constând în organizarea săvârșirii infracțiunilor prevăzute în art. 12 și 13 din Legea nr. 678/2001 au fost incriminate distinct, ca infracțiune autonomă, în art. 15 alin. (2) din Legea nr. 678/2001, datorită pericolozității deosebite pe care o prezintă tocmai pentru că acestea vizează infracțiuni grave, în sensul art. 2 alin. (1) lit. b din Legea nr. 39/2003.

Tentativa este posibilă la toate infracțiunile de trafic - cu excepția celei prevăzute de art. 15 alin. (2) din Legea nr. 678/2001 și a variantelor normative agravate prevăzute în art. 12 alin. (3) și art. 13 alin. (4) din Legea nr. 678/2001, când faptele sunt săvârșite cu praeterintenție - și este pedepsită prin dispoziția cuprinsă în art. 15 alin. (1) din Legea nr. 678/2001.

Consumarea infracțiunilor incriminate prin dispozițiile Legii nr. 678/2001 în art. 12 și art. 13 are loc în momentul în care s-a executat cel puțin una dintre acțiunile de trafic care compun elementul lor material și s-a produs urmarea imediată a infracțiunii, respectiv crearea stării de pericol.

Consumarea infracțiunii prevăzute în art. 15 alin. (2) din Legea nr. 678/2001 se realizează atunci când este finalizată activitatea de organizare ce constituie elementul material și se produce urmarea imediată, adică starea de pericol pentru relațiile sociale referitoare la atributele esențiale ale persoanei.

Epuizarea infracțiunilor de trafic are loc atunci când elementul material al laturii obiective se înfăptuiește prin acțiunile de transportare, transferare și cazare care, prin natura lor, au un caracter continuu și se prelungesc în timp, încetând odată cu sistarea activității infracționale.

În cazul modalităților prin care se realizează elementul material al infracțiunilor de trafic de persoane, făptuitorul poate efectua, în temeiul aceleiași rezoluții infracționale, mai multe acte de recrutare, transferare, cazare sau primirea unei persoane, situație în care infracțiunea dobândește o formă continuată, în sensul dispozițiilor art. 41 alin. (2) C. pen. și care se epuizează în momentul săvârșirii ultimului act în realizarea acestei rezoluții sau în momentul descoperirii infracțiunii.

În acest sens s-a pronunțat Curtea de Apel Iași prin decizia penală nr. 119 din 6 aprilie 2004 prin care a admis apelul declarat de inculpații K.M. împotriva sentinței penale nr. 116 din 10 februarie 2004 a Tribunalului Iași prin care s-a dispus condamnarea inculpaților K.M. pentru săvârșirea a 5 infracțiuni de trafic de persoane prevăzute de art. 12 alin. (1) din Legea nr. 678/2001 și confiscarea echivalentului în lei a sumei de 34.250 Euro, instanța reținând următoarea situație de fapt:

primire a unei persoane, situație în care infracțiunea dobândește o formă continuată, în sensul dispozițiilor art. 41 alin.(2) din Codul penal și care se epuizează în momentul săvârșirii ultimului act în realizarea acestei rezoluții sau în momentul descoperirii infracțiunii.

E2) Modalități

Modalitățile agravate privesc:

- mijloacele și procedeele folosite (amenințarea, violența, constrângerea, răpirea etc.);
- persoana făptuitorului (pluralitatea de participanți, calitatea specială a subiectului activ);
- natura și gravitatea consecințelor produse (cauzarea vătămării grave a integrității corporale sau a sănătății victimei, moartea sau sinuciderea victimei).

Art. 12 alin.(2) și (3) din Legea nr. 678/2001 cuprinde **formele agravate** al căror conținut este următorul:

a) „fapta este comisă de două sau mai multe persoane împreună”.

De regulă, în traficareea persoanelor sunt implicați mai mulți subiecți care asigură, prin îndeplinirea rolurilor ce le revin, realizarea actului infracțional. Cooperarea făptuitorilor care acționează împreună la efectuarea actelor de executare produce un efect intimidant asupra victimei și îi diminuează posibilitățile de a se opune acțiunilor acestora, sporind totodată șansele de reușită. Pentru a fi realizată această circumstanță agravantă, este necesar ca cel puțin o persoană dintre cele două sau mai multe care acționează împreună să aibă calitatea de autor și ea se răsfrânge asupra celorlalți participanți care au cunoscut împrejurarea că fapta va fi comisă de mai multe persoane, astfel încât acestea vor răspunde pentru forma mai gravă a infracțiunii;

b) „prin fapta de trafic s-a cauzat victimei o vătămare corporală gravă a integrității corporale sau a sănătății”. Conținutul acestei modalități presupune producerea uneia dintre urmările prevăzute de art. 182 C.pen. și anume: o vătămare care necesită pentru vindecare îngrijiri medicale mai mult de 60 de

Modalitățile agravate privesc:

- mijloacele și procedeele folosite (amenințarea, violența sau alte forme de constrângere, răpirea, fraudă, înșelăciunea, abuzul de autoritate sau profitând de imposibilitatea victimei de a se apăra sau de a-și exprima voința, oferirea, darea, acceptarea sau primirea de bai ori de alte foloase pentru obținerea consimțământului persoanei care are autoritate asupra altei persoane)
- persoana făptuitorului (pluralitatea de participanți, calitatea specială a subiectului activ) natura și gravitatea consecințelor produse (cauzarea vătămării grave a integrității corporale sau a sănătății victimei, moartea sau sinuciderea victimei).

Modalitățile agravate ale infracțiunii de trafic de persoane prevăzute și pedepsite de art. 12 din Legea nr. 678/2001 sunt cele enunțate în aliniatele (2) și (3), fiind sancționat mai grav traficul de persoane săvârșit în următoarele împrejurări:

a) de două sau de mai multe persoane împreună. De regulă, în traficareea de persoane sunt implicați mai mulți subiecți care asigură, prin îndeplinirea rolurilor ce le revin, realizarea actului infracțional, Cooperarea făptuitorilor care acționează împreună la efectuarea actelor de executare produce un efect intimidant asupra victimei și îi diminuează posibilitățile de a se opune acțiunilor acestora, sporind totodată șansele lor de reușită. Pentru a opera această circumstanță agravantă, este necesar ca cel puțin o persoană dintre cele două sau mai multe care acționează împreună să aibă calitatea de autor și ea se răsfrânge asupra celorlalți participanți care au cunoscut împrejurarea că fapta va fi comisă de mai multe persoane, astfel încât aceștia vor răspunde pentru forma mai gravă a infracțiunii.

b) s-a cauzat victimei o vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății. Este incidentă această circumstanță de agravare a faptei atunci când datorită procedeele utilizate de traficant pentru realizarea acțiunilor ce se circumscriu elementului material al infracțiunii, s-a produs integrității corporale sau sănătății victimei o vătămare care a necesitat pentru vindecare îngrijiri medicale mai mult de 60 de zile pierderea unui simț sau organ, încetarea funcționării acestora, o infirmitate permanentă fizică ori psihică, slujirea, avortul, ori punerea în primejdie a vieții persoanei.

zile, pierderea unui simț sau organ, încetarea funcționării acestora, o infirmitate permanentă fizică sau psihică, slujirea, avortul ori punerea în primejdie a vieții persoanei;

c) „fapta este săvârșită de un funcționar public în exercițiul atribuțiilor de serviciu”. Pentru existența infracțiunii în această formă, trebuie îndeplinite două condiții:

- calitatea de funcționar a subiectului activ;
- săvârșirea faptei în exercițiul atribuțiilor de serviciu.

d) „dacă infracțiunea a avut ca urmare moartea sau sinuciderea victimei”.

Această modalitate agravată a infracțiunii subzistă datorită rezultatului foarte grav produs și anume pierderea vieții unei persoane – victimă a traficului – și care trebuie să fie consecința activității infracționale desfășurate de traficanți. Pentru încadrarea faptei în această modalitate normativă, este necesar ca, în cazul când acțiunea făptuitorului are drept urmare moartea sau sinuciderea victimei, să se stabilească foarte riguros dacă există legătură de cauzalitate între actele de executare și finalitatea produsă.

În art. 13 alin.(2) și (4) sunt prevăzute următoarele forme agravate:

a) săvârșirea faptei prin amenințare, violență sau alte forme de constrângere, prin răpire, fraudă ori înșelăciune, abuz de autoritate sau profitând de imposibilitatea minorului de a se apăra ori de a-și exprima voința sau prin oferirea, darea, acceptarea ori primirea de bani sau de alte foloase pentru obținerea consimțământului persoanei care are autoritate asupra minorului;

b) săvârșirea faptelor prevăzute la alin.(1) și (2) în condițiile prevăzute la art. 12 alin.(2), respectiv: fapta este comisă de două sau mai multe persoane împreună; prin fapta de trafic s-a cauzat victimei o vătămare gravă a integrității corporale sau sănătății; fapta este săvârșită de un funcționar public în exercițiul atribuțiilor de serviciu.

c) dacă faptele prevăzute în art. 13 alin.(1)–(3) au avut ca urmare moartea sau sinuciderea victimei.

Această modalitate agravată a infracțiunii subzistă datorită rezultatului foarte grav produs și anume pierderea vieții unei persoane – victimă a traficului - și care trebuie să fie consecința activității infracționale

10

desfășurate de traficanți. Pentru încadrarea faptei în această modalitate normativă este necesar ca, în cazul când acțiunea făptuitorului are drept urmare moartea ori sinuciderea victimei, să se stabilească foarte riguros dacă există legătură de cauzalitate între actele de executare și finalitatea produsă.

Circumstanțele agravante ale infracțiunii de trafic de minori sunt prevăzute în art. 13 alin. (2), (3) și (4) din Legea nr. 678/2001, în contextul cărora săvârșirea acțiunilor ce caracterizează modalitatea tip prevăzută la alin. (1) al aceluiași articol este sancționată mai grav. Dacă traficul de minori este comis prin folosirea de amenințări, violențe sau alte forme de constrângere, prin răpire, fraudă ori înșelăciune, abuz de autoritate sau profitând de imposibilitatea minorului de a se apăra ori de a-și exprima voința sau prin oferirea, darea, acceptarea ori primirea de bani sau de alte foloase pentru obținerea consimțământului persoanei care are autoritate asupra minorului, fapta prezintă un pericol social sporit, având în vedere că mijloacele de care uzează făptuitorul se îndreaptă împotriva unei persoane vulnerabile în primul rând din cauza vârstei, a cărei rezistență este ușor de înfrânt datorită factorilor coercitivi ori este ușor de influențat de către adulți prin false promisiuni ori o iluzorie protecție pe care aceștia pretind că o oferă. În cazul în care modalitatea tip prevăzută la alin. (1) al art. 13 ori modalitatea agravată reglementată în alin. (1) al art. 13 din Legea nr. 678/2001 sunt comise în condițiile prevăzute la art. 12 alin. (2), adică de două sau de mai multe persoane împreună, s-a cauzat victimei o vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății ori de un funcționar public în exercițiul atribuțiilor de serviciu, faptelor li se imprimă o pericolozitate sporită, reflectată și în limitele de pedeapsă.

„A răspândi” materialele enumerate în art. 18 semnifică propagarea, difuzarea, împrăștierea acestora, iar „închirierea” lor se referă la acțiunea de a le da ori a le lua în folosință temporară, în schimbul unei chirii.

„Distribuirea” materialelor care conțin reprezentări cu caracter pornografic în care sunt implicați minori presupune împărțirea lor în mai multe locuri sau la mai multe persoane.

„A confecționa” materiale cu caracter obscen vizând minori înseamnă a le fabrica, a le crea, a le elibera, a le realiza, iar „a le produce în alt mod” presupune folosirea în scopul obținerii lor a unor procedee diferite de cele care caracterizează confecționarea (de exemplu, fotocopiarea).

„A transmite” materialele cu conținut pornografic în care sunt implicați minori semnifică trecerea lor de la o persoană la alta, „a le oferi” înseamnă a le da altor persoane cu titlu gratuit ori a propune acestora să le achiziționeze, iar „a le pune la dispoziție” presupune lăsarea temporară a respectivelor materiale altei persoane.

„A deține” materiale cu caracter obscen înseamnă primirea și păstrarea acestora, indiferent dacă deținătorului i-au fost încredințate spre păstrare și le deține pentru o altă persoană, sau pentru sine. Pentru a fi reținută această modalitate de săvârșire a infracțiunii, trebuie îndeplinită cerința esențială ca deținerea să fie săvârșită în vederea răspândirii materialelor cu conținut pornografic în care sunt implicați minori, neîntreținerea acestei cerințe înlăturând caracterul infracțional al faptei de deținere.

Pentru realizarea laturii obiective a acestor infracțiuni în legătură cu traficul de persoane este suficientă săvârșirea uneia dintre aceste acțiuni, iar dacă făptuitorul a efectuat mai multe din aceste activități, fapta constituie o singură infracțiune și nu un concurs de infracțiuni.

D. Latura subiectivă

Infracțiunile prevăzute de art. 17 și art. 18 se comit numai cu **intenție**, care poate fi directă sau indirectă. În toate cazurile, făptuitorul prevede rezultatul

A răspândi materialele enumerate în art. 17 semnifică propagarea, difuzarea, împrăștierea acestora, iar închirierea lor se referă la acțiunea de a le da ori a le lua în folosință temporară, în schimbul unei chirii.

Distribuirea materialelor care conțin reprezentări cu caracter pornografic în care sunt implicați minori presupune împărțirea lor în mai multe locuri sau la mai multe persoane.

A confecționa materialele cu caracter obscen vizând minori înseamnă a le fabrica, a le crea, a le elabora, a le realiza, iar a le produce în alt mod presupune folosirea în scopul obținerii lor a unor procedee diferite de cele care caracterizează confecționarea, de ex. fotocopiarea.

A transmite materialele cu conținut pornografic în care sunt implicați minori semnifică trecerea lor de la o persoană la alta, a le oferi înseamnă a le da altor persoane cu titlu gratuit ori a propune

acestora să le achiziționeze, iar a le pune la dispoziție presupune lăsarea temporară a respectivelor materiale altei persoane.

A deține materiale cu caracter obscen înseamnă primirea și păstrarea acestora, indiferent dacă deținătorului i-au fost încredințate spre păstrare și le deține pentru o altă persoană, sau pentru sine. Pentru a fi reținută această modalitate de realizare a elementului material al infracțiunii prevăzute de art. 17, trebuie să fie îndeplinită și condiția ca deținerea să fie săvârșită în vederea răspândirii materialelor cu conținut pornografic în care sunt implicați minori, neîntreținerea acestei cerințe înlăturând caracterul infracțional al faptei de deținere.

Pentru existența elementului material al infracțiunilor în legătură cu traficul de persoane este suficientă săvârșirea uneia dintre aceste acțiuni, iar dacă făptuitorul a efectuat mai multe dintre aceste activități, fapta constituie o singură infracțiune și nu un concurs de infracțiuni.

I.4. Latura subiectivă a infracțiunilor în legătură cu traficul de persoane se caracterizează numai prin forma de vinovăție a intenției, deoarece, în cazul infracțiunii prevăzute de art. 17 din Legea nr. 678/2001 făptuitorul acționează „cu știință”, având reprezentare asupra faptei sale, a modului de realizare și a rezultatului socialmente periculos, pe care îl urmărește (intenție directă) sau a cărui producere o acceptă (intenție indirectă).

Săvârșirea din culpă a acțiunilor prin care se realizează elementul material al infracțiunii prevăzute în art. 18 nu se pedepsește, întrucât, potrivit art. 19 C. pen., când fapta incriminată constă într-o acțiune, săvârșirea ei din culpă se sancționează numai dacă legea prevede aceasta.

Existența elementului subiectiv al acestei infracțiuni presupune cunoașterea de către făptuitor a

reglementării legale este acela de a indisponibiliza bunuri care pot servi la săvârșirea unor astfel de infracțiuni.

IV.2.2.5. Cauze de nepedepsire sau de reducere a pedepsei

În art. 20 din Legea nr. 678/2001, astfel cum a fost modificată prin O.U.G. nr. 79/2005, legiuitorul a instituit o **cauză de nepedepsire** a persoanei supusă traficului de persoane care a săvârșit infracțiunile de prostituție sau cerșetorie.

Astfel, această persoană nu se pedepsește, dacă mai înainte de a se fi început urmărirea penală pentru infracțiunea de trafic de persoane încunoștințează autoritățile despre aceasta sau dacă, după ce a început urmărirea penală, înlesnește arestarea autorilor. Legea a conferit acestor împrejurări caracterul unor cauze de nepedepsire, întrucât ele caracterizează într-un anumit fel persoana făptuitorului. Este știut faptul că principala rațiune pentru care sunt traficate persoanele este cea în scopul exploatarei lor de natură materială, sexuală, activități care aduc profituri substanțiale, iar atitudinea acestor persoane de a înlesni descoperirea rețelelor de traficanți și arestarea lor, legiuitorul i-a atribuit un efect de înlăturare a răspunderii penale pentru infracțiunea de prostituție.

Fiind interesat de apărarea integrității valorilor sociale, legiuitorul a considerat că acordarea impunității persoanei care a săvârșit infracțiunea de prostituție sau cerșetorie și deci, stimularea ei pentru încunoștințarea autorităților pentru a înlesni arestarea traficanților este mai importantă și folositoare decât angajarea răspunderii penale pentru infracțiunile de prostituție sau cerșetorie. Această atitudine trebuie să se manifeste mai înainte de a se fi început urmărirea penală sau dacă, după ce a început urmărirea penală ori după ce au fost descoperiți făptuitorii, înlesnește arestarea acestora.

În alin.(2) al art. 20 din Legea nr. 678/2001, astfel cum a fost modificată prin O.G. nr. 79/2005 a fost instituită o **cauză de reducere a pedepsei** pentru persoana care a comis una dintre infracțiunile prevăzute de Legea nr. 678/2001 și care, în timpul urmăririi penale, denunță și facilitează identificarea și tragerea

III. 2. Cauze de nepedepsire

În art.20 din Legea nr. 678/2001 astfel cum a fost modificată prin O.U. 79/14 iulie 2005 legiuitorul a instituit o cauză de nepedepsire a persoanei supusă traficului de persoane care a săvârșit infracțiunile de prostituție prevăzute de art.328 C. pen. și de cerșetorie prevăzute de art. 326 C. pen.

Astfel, această persoană nu se pedepsește, dacă mai înainte de a se fi început urmărirea penală pentru infracțiunea de trafic de persoane încunoștințează autoritățile despre aceasta sau dacă, după ce a început urmărirea penală, înlesnește arestarea făptuitorilor.

Legea a conferit acestor împrejurări caracterul unor cauze de nepedepsire, întrucât ele caracterizează într-un anumit fel persoana făptuitorului. Astfel, știut fiind că principala rațiune pentru care sunt traficate persoanele este cea în scopul exploatarei lor de natură materială, sexuală, activități care aduc profituri substanțiale, atitudinii acestor persoane de a înlesni descoperirea rețelelor de traficanți și arestarea acestora, legiuitorul i-a atribuit un efect de înlăturare a răspunderii penale pentru infracțiunea de prostituție.

Fiind interesat de apărarea integrității valorilor sociale, legiuitorul a apreciat că acordarea impunității persoanei care a săvârșit infracțiunea de prostituție sau de cerșetorie în condiții atipice, de exploatare, după ce a fost traficat și, deci, stimularea acesteia pentru a încunoștința autoritățile sau pentru înlesnirea arestării traficanților este mai importantă și folositoare decât angajarea răspunderii penale pentru infracțiunea de prostituție sau cerșetorie.

Această atitudine a victimei infracțiunii de trafic de persoane și implicit a autorilor infracțiunilor de prostituție și cerșetorie trebuie să se manifeste mai înainte de a se fi început urmărirea penală sau dacă, după ce a început urmărirea penală ori după ce au fost descoperiți făptuitorii, înlesnește arestarea acestora.

Reglementarea din art.20 din Legea nr. 678/2001 nu constituie o cauză de înlăturare a caracterului penal al faptei, cum sunt cele prevăzute în art.44 și următoarele din C. pen. prin intervenția căreia se înlătură o trăsătură esențială a infracțiunii și, pe cale de consecință caracterul infracțional al faptei¹⁵.

În acest caz, fapta întrunește toate trăsăturile esențiale ale infracțiunii de prostituție, putând constitui temei al răspunderii penale, fiind o faptă consumată, însă legiuitorul a atribuit poziției făptuitorului în raport cu infracțiunea de trafic de persoane caracterul unei cauze de nepedepsire.

Încunoștințarea făcută în condițiile art. 20 alin.(1) din Legea nr. 678/2001 constituie un caz special de împiedicare a exercitării acțiunii penale, într-o situație restrânsă și cu valabilitate doar pentru infracțiunile de prostituție și cerșetorie.

Temeiul legal al soluției de neurmărire penală într-o asemenea situație este art. 10 lit.f) C. proc. pen., care, în teza finală arată că acțiunea penală nu poate fi pusă în mișcare sau exercitată când lipsește o altă condiție necesară pentru punerea în mișcare a acțiunii penale, aceasta fiind o formulare care include cazurile speciale de tipul celui dezbătut.

Cât privește „autoritățile competente” care trebuie încunoștințate, apreciem că această noțiune trebuie interpretată restrictiv, în sensul excluderii altor organe de urmărire penală sau de cercetare penală care nu sunt competente pentru urmărirea penală a infracțiunilor de trafic de persoane. Așadar, pentru ca prevederile art. 20 alin.(1) din Legea nr. 678/2001 să fie aplicabile, este necesar ca înștiințarea să fie făcută înainte de sesizarea organelor Direcției, competente să efectueze urmărirea penală în cazul infracțiunilor de trafic de persoane, sau, după ce urmărirea penală a început, autorilor infracțiunii de prostituție sau de cerșetorie să înlesnească arestarea făptuitorilor.

Legiuitorul nu precizează care sunt modalitățile concrete în care persoana în cauză poate înlesni arestarea făptuitorilor, astfel încât, orice informație utilă, de natură a duce la arestarea făptuitorilor, are relevanță sub aspectul neangajării răspunderii penale a denunțatorului.

Pentru justificarea acestei cauze de nepedepsire apreciem că s-a avut în vedere prevenirea săvârșirii infracțiunilor de trafic de persoane, a constituirii rețelelor de traficanți, prin crearea, pentru cel tentat să o săvârșască, a temeiului că va fi denunțat, precum și faptul că denunțatorul regretă

¹⁵ M. Zolynski, *Drept penal*, vol. II, editura Fundația Chemarea, Iași, 1993, p. 338.

la răspundere penală a altor persoane care au comis infracțiuni prevăzute de această lege. Aceste persoane care cooperează cu organele de anchetă și oferă informații relevante pentru descoperirea altor autori ai infracțiunilor de trafic de persoane sau membri ai rețelelor constituite, beneficiază de înjumătățirea pedepsei prevăzute de lege pentru fapta comisă. Denunțarea despre care se face vorbire în text constă în sesizarea organelor de urmărire penală pe calea unui denunț, care trebuie să cuprindă date privind persoana denunțatorului, fapta denunțată, făptuitorul, precum și date privind mijloacele de probă.

O altă condiție pentru ca această cauză de reducere a pedepsei să funcționeze este aceea că încunoștințarea și activitatea concretă de facilitare a identificării altor persoane care au săvârșit infracțiuni similare, să aibă loc în timpul urmăririi penale, deci după ce organele de urmărire penală au fost sesizate pentru comiterea infracțiunii de trafic de persoane. Concomitent cu denunțul, persoana în cauză trebuie să întreprindă demersuri în scopul identificării și angajării răspunderii penale a altor persoane, pentru infracțiunea de trafic de persoane.

Secțiunea a 3-a

Incrimnarea traficului de persoane în noul Cod penal

Capitolul al VII-lea din noul Cod penal²⁴³ cuprinde infracțiunile de „trafic și exploatare a unor persoane vulnerabile”, fiind aduse în acest capitol incriminări cuprinse în prezent în Legea nr. 678/2001 și în Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 194/2002. Textele de incriminare a traficului de persoane (art. 210) și de minori (art. 211) au fost sistematizate pentru o mai ușoară înțelegere și o mai bună corelare cu alte texte de incriminare.

A fost introdusă o nouă incriminare – folosirea serviciilor unei persoane exploatate – art. 216, în urma ratificării de către România a Convenției

Autori: Gheorghiță Mateuț, Tiberiu Rudică, Violeta Elena Petrescu, Nicoleta Ștefăroiu, Elena Onu, Aurel Dublea, Sofia Luca, Daniela Iovu, Radu Dimitrie Târniceriu, Georgeta-Lăcrămioara Gafta, Cătălin Luca, Raluca Alexandra Prună
Traficul de ființe umane – Infractor, victimă, infracțiune
Asociația Alternative Sociale Iași, Copyright © 2005

Aceste măsuri sunt posibile tocmai datorită faptului că infracțiunile de prostituție și cerșetorie săvârșite ca urmare a exploatarei unei persoane sunt corelate cu infracțiunea de trafic de persoane, între traficanți și victimă stabilindu-se o legătură ocultă, pe care cauza de impunitate o subminează chiar din interior, facilitând aducerea ei la cunoștința organelor judiciare.

În alin.(2) al art. 20 din Legea nr. 678/2001, astfel cum a fost modificat prin O.U. 79/14 iulie 2005 a fost instituită o cauză de reducere a pedepsei pentru persoana care a comis una dintre infracțiunile prevăzute de Legea nr. 678/2001 și care, în timpul urmăririi penale, denunță și facilitează identificarea și tragerea la răspundere penală a altor persoane care au săvârșit infracțiuni prevăzute de această lege.

Aceste persoane care cooperează cu organele de anchetă și oferă informații relevante pentru descoperirea altor autori ai infracțiunilor de trafic de persoane, sau membri ai rețelelor constituite, beneficiază de înjumătățirea pedepsei prevăzute de lege pentru infracțiunea săvârșită.

Aceleași considerente avute în vedere la adoptarea reglementării prevăzute de alineatul precedent, au stat și la baza acestor prevederi legale, în sensul că importanța valorilor sociale lezate prin săvârșirea infracțiunilor de trafic de persoane, reclamă cu stăruință măsuri de politică penală menite să conducă la eradicarea fenomenului infracțional care a cunoscut o recrudescență în ultima perioadă.

Denunțarea despre care se face vorbire în text, constă în sesizarea organelor de urmărire penală pe calea unui denunț, care, conform prevederilor art.223 C. proc. pen. constă în încunoștințarea făcută unei organizații din cele prevăzute de art.145 C. pen. , despre săvârșirea unei infracțiuni.

Denunțul nu trebuie să corespundă unor anumite condiții de formă, dar, conform prevederilor art.223 alin.(2) C. proc. pen. trebuie să conțină aceleași date ca și plângerea, ale cărei elemente de conținut sunt enumerate în art.222 C. proc. pen.

Din interpretarea coroborată a acestor texte, rezultă că este necesar ca denunțul să cuprindă date privind persoana denunțatorului (nume, prenume, calitate, domiciliul), fapta denunțată (descrierea faptei care formează obiectul sesizării), făptuitorul (indicarea autorului sau a participantului la săvârșirea unei infracțiuni de trafic de persoane), precum și date privind mijloacele de probă.

Considerăm că răspunderea penală a autorului unei infracțiuni de trafic de persoane, respectiv pedeapsa aplicabilă va putea fi înjumătățită și în situația în care denunțul îi lipsească unele elemente, de esență acestuia fiind intenția neechivocă de a sesiza autoritățile competente de săvârșirea unei infracțiuni de trafic de persoane.

O altă condiție pentru ca această cauză de reducere a pedepsei, prevăzută de art.20 alin(2) să funcționeze, este aceea că încunoștințarea și activitatea concretă de facilitare a identificării altor persoane care au săvârșit infracțiuni similare, să aibă loc în timpul urmăririi penale, deci după ce organele de urmărire penală au fost sesizate pentru săvârșirea unei infracțiuni de trafic de persoane. Concomitent cu denunțul, persoana în cauză trebuie să întreprindă demersuri în scopul identificării și angajării răspunderii penale a altor persoane, pentru infracțiunea de trafic de persoane.

III. 3. Comparație între procedura specială și procedura comună

O analiză comparativă între normele speciale instituite prin Legea nr. 678/2001 și normele generale trebuie să aibă ca punct de plecare principiile fundamentale potrivit cărora este organizat sistemul judiciar și se desfășoară activitatea procesual penală²⁴⁴.

Se constată astfel că instrumentarea cauzelor având ca obiect infracțiunile de trafic de persoane este guvernată în cea mai mare parte de sistemul principiilor procesual penale și anume: legalitatea, oficialitatea, aflarea adevărului, rolul activ al instanței de judecată, garantarea libertății, garantarea dreptului la apărare și folosirea limbii materne.

Instituirea unor proceduri speciale prin art.21-25 din Legea nr. 678/2001 nu neagă existența și aplicabilitatea principiilor generale, ci asigură o protecție sporită anumitor categorii de victime.

Astfel, din prevederea potrivit căreia urmărirea penală pentru infracțiunile de trafic de persoane se efectuează în mod obligatoriu de către procuror, iar judecata în primă instanță se face de

²⁴³ Adoptat prin Legea nr. 286/2009, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 510 din 24 iulie 2009.

²⁴⁴ N. Voloncin, *Drept procesual penal*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1972, p.4.

➤ cazarea forțată a victimelor pe teritoriul țării de origine sau în străinătate;

➤ îngrădirea libertății de mișcare a victimei prin confiscarea tuturor documentelor legale (carte de identitate, pașaport etc.);

➤ imposibilitatea victimei de a alege identitatea și numărul de clienți;

➤ izolare față de familie, prieteni sau orice altă persoană din afara locului unde este ținută victima (mai ales de autorități sau servicii sociale);

➤ impunerea prestării de servicii din partea victimei ca răscumpărare a unei așa-zise „datorii”;

➤ alegerea ca țintă a persoanelor de sex feminin care caută securitate economică prin muncă în străinătate;

➤ exploatarea femeilor și copiilor ca obiecte sexuale;

➤ profitarea de condițiile economice precare a victimelor, precum și manipularea autorităților locale în sistemul traficului de femei.

Deosebirea dintre prostituție (art. 328 C.pen. în vigoare) și traficul de persoane (prevăzută în art. 12 și 13 din Legea nr. 328/2001) are o deosebită importanță în practică, în mod special în ceea ce privește tratamentul ce urmează a fi aplicat persoanei descoperite ca practicând prostituția, fie luarea măsurilor de protecție și ocrotire, fie tragerea la răspundere penală, în funcție de caracterul benevol sau forțat al exercitării acestei activități.

IV.4.4. Traficul de persoane și contrabanda cu migranți

Cunoașterea și analiza distincției dintre traficul de persoane și contrabanda cu migranți are o importanță deosebită, mai ales în ce privește aplicarea corectă a legii. Traficul de migranți înseamnă, în principal, deplasarea organizată a unor persoane, în scopul obținerii unui profit.

Diferența dintre traficul de ființe umane și introducerea ilegală a migranților rezidă într-o caracteristică specifică traficului și anume folosirea

Secțiunea V. Traficul de persoane și infracțiunile privind regimul frontiere

Cunoașterea distincției dintre traficul de persoane și contrabanda cu migranți este deosebită, mai ales în ce privește aplicarea corectă a legii.

¹⁴² Nepublicată.

Traficul de migranți înseamnă, în principal, deplasarea organizată a unor persoane în scopul obținerii unui profit.

Diferența dintre traficul de ființe umane și introducerea ilegală de persoane este deosebită, mai ales în ce privește aplicarea corectă a legii. Traficul de persoane este caracteristică specifică traficului și anume folosirea forței, folosirea constrângerii și/sau în scopul exploatării victimelor¹⁴³.

Câteodată, elementele specifice care deosebesc traficul de persoane de introducerea ilegală a migranților sunt evidente, alteori însă, sunt greu de dovedit, fără efectuarea unor anchetări aprofundate.

Necesitatea diferențierii se impune pentru a evita ca victimele traficate, care au fost introduse în țară prin mijlocul unor abuzuri înjositoare și ale căror drepturi au fost grav încălcate, să fie considerați migranți care, din motive economice, au fost introduși ilegal în țara de destinație și să fie deportați la frontiera pe cont propriu, urmând a fi deportați ca atare¹⁴⁴.

În acest context, victimele traficate nu ar fi recunoscute ca victime ale violenței și astfel drepturile acestora la siguranță, redresare, sănătate și sprijin din partea instituțiilor responsabile care au responsabilitatea de a proteja indivizii foarte vulnerabili și de a-i pedepsi pe cei care și exploatează.

Diferența dintre traficul de persoane și introducerea ilegală a migranților a fost recunoscută pentru prima dată în Convenția O.N.U. împotriva criminalității transnaționale organizate și în Protocolul privind traficul de persoane și contrabanda cu migranți¹⁴⁵.

În România, în art. 70 din O.U.G. nr. 105 din 27 iunie 2001 privind sistemul de migrație în România (M.Of. nr. 352 din 30 iunie 2001), modificată și completată prin Legea nr. 125/2002 (M.Of. nr. 302 din 8 mai 2002) și prin Legea nr. 39 din 21 ianuarie 2003 (M.Of. nr. 105/2003), citată în continuare O.U.G. nr. 105/2001 se statuează că „intrarea sau reținerea prin trecerea ilegală a frontierei de stat, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 2 luni la 2 ani.”

forței, folosirea constrângerii și/sau a înșelăciunii, în scopul exploatării victimelor.

De obicei, elementele specifice care deosebesc traficul de persoane de introducerea ilegală a migranților sunt evidente, altele însă, sunt greu de dovedit, fiind necesare investigații aprofundate.

Necesitatea diferențierii se impune pentru a evita ca victimele traficate, care au fost supuse, cel mai probabil, unor abuzuri înjositoare și ale căror drepturi au fost grav încălcate, să fie confundate cu migranții, care din motive economice, au fost introduși ilegal în țara de destinație sau au trecut frontiera pe cont propriu, urmând a fi deportați ca atare. Într-un asemenea context, victimele traficate nu ar fi recunoscute ca victime ale violenței, încălcându-se astfel drepturile acestora la siguranță, redresare, sănătate și sprijin din partea instituțiilor societății civile care au responsabilitatea de a proteja indivizii foarte vulnerabili și de a-i sancționa pe cei care-i abuzează sau exploatează.

Diferența dintre traficul de persoane și introducerea ilegală a migranților a fost stabilită pentru prima dată în Convenția O.N.U. împotriva criminalității transnaționale organizate și cele două Protocoale privind traficul de persoane și contrabanda cu migranți²⁷².

În România, în art. 70 din O.U.G. nr. 105 din 27 iunie 2001 privind frontiera de stat a României²⁷³, modificată și completată prin Legea nr. 243 din 29 aprilie 2002²⁷⁴ și prin Legea nr. 39 din 21 ianuarie 2003²⁷⁵, citată în continuare O.U.G. nr. 105/2001 se prevede că „intrarea sau ieșirea din țară, prin trecerea ilegală a frontierei, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani”. Dacă fapta prevăzută în alin.(1) a fost săvârșită în scopul sustragerii de la executarea unei pedepse, fapta se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani.

Autori: Gheorghiță Mateuț, Tiberiu Rudică, Violeta Elena Petrescu, Nicoleta Ștefăroi, Elena Onu, Aurel Dublea, Sofia Luca, Daniela Iovu, Radu Dimitrie Târnăceriu, Georgeta-Lăcrămioara Gafta, Cătălin Luca, Raluca Alexandra Prună
Traficul de ființe umane - Infractor, victimă, infracțiune
Asociația Alternative Sociale Iași, Copyright © 2005

Diferența dintre traficul de ființe umane și introducerea ilegală de persoane rezidă într-o caracteristică specifică traficului și anume folosirea forței, folosirea constrângerii și/sau a înșelăciunii, în scopul exploatării victimelor¹⁴³.

Câteodată, elementele specifice care deosebesc traficul de persoane de introducerea ilegală a migranților sunt evidente, altele însă, sunt greu de dovedit, fără efectuarea unor investigații aprofundate.

Necesitatea diferențierii se impune pentru a evita ca victimele traficate, care au fost supuse, cel mai probabil, unor abuzuri înjositoare și ale căror drepturi au fost grav încălcate, să fie confundate cu migranții care, din motive economice, au fost introduși ilegal în țara de destinație sau au trecut frontiera pe cont propriu, urmând a fi deportați ca atare¹⁴⁴.

În acest context, victimele traficate nu ar fi recunoscute ca victime ale violenței, încălcându-se astfel drepturile acestora la siguranță, redresare, sănătate și sprijin din partea instituțiilor societății civile care au responsabilitatea de a proteja indivizii foarte vulnerabili și de a-i pedepsi pe cei care îi abuzează și exploatează.

Diferența dintre traficul de persoane și introducerea ilegală a migranților a fost stabilită pentru prima dată în Convenția O.N.U. împotriva criminalității transnaționale organizate și cele două Protocoale privind traficul de persoane și contrabanda cu migranți¹⁴⁵.

În România, în art. 70 din O.U.G. nr. 105 din 27 iunie 2001 privind frontiera de stat a României (M.Of. nr. 352 din 30 iunie 2001), modificată și completată prin Legea nr. 243 din 29 aprilie 2002 (M.Of. nr. 302 din 8 mai 2002) și prin Legea nr. 39 din 21 ianuarie 2003 (M.Of. nr. 50 din 29 ianuarie 2003), citată în continuare O.U.G. nr. 105/2001 se statuează că „intrarea sau ieșirea din țară, prin trecerea ilegală a frontierei de stat, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani.”

Dacă fapta prevăzută în alineatul (1) a fost săvârșită în scopul sustragerii de la executarea unei pedepse, fapta se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani.

Potrivit art. 71 din O.U.G. nr. 105/2001 „Racolarea, îndrumarea sau călăuzirea uneia sau mai multor persoane în scopul trecerii frauduloase a frontierei de stat, precum și organizarea acestor activități constituie infracțiune de trafic de migranți și se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani”.

Conform alineatului 2, dacă fapta prevăzută la alin.(1) este de natură a pune în pericol viața sau securitatea migranților ori a-i supune pe aceștia unui tratament inuman sau degradant, pedeapsa este de la 5 la 10 ani.

Dacă fapta prevăzută la alin. (2) a avut ca urmare moartea sau sinuciderea victimei, pedeapsa este închisoare de la 10 la 20 de ani.

Prin art. 2 din O.U.G. nr. 112 din 30 august 2001 privind sancționarea unor fapte săvârșite în afara teritoriului țării de cetățeni români sau de persoane fără cetățenie domiciliată în România (M.Of. nr. 549 din 3 septembrie 2001), modificată și completată prin Legea nr. 252 din 29 aprilie 2002 (M.Of. nr. 307 din 9 mai 2002) se sancționează cu închisoare de la 2 la 7 ani fapta cetățeanului român sau a persoanei fără cetățenie domiciliată pe teritoriul României care racolează, îndrumă sau călăuzește una ori mai multe persoane, în scopul trecerii frauduloase a frontierei unui stat străin sau care organizează una ori mai multe dintre aceste activități ilegale.

Potrivit alineatului 2, cu aceeași pedeapsă se sancționează și racolarea uneia sau mai multor persoane, în scopul trecerii frauduloase a frontierei unui stat străin sau organizarea unei asemenea activități săvârșită pe teritoriul României de alte persoane decât cele prevăzute la alin.(1).

În contextul definițiilor de mai sus, traficul sau contrabanda cu migranți este o infracțiune împotriva ordinii publice, care reglementează pătrunderea ilegală a persoanelor pe teritoriul unui stat.

În forma de bază a infracțiunii prevăzute de art. 71 din O.U.G. nr. 105/2001 nu se poate vorbi de existența unor victime, ceea ce deosebește această infracțiune de infracțiunea de trafic de persoane, care este o infracțiune împotriva persoanei.

¹⁴³ V. Hutopă, *Traficul de persoane și rolul puterii judecătorești*, p. 14., nepublicată.

¹⁴⁴ Idem.

¹⁴⁵ Semnate la 15 noiembrie 2000 și ratificate prin Legea nr. 565/2002 (M. Of. nr. 813 din 8 noiembrie 2002).

²⁷² Semnate la 15 noiembrie și ratificate prin Legea nr. 565/2002, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr.813 din 8 noiembrie 2002.

²⁷³ Publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 352 din 30 iunie 2001.

²⁷⁴ Publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 302 din 8 mai 2002.

²⁷⁵ Publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 50 din 29 ianuarie 2003.

a) Elementul material

Se realizează prin accesul fără drept într-un sistem informatic (stație de lucru, server ori rețea informatică).

Accesul, în înțelesul dat de lege, desemnează intrarea în tot sau numai într-o parte a sistemului informatic. Metoda de comunicare – la distanță, inclusiv grație legăturii prin satelit sau nu, ori de aproape – nu prezintă importanță.

În forma sa cea mai simplă, **accesul fără drept la un sistem informatic** presupune o interacțiune a făptuitorului cu tehnica de calcul vizată prin intermediul echipamentelor sau diverselor componente ale sistemului vizat (sursă de alimentare, butoane de pornire, tastatură, mouse, joystick). Manipularea acestor dispozitive se transformă în solicitări către Unitatea Centrală de Prelucrare (UCP) a sistemului, care va procesa date ori va rula programe de aplicații în beneficiul intrusului.

Va exista acces ilegal în formă simplă și în cazul în care intrusul, manipulând propriile echipamente periferice, de la distanță, găsește și utilizează o cale externă de intrare într-un alt sistem de calcul. Este cazul tipic al accesării unei alte stații de lucru aflate într-o rețea.

Pentru obținerea accesului, făptuitorul va încerca o gamă variată de procedee tehnice, cum ar fi: atacul prin parolă, atacul de acces liber, atacul care exploatează slăbiciunile tehnologice, atacul care exploatează bibliotecile partajate, atacul IP ori atacul prin deturnarea TCP etc..⁹²

Atacuri prin parolă. Spargerea parolelor în rețea

Pentru înțelegerea modului de operare al hackerilor în cazul atacurilor asupra parolelor în rețele, am ales ca exemplu sistemele de operare Windows NT și UNIX.

Pentru a prelua parolele dintr-o rețea Windows NT, un hacker trebuie să aibă acces la cel puțin un nume de utilizator și la implementarea NT a algoritmului MD4. După ce copiază baza de date (unicul loc în care poate găsi numele de utilizator și funcția hash MD4), hackerul va efectua un *atac prin forță brută* sau un *atac prin dicționar* împotriva fișierului cu parole.

Deoarece numai administratorii de sistem pot accesa directorul *sam* (unde Windows NT își localizează baza de date cu parole), unica modalitate pentru hacker de a găsi baza de date este fie de la consolă, fie dintr-o copie backup a bazei de date (situată, de exemplu, pe un disc de reparații). Cu alte cuvinte, pentru a ajunge la baza de date, hackerul trebuie să aibă acces fizic la consolă sau la o copie a bazei de date. Dacă serverul și copiile backup de server sunt securizate fizic, riscul de atac prin intermediul bazei de date cu parole se reduce semnificativ.

Atacul parolelor prin forță brută la Windows NT

⁹² L. Klander, *Anti-Hacker*, Ed. All Educational, București, 1998, p. 22, 23, 24, 25, 250, 430, 431, 508, 509

proprietara sau deținătoarea de drept a sistemului informatic accesat ilegal sau a datelor informatice vizate. Acest subiect pasiv poate fi și unul colectiv, alcătuit dintr-o mulțime de persoane fizice sau juridice, atunci când accesul în sistemul informatic generează în mod automat accesul ilegal în alte sisteme similare interconectate cu primul.

C. Latura obiectivă

CI. Elementul material se realizează printr-o acțiune și anume „accesul interzis”, adică fără drept, într-un sistem informatic. Așadar, pentru realizarea acestei infracțiuni, trebuie ca subiectul activ să nu fie autorizat.

Accesul fără drept la un sistem informatic presupune, potrivit art. 35 alin.(2) din Legea nr. 161/2003, că persoana respectivă se află în una din următoarele situații:

- nu este autorizată, în temeiul legii sau a unui contract;
- depășește limitele autorizării;
- nu are permisiunea, din partea persoanei fizice sau juridice competente, potrivit legii, să o acorde, de a folosi, administra sau controla un sistem informatic ori de a desfășura activități științifice sau de a desfășura orice altă operațiune într-un sistem informatic.

Accesul, în înțelesul dat de lege, desemnează intrarea în tot sau numai într-o parte a sistemului informatic. Metoda de comunicare – la distanță, inclusiv prin satelit sau nu, ori de aproape – nu prezintă importanță. În forma sa cea mai simplă, **accesul fără drept la un sistem informatic** presupune o acțiune a făptuitorului cu tehnica de calcul vizată prin intermediul echipamentelor sau diverselor componente ale sistemului vizat (sursă de alimentare, butoane de pornire, tastatură, mouse, joystick). Manipularea acestor dispozitive se transformă în solicitări către Unitatea Centrală de Prelucrare (UCP) a sistemului, care va procesa date ori va rula programe de aplicații în beneficiul intrusului.

Va exista acces ilegal în formă simplă și în cazul în care intrusul, manipulând propriile echipamente periferice, de la distanță, găsește și utilizează

a) Elementul material

Se realizează prin accesul fără drept într-un sistem informatic (stație de lucru, server ori rețea informatică).

Accesul, în înțelesul dat de lege, desemnează intrarea în tot sau numai într-o parte a sistemului informatic. Metoda de comunicare – la distanță, inclusiv grație legăturii prin satelit sau nu, ori de aproape – nu prezintă importanță.

În forma sa cea mai simplă, **accesul fără drept la un sistem informatic** presupune o interacțiune a făptuitorului cu tehnica de calcul vizată prin intermediul echipamentelor sau diverselor componente ale sistemului vizat (sursă de alimentare, butoane de pornire, tastatură, mouse, joystick). Manipularea acestor dispozitive se transformă în solicitări către Unitatea Centrală de Prelucrare (UCP) a sistemului, care va procesa date ori va rula programe de aplicații în beneficiul intrusului.

Va exista acces ilegal în formă simplă și în cazul în care intrusul, manipulând propriile echipamente periferice, de la distanță, găsește și utilizează o cale externă de intrare într-un alt sistem de calcul. Este cazul tipic al accesării unei alte stații de lucru aflate într-o rețea.

Pentru obținerea accesului, făptuitorul va încerca o gamă variată de procedee tehnice, cum ar fi: atacul prin parolă, atacul de acces liber, atacul care exploatează slăbiciunile tehnologice, atacul care exploatează bibliotecile partajate, atacul IP ori atacul prin deturnarea TCP etc..⁹²

Atacuri prin parolă. Spargerea parolelor în rețea

Pentru înțelegerea modului de operare al hackerilor în cazul atacurilor asupra parolelor în rețea, am ales ca exemplu sistemele de operare Windows NT și UNIX.

Pentru a prelua parolele dintr-o rețea Windows NT, un hacker trebuie să aibă acces la cel puțin un nume de utilizator și la implementarea NT a algoritmului MD4. După ce copiază baza de date (unicul loc în care poate găsi numele de utilizator și funcția hash MD4), hackerul va efectua un *atac prin forță brută* sau un *atac prin dicționar* împotriva fișierului cu parole.

Deoarece numai administratorii de sistem pot accesa directorul *sam* (unde Windows NT își localizează baza de date cu parole), unica modalitate pentru hacker de a găsi baza de date este fie de la consolă, fie dintr-o copie backup a bazei de date (situată, de exemplu, pe un disc de reparații). Cu alte cuvinte, pentru a ajunge la baza de date, hackerul trebuie să aibă acces fizic la consolă sau la o copie a bazei de date. Dacă serverul și copiile backup de server sunt securizate fizic, riscul de atac prin intermediul bazei de date cu parole se reduce semnificativ.

Atacul parolelor prin forță brută la Windows NT

⁹² L. Klander, *Anti-Hacker*, Ed. All Educational, București, 1998, p. 22, 23, 24, 25, 250, 430, 431, 508, 509

o cale externă de intrare într-un alt sistem de calcul. Este cazul tipic al accesării unei alte stații de lucru aflate într-o rețea. Pentru obținerea accesului, făptuitorul va încerca o gamă variată de procedee tehnice, cum ar fi: atacul prin parolă, atacul care exploatează slăbiciunile tehnologice, atacul care exploatează bibliotecile partajate, atacul IP ori atacul de deturnare prin TCP etc..⁹⁰

Un tip interesant de acces ilegal, utilizat din ce în ce mai des azi, îl reprezintă atacurile prin inginerie socială. Acestea au devenit mai frecvente și mai periculoase pe măsură ce tot mai mulți utilizatori se conectează la Internet și la rețele interne. Un exemplu frecvent de inginerie socială este ca un „*hacker*” să trimită mesaje e-mail către utilizatori (sau pur și simplu să folosească telefonul) pentru a-i anunța pe aceștia că el este administratorul sistemului. Descori, mesajele solicită utilizatorilor să-și trimită parola prin e-mail către administrator, fiindcă sistemul este într-o pană sau că va fi dezafectat temporar. Un atac prin inginerie socială se bazează cel mai mult pe ignoranța utilizatorilor în materie de calculatoare și rețele. Cea mai bună rețetă împotriva acestor atacuri o reprezintă educația utilizatorilor.

Practica a demonstrat că, în marea majoritate a cazurilor, făptuitorul acționează pentru obținerea de date informatice, care pot să însemne: captarea vizuală a acestor date pe monitor; intrarea în posesia unei imprimante alfa numerice; rularea unor programe sau aplicații care gestionează date informatice.

De pildă, practica judiciară a considerat că fapta de a monta, la un bancomat, un dispozitiv de citire a benzii magnetice a cardurilor întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de acces, fără drept, la un sistem informatic prin încălcarea măsurilor de securitate, prevăzută de art. 42 alin.(1) și (3) din Legea nr. 161/2003, întrucât bancomatul constituie sistem informatic în sensul art. 35 alin.(1) lit. a) din această lege, prin montarea dispozitivului de citire a benzii magnetice se încalcă măsurile de securitate ale bancomatului, care

⁹⁰ A se vedea Kandler, L., *Anti-Hacker*, Editura Educațională, București, 1998, pp.22-25, 250, 430, 431, 508, 509.

Acastă infracțiune are în vedere, în general, comportamentul oricărei persoane care, cu bună știință și fără autorizare, alterează, avariază sau distruge un computer, un sistem informatic, o rețea de computere, datele stocate pe acestea sau orice parte a acestora.

Incriminarea urmărește să protejeze datele informatice stocate în cadrul sistemelor informatice, urmărind să împiedice modificarea, ștergerea sau deteriorarea datelor informatice, restricționarea accesului la ele, transferul neautorizat de date dintr-un sistem informatic sau dintr-un mijloc de stocare a datelor informatice.

A. Obiectul juridic

► **Obiectul juridic special** este unul complex, constituit, pe de o parte, din relațiile sociale ce protejează încrederea în corectitudinea datelor stocate în sistemele informatice și, pe de altă parte, relațiile sociale ce protejează confidențialitatea datelor stocate în sistemele informatice sau pe alte mijloace de stocare.

Interesul juridic protejat va fi acela al proprietarului sau deținătorului de drept al datelor informatice pentru ca acesta să fie în măsură să dispună efectiv de respectivele informații.

► **Obiectul material** al infracțiunii îl constituie suportul material pe care se află datele modificate, șterse, deteriorate, transferate sau la care a fost restricționat accesul.

Prin extensie, obiect material ar putea fi considerat și mediul de stocare pe care se găsesc datele informatice, respectiv Hard Disk, discuri magnetice, optice, chipuri de memorie, memorii flash etc.

B. Subiecții infracțiunii

► **Subiectul activ** poate fi orice persoană fizică sau juridică, responsabilă din punct de vedere penal. În general, cum rezultă din practică, autorul este o persoană cu cunoștințe în domeniul calculatoarelor sau al electronicii, deși există și unele cazuri (mai rar) în care acest aspect nu mai are nici o relevanță.

Reglementarea legală urmărește să protejeze datele informatice stocate în cadrul sistemelor informatice, urmărind să împiedice modificarea, ștergerea sau deteriorarea datelor informatice, restricționarea accesului la ele, transferul neautorizat de date dintr-un sistem informatic sau dintr-un mijloc de stocare a datelor informatice. Obiectul juridic special îl constituie pe de o parte relațiile sociale ce protejează încrederea în corectitudinea datelor stocate în sistemele informatice și pe de altă parte relațiile sociale ce protejează confidențialitatea datelor stocate în sistemele informatice sau pe alte mijloace de stocare. Obiectul material este constituit de suportul material (hard disk sau alt sistem de stocare a datelor) pe care se afla datele modificate, șterse, deteriorate, transferate sau la care a fost restricționat accesul. Subiectul activ poate fi orice persoană, iar subiectul pasiv este proprietarul datelor modificate, șterse, deteriorate, transferate sau la care a fost restricționat accesul. Latura obiectivă. Elementul material constă în acțiunile de

- modificare; sau
- ștergere; sau
- deteriorare; sau
- transferare; sau
- restricționare a accesului la datele respective.

Ele corespund setului de rezultate neautorizate, descrise în capitolul IV – Vulnerabilități -ale acestui Ghid. Latura subiectivă este caracterizată de intenție. Consumarea se realizează în momentul în care se produce una din acțiunile caracteristice elementului material. Infracțiunea este continuă, epuizarea ei intervenind în momentul în care încetează aceste acțiuni. Tentativa se pedepsește, potrivit prevederilor art. 47. Sancțiunea. Infracțiunea de alterare a datelor informatice se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani pentru situațiile prevăzute la alin. 1 și cu închisoare de la 3 la 12 ani pentru cea prevăzută în alin. 2.

Perturbarea funcționării sistemelor informatice

Infracțiunea, prevăzută de art. 45 al Legii criminalității informatice, este reglementată de următorul text de lege: Fapta de a perturba grav, fără drept, funcționarea unui sistem informatic, prin introducerea, transmiterea, modificarea, ștergerea sau deteriorarea datelor informatice sau prin restricționarea accesului la aceste date constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 3 la 15 ani, leșeanul care a produs și eliberat pe Internet un virus informatic a fost trimis în judecată, sub acuzația de perturbare gravă a unui sistem informatic și detenere fără drept a unui program informatic conceput în scopul săvârșirii de infracțiuni. D.C., în vârstă de 26 de ani, absolvent al Universității Tehnice "Gh. Asachi" din Iași, a fost reținut în septembrie 2003 deoarece a virusat calculatoarele respectivei instituții, dar și computere din Belgia și Olanda, cu ajutorul unor variante modificate a virusului MsBlast. Reglementarea legală urmărește să protejeze datele informatice stocate în cadrul sistemelor informatice. Observăm că spre deosebire de infracțiunea reglementată în articolul 44, accentul este pus aici pe efectele perturbării sistemelor informatice. Scroll to Top pentru sistemele

E. Forme. Modalități. Sancțiuni. Aspecte procesuale

E1. Forme

Actele pregătitoare, deși posibile, nu sunt incriminate de lege și ca atare nu se pedepsesc.

Tentativa se pedepsește conform art. 50 din lege.

Infrațiunea se consideră consumată atunci când făptuitorul a introdus, modificat ori șters în vreun fel acele date informatice dintr-un sistem ori restricționat accesul la respectivele date dacă prin aceasta s-au produs alte date sau situații juridice necorespunzătoare valorii de adevăr inițiale.

E2. Modalități

Infrațiunea analizată prezintă patru modalități normative de săvârșire, respectiv: introducerea, modificarea, ștergerea de date informatice, precum și restricționarea accesului la aceste date.

Acestor modalități normative pot să le corespundă o multitudine de variante de fapt.

E3. Sancțiuni

Fapta este pedepsită cu închisoare de la 2 la 7 ani.

E4. Aspecte procesuale

Acțiunea penală se pune în mișcare din oficiu.

VI.3.3.7. Frauda informatică – art. 49

Sediul materiei îl constituie art. 49 din Legea nr. 161/2003.

„Fapta de a cauza un prejudiciu patrimonial unei persoane prin introducerea, modificarea sau ștergerea de date informatice, prin restricționarea accesului la date informatice ori prin împiedicarea, în orice mod, a funcționării unui sistem informatic, în scopul de a obține un beneficiu material pentru sine sau pentru altul, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 3 la 12 ani”.

Cu alte cuvinte, fraudă informatică presupune intrarea, alterarea, ștergerea sau suprainprimarea de date sau de programe pentru calculator sau orice altă

4. Forme. Modalități. Sancțiuni

A. Forme. Actele pregătitoare, deși posibile, nu sunt incriminate și ca atare nu sunt pedepsite.

Tentativa se pedepsește (conform art. 50 din lege).

Infrațiunea se consideră consumată atunci când făptuitorul a introdus, modificat ori șters în vreun fel acele date informatice dintr-un sistem ori a restricționat accesul la respectivele date dacă prin aceasta s-au produs alte date sau situații juridice necorespunzătoare valorii de adevăr inițiale.

B. Modalități. Infrațiunea analizată prezintă patru modalități normative, respectiv introducerea, modificarea, ștergerea de date informatice, precum și restricționarea accesului la aceste date.

Acestor modalități normative pot să le corespundă variate modalități de fapt.

C. Sancțiuni. Pedeapsa prevăzută este închisoarea de la 2 la 7 ani¹⁴⁰.

5. Aspecte procesuale

Acțiunea penală se pune în mișcare din oficiu.

Maxim Dobrinolu
Infrațiuni în domeniul informatic
București, 2006

Presă „Șansa” S.R.L., București, 1992, p.269; T. Toader, Drept penal, partea specială, Editura AllBeck, București, 2002, pag.386

¹⁴⁰ Aceeași pedeapsă este prevăzută și de art. 445 din noul Cod Penal.

CONCLUZII ȘI PROPUNERI

Pericolele – omniprezente și amenințările – omnidirecționale pot schimba complet direcția de evoluție a sistemelor și proceselor, determinând adevărate catastrofe în ceea ce privește relațiile internaționale. Privind în acest sens, criminalitatea transfrontalieră se constituie într-o sursă de generare și regenerare a conflictualității, a instabilității și insecurității. Începând cu ultimul deceniu al secolului al XX-lea, dimensiunea transfrontalieră a devenit esențială în redefinirea criminalității organizate. Constituirea spațiului Schengen, departe de a diminua această nouă caracteristică, a accentuat-o și mai mult, astfel încât putem afirma că dimensiunea transfrontalieră a criminalității organizate a devenit dominantă la acest început de mileniu.

De cele mai multe ori, crima organizată se întrepătrunde cu terorismul și conține un nucleu dur, reprezentat de criminalitatea economico-financiară, la care se adaugă corupția, fenomen ce tinde să erodeze baza sistemului economic și având ca finalitate afectarea instituțiilor fundamentale ale statului de drept. Organizațiile criminale profită de contradicțiile generate de permisivitatea sau chiar lipsa unor legi, de neaplicarea legilor existente, de relațiile neadecvate dintre sferele politice, economice și administrative, precum și de ineficiența ori slaba colaborare dintre structurile interne sau internaționale abilitate în combaterea fenomenului infracțional.

Una din caracteristicile organizațiilor criminale ale acestui început de mileniu este menținerea și dezvoltarea relațiilor mult mai eficiente, cu un sistem de cooperare și de lucru în timp real, pentru realizarea scopului și produsului infracțional, coroborat cu spălarea banilor și introducerea lor în circuitul legal statal sau internațional. Mai mult decât atât, organizațiile criminale reușesc să se adapteze imediat pentru a scăpa de măsurile întreprinse împotriva lor de către poliție și justiție, ceea ce denotă că există un anumit „model criminal” ce cuprinde elemente de tactică, căi și mijloace de acțiune, foarte sofisticate și

Criminalitatea organizată și corupția

INTRODUCERE

În lumea de astăzi, mai mult ca oricând, a luat o amploare fără precedent crima organizată, cu nucleul ei dur, criminalitatea economico-financiară, precum și corupția, fenomene ce tind să erodeze baza sistemului economic și să afecteze instituțiile fundamentale ale statului de drept. Tot mai mult, organizațiile criminale profită de contradicțiile generate de permisivitatea sau chiar lipsa unor legi, de neaplicarea legilor existente, de relațiile neadecvate dintre sferele politice, economice și administrative, precum și de ineficiența ori slaba colaborare între structurile interne abilitate în combaterea fenomenului infracțional. Infiltrarea structurilor crimei organizate în cadrul structurilor economice

îngrădește libertatea de acces la investiții, afectează forța de muncă, consumul, piețele de desfacere, proprietatea, capitalul, activitatea productivă, ceea ce are consecințe negative asupra bunăstării populației și dezvoltării economice.

Criminalitatea organizată și corupția sunt fenomene omniprezente, care pot fi întâlnite în țări diferite din punct de vedere economic sau al dezvoltării sociale. Deși anumite societăți sunt mai vulnerabile decât altele și pot suferi mai mult de pe urma efectelor devastatoare ale criminalității organizate și corupției, totuși nicio țară din lume nu este, în prezent, imună la influența distructivă a corupției și criminalității organizate. Extinderea și evoluția rapidă a criminalității organizate și a corupției se află în legătură strânsă de cauzalitate cu dinamica întregului ansamblu economico-social, constituind o reflectare indirectă a curențelor și disfuncționalității acestuia. Combaterea crimei organizate și a corupției nu pot fi eficiente decât în condițiile unei redresări economice, politice și morale a societății, ca premisă hotărâtoare pentru a se asigura respectarea legii de către cetățeni. Se impun a fi stopate multitudinea de fapte criminale îndreptate împotriva proprietății, împotriva intereselor economico-financiare ale statului sau intereselor legitime ale populației. Experiința a demonstrat că nu există o singură abordare în combaterea crimei organizate și a corupției care să fie cu adevărat eficientă. Succesul poate fi asigurat de o gamă largă de strategii care acționează în mod concertat. Aceste strategii trebuie să includă măsuri care să diminueze condițiile de proliferare a corupției și a rezultatelor acesteia, să contribuie la detectarea practicilor corupte și la pedepsirea celor care se fac vinovați de acte de corupție.

Programele împotriva criminalității organizate și a corupției se bazează în principal pe două elemente. Primul element se referă la înfăptuirea reformelor economice, financiare și administrative, care pot reduce la minim condițiile care favorizează criminalitatea organizată și corupția. Al doilea element constă în întărirea instituțiilor care, printre altele, informează publicul în legătură cu comportamentele corupte și costurile acestora, precum presa, parlamentul, agențiile de monitorizare și instituțiile judiciare. În plan economic, reformele impun restructurare economică și accelerarea procesului de privatizare, echilibrarea balanței de plăți și stabilitatea monedei naționale, reducerea inflației și a șomajului, creșterea nivelului de trai și re tehnologizarea industriei etc. În ultimii ani, o serie de cercetători și comentatori din presă au afirmat că în economiile de tranziție, în special în fosta Uniune Sovietică și în Europa de Est, precum și în anumite economii în curs de dezvoltare, liberalizarea pieței și privatizarea au amplificat corupția. Specialiștii recomandă prudență maximă în inițierea reformelor economice, mai ales dacă instituțiile juridice nu sunt încă suficient de bine dezvoltate. Experiința a arătat că reformele economice, dacă sunt prost concepute și implementate necorespunzător sau insuficient fondate, pot stimula, într-adevăr, corupția. Dacă reformele sunt bine gândite și aplicate, corupția se diminuează. Transformarea unui monopol public în monopol privat deținut de câteva persoane influente și care s-a produs prin maginațiuni obscure va reprezenta un regres în lupta împotriva corupției. În schimb, dacă un monopol public este demonopolizat și apoi privatizat printr-o licitație

deosebit de periculoase. Experiența a demonstrat că nu există o singură abordare în combaterea crimei organizate care să fie cu adevărat eficientă, succesul putând fi asigurat de o gamă largă de strategii care acționează în mod concertat.

În contextul în care forurile continentale și mondiale își canalizează eforturile pe direcția identificării soluțiilor adecvate pentru ținerea fenomenului criminalității organizate sub control, România și-a amplificat eforturile de contracarare a acestui flagel, atât în plan intern, cât și internațional. Aceste eforturi vizează alăturarea României la efortul internațional, prin punerea la dispoziție a potențialului național de combatere și intensificarea măsurilor de actualizare a cadrului legislativ, cu preponderență cel penal.

Dacă în domeniul clasic al asistenței judiciare penale internaționale, reglementată prin convenții, uniformizarea legislațiilor penale ale țărilor membre ale UE întâmpină inerente dificultăți cauzate de specificul național tradițional al acestora, apreciem că în privința noilor forme ale crimei organizate transnaționale cum ar fi criminalitatea informatică, această uniformizare va fi mult mai ușor de realizat, întrucât în acest domeniu nu există o tradiție juridică a țărilor europene, iar o reglementare unitară la nivel continental va fi convenabilă tuturor și va fi ușor de pus în aplicare la nivel național, cât și internațional. Mergând pe această linie, sunt de actualitate cuvintele vizionarului politician francez Robert Schumann, care în 1950 spunea: „Europa nu se va face dintr-o dată, nici într-o construcție de ansamblu, ci prin realizări concrete care să creeze mai întâi solidaritate de fapt.”

Prin urmare, abordarea sistemică a problematicii privind criminalitatea organizată implică în mod obligatoriu luarea în calcul a două elemente inseparabile, respectiv obiectivele urmărite și metodele folosite. În acest sens, obiectivele ce trebuie avute în vedere la elaborarea strategiilor de prevenire și reprimare a crimei organizate ar putea fi: reducerea vulnerabilității societății la infiltrarea organizațiilor criminale; reducerea posibilităților de acumulare și folosire a profiturilor obținute din activități ilicite; identificarea, dezmembrarea

combaterea crimei organizate și a corupției care să fie cu adevărat eficientă. Succesul poate fi asigurat de o gamă largă de strategii care acționează în mod concertat. Aceste strategii trebuie să includă măsuri care să diminueze condițiile de proliferare a corupției și a rezultatelor acesteia, să contribuie la detectarea practicilor corupte și la pedepsirea celor care se fac vinovați de acte de corupție.

Programele împotriva criminalității organizate și a corupției se bazează în principal pe două elemente. Primul element se referă la înfăptuirea reformelor economice, financiare și administrative, care pot reduce la minim condițiile care favorizează criminalitatea organizată și corupția. Al doilea element constă în întărirea instituțiilor care, printre altele, informează publicul în legătură cu comportamentele corupte și costurile acestora, precum presa, parlamentul, agențiile de monitorizare și instituțiile judiciare. În plan economic, reformele impun restructurare economică și accelerarea procesului de privatizare, echilibrarea balanței de plăți și stabilitatea monedei naționale, reducerea inflației și a șomajului, creșterea nivelului de trai și re tehnologizarea industriei etc. În ultimii ani, o serie de cercetători și comentatori din presă au afirmat că în economiile de tranziție, în special în fosta Uniune Sovietică și în Europa de Est, precum și în anumite economii în curs de dezvoltare, liberalizarea pieței și privatizarea au amplificat corupția. Specialiștii recomandă prudență maximă în inițierea reformelor economice, mai ales dacă instituțiile judiciare nu sunt încă suficient de bine dezvoltate. Experiența a arătat că reformele economice, dacă sunt prost concepute și implementate necorespunzător sau insuficient fondate, pot stimula, într-adevăr, corupția. Dacă reformele sunt bine gândite și aplicate, corupția se diminuează. Transformarea unui monopol public în monopol privat deținut de câteva persoane influente și care s-a produs prin mașinațiuni obscure va reprezenta un regres în lupta împotriva corupției. În schimb, dacă un monopol public este demonopolizat și apoi privatizat printr-o licitație transparentă, poate contribui la îmbunătățirea situației. Drepturile de control discreționar ale oficialilor pot fi reduse drastic printr-un set de măsuri economice care să vizeze eliminarea – chiar parțială – a restricțiilor economice. Reformele economice convenționale pot avea un efect considerabil: stabilizarea macroeconomică înlătură drepturile discreționare asupra furnizării de subvenții și acordării de credite avantajoase, privatizarea depolitizează întreprinderile de stat, iar consolidarea unei societăți care susține concurența și liberalizarea extinsă a pieței reduce condițiile care favorizează toleranța față de corupție. Simpla reformă a politicilor macroeconomice este insuficientă în lupta împotriva criminalității și a corupției. Un accent special trebuie pus pe reforma fiscală în sensul creării unui regim simplu, nediscreționar, de impozite moderate, însoțit de o aplicare hotărâtă a legii și de eliminarea scuturilor, pe reforma guvernamentală și bugetară constând în crearea unor mecanisme transparente și solide din punct de vedere financiar pentru gestionarea veniturilor și a cheltuielilor și, pe termen lung, reforma instituțională amplă cuprinzând printre altele reforma vamală și juridică. Reforma administrativă trebuie îndreptată către dezvoltarea și sprijinirea unui sistem administrativ care să protejeze procesul de luare a deciziilor, să reglementeze conflictul de interese în sectorul public, să reformeze procedurile specifice serviciului public, pentru ca ele să corespundă într-o măsură interesului public. Diminuarea criminalității organizate și a corupției este posibilă în fiecare țară care utilizează o combinație de strategii. De altfel, Institutul pentru Dezvoltare Economică a Băncii Mondiale a recunoscut că programele anticorupție eficiente combină mai multe strategii. Toate modalitățile utilizate în efortul făcut împotriva infracționalității economico-financiare și a corupției (conferințe, simpozioane, seminarii, ateliere de lucru) la care participă parlamentari, funcționari publici, reprezentanți ai sectorului privat sunt canale prin care se transmit informații mai departe către alte grupuri din societate, contribuind astfel la procesul de informare publică în legătură cu acest fenomen. Lupta împotriva criminalității organizate și a corupției nu poate avea succes în afara sprijinului public. Dacă cetățenii de rând și firmele sunt obișnuiți să dea mită și să plătească pentru serviciile oferte de stat, considerând mita drept „un rău necesar”, înaintea oricărei reforme sistematice de combatere a corupției este esențială o schimbare de mentalitate. Rolul societății civile este un element important în cadrul unui sistem de dezvoltare a integrității naționale; statul nu-și poate desfășura activitățile fără susținere din partea cetățenilor. Societatea civilă oferă rețelele necesare pentru abordarea unor probleme de interes comun printre care se numără și corupția. Este, de altfel, în interesul cetățenilor să se implice, deoarece majoritatea cazurilor de fraude economico-financiare și de corupție apar în guvern și în sectorul privat, societatea civilă fiind principala victimă. Societatea civilă se poate implica în combaterea criminalității organizate și a corupției bazându-se pe experiența organizațiilor neguvernamentale, contabililor, avocaților, universitarilor, sectorului privat și a cetățenilor de rând. Toate aceste elemente trebuie să conducă la întărirea legăturii dintre cetățeni și poliție, procuratură și justiție.

deosebit de periculoase. Experiența a demonstrat că nu există o singură abordare în combaterea crimei organizate care să fie cu adevărat eficientă, succesul putând fi asigurat de o gamă largă de strategii care acționează în mod concertat.

În contextul în care forurile continentale și mondiale își canalizează eforturile pe direcția identificării soluțiilor adecvate pentru ținerea fenomenului criminalității organizate sub control, România și-a amplificat eforturile de contracarare a acestui flagel, atât în plan intern, cât și internațional. Aceste eforturi vizează alăturarea României la efortul internațional, prin punerea la dispoziție a potențialului național de combatere și intensificarea măsurilor de actualizare a cadrului legislativ, cu preponderență cel penal.

Dacă în domeniul clasic al asistenței judiciare penale internaționale, reglementată prin convenții, uniformizarea legislațiilor penale ale țărilor membre ale UE întâmpină inerente dificultăți cauzate de specificul național tradițional al acestora, apreciem că în privința noilor forme ale crimei organizate transnaționale cum ar fi criminalitatea informatică, această uniformizare va fi mult mai ușor de realizat, întrucât în acest domeniu nu există o tradiție juridică a țărilor europene, iar o reglementare unitară la nivel continental va fi convenabilă tuturor și va fi ușor de pus în aplicare la nivel național, cât și internațional. Mergând pe această linie, sunt de actualitate cuvintele vizionarului politician francez Robert Schumann, care în 1950 spunea: „Europa nu se va face dintr-o dată, nici într-o construcție de ansamblu, ci prin realizări concrete care să creeze mai întâi solidaritate de fapt.”

Prin urmare, abordarea sistemică a problematicii privind criminalitatea organizată implică în mod obligatoriu luarea în calcul a două elemente inseparabile, respectiv obiectivele urmărite și metodele folosite. În acest sens, obiectivele ce trebuie avute în vedere la elaborarea strategiilor de prevenire și reprimare a crimei organizate ar putea fi: reducerea vulnerabilității societății la infiltrarea organizațiilor criminale; reducerea posibilităților de acumulare și folosire a profiturilor obținute din activități ilicite; identificarea, dezmembrarea

Cea de-a 19-a Conferință a Miniștrilor europeni de Justiție a recomandat Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei crearea unui Grup multidisciplinar asupra corupției, care, potrivit mandatului încredințat, și-a alcătuit un Program de lucru detaliat, cu scadență în anul 2000, format din patru capitole:

- distincția între ce este permis și ce este interzis în materie de corupție;
- instituții și categorii de persoane cu roluri și responsabilități specifice în raport cu corupția;
- prevenirea, combaterea, sancționarea corupției și cooperarea internațională;
- subiecte cu caracter general, importante pentru lupta împotriva corupției, între care finanțarea partidelor politice, rolul grupurilor de presiune, mass-media și lupta împotriva corupției.

În cadrul aceluiași program, Grupul multidisciplinar asupra corupției și-a propus și realizarea unor cercetări criminologice asupra fenomenului corupției.

2.3.3.6. Concluzii despre activitatea Consiliului Europei în domeniul combaterii crimei organizate

În aproape 40 de ani, Consiliul Europei a elaborat un întreg ansamblu de convenții privind cooperarea internațională în materie penală care, completate printr-un mare număr de recomandări, conțin un adevărat corp de drept european în acest domeniu.

Prezentat pentru prima dată în 1977, de către fostul președinte francez Valéry Giscard d'Estaing, proiectul „spațiului judiciar penal european” și-a găsit concretizarea în activitatea normativă a Consiliului Europei, a cărui operă penală este astfel concepută încât să nu afecteze atributele suveranității naționale a Statelor membre, majoritatea convențiilor penale conținând prevederi în acest sens. Dacă în domeniul clasic al asistenței juridice penale internaționale, reglementată prin convențiile amintite în rândurile anterioare, uniformizarea legislațiilor penale ale țărilor membre ale Consiliului Europei întâmpină inerente dificultăți, se apreciază că, în privința noilor forme ale crimei organizate transnaționale, cum ar fi criminalitatea informatică, ambientală, nucleară etc., această uniformizare va fi mult mai ușor de realizat, întrucât experiența în materie a țărilor europene este încă neînsemnată, iar o reglementare unitară, la nivel continental, va fi convenabilă tuturor, ușor de pus în aplicare la nivel național și internațional.

Robert Schumann, care, în 1950, spunea: „Europa nu se va face dintr-o dată, nici într-o construcție de ansamblu, ci prin realizări concrete care să creeze mai întâi o solidaritate de fapt”.

Stimulate de activitatea intensă a Consiliului Europei, a O.N.U., a altor organisme internaționale, statele au trasat o strategie de luptă ale cărei direcții le vom prezenta în rândurile următoare.

O abordare sistematică vizând identificarea celor mai eficiente strategii de luptă împotriva crimei organizate presupune, în mod obligatoriu, luarea în calcul a două elemente principale, respectiv: **obiectivele urmărite și metodele folosite**. Cu cât legătura dintre aceste elemente este mai rațională, cu atât este mai eficient sistemul de prevenire și reprimare a fenomenului crimei organizate. Raționalitatea legăturii dintre cele două elemente se manifestă prin aceea că o comunitate sau o anumită țară va trebui să-și determine prioritățile, ținând seamă de obiectivele urmărite, fiind gata oricând să accepte anumite constrângeri politice și legale minime.

deosebit de periculoase. Experiența a demonstrat că nu există o singură abordare în combaterea crimei organizate care să fie cu adevărat eficientă, succesul putând fi asigurat de o gamă largă de strategii care acționează în mod concertat.

În contextul în care forurile continentale și mondiale își canalizează eforturile pe direcția identificării soluțiilor adecvate pentru ținerea fenomenului criminalității organizate sub control, România și-a amplificat eforturile de contracarare a acestui flagel, atât în plan intern, cât și internațional. Aceste eforturi vizează alăturarea României la efortul internațional, prin punerea la dispoziție a potențialului național de combatere și intensificarea măsurilor de actualizare a cadrului legislativ, cu preponderență cel penal.

Dacă în domeniul clasic al asistenței judiciare penale internaționale, reglementată prin convenții, uniformizarea legislațiilor penale ale țărilor membre ale UE întâmpină inerente dificultăți cauzate de specificul național tradițional al acestora, apreciem că în privința noilor forme ale crimei organizate transnaționale cum ar fi criminalitatea informatică, această uniformizare va fi mult mai ușor de realizat, întrucât în acest domeniu nu există o tradiție juridică a țărilor europene, iar o reglementare unitară la nivel continental va fi convenabilă tuturor și va fi ușor de pus în aplicare la nivel național, cât și internațional. Mergând pe această linie, sunt de actualitate cuvintele vizionarului politician francez Robert Schumann, care în 1950 spunea: „Europa nu se va face dintr-o dată, nici într-o construcție de ansamblu, ci prin realizări concrete care să creeze mai întâi solidaritate de fapt.”

Prin urmare, abordarea sistemică a problematicii privind criminalitatea organizată implică în mod obligatoriu luarea în calcul a două elemente inseparabile, respectiv obiectivele urmărite și metodele folosite. În acest sens, obiectivele ce trebuie avute în vedere la elaborarea strategiilor de prevenire și reprimare a crimei organizate ar putea fi: reducerea vulnerabilității societății la infiltrarea organizațiilor criminale; reducerea posibilităților de acumulare și folosire a profiturilor obținute din activități ilicite; identificarea, dezmembrarea

5.3.3.11.1. Strategii de luptă împotriva crimei organizate. Obiective.

Obiectivele specifice ce se au în vedere în elaborarea strategiilor de prevenire și combatere a crimei organizate sunt:

- a) reducerea vulnerabilității societății la infiltrarea organizațiilor criminale;
- b) reducerea posibilităților de acumulare și folosire a profiturilor obținute din activități ilicite;
- c) stabilirea, dezmembrarea și lichidarea organizațiilor criminale prin urmărirea și condamnarea acestora, confiscarea bunurilor obținute din infracțiuni și a celor folosite în astfel de scopuri.

Elemente obiective și subiective. O importanță deosebită în elaborarea strategiilor de combatere a fenomenului crimei organizate o au *elementele obiective* care, neluate în calcul, pot influența în mod negativ rezultatele ce se scontează a fi obținute.

Ca *elemente obiective* se pot menționa:

- nivelul resurselor disponibile;
- calificarea și competența cadrelor, în special a celor care își desfășoară activitatea în sistemul justiției penale și în serviciile de reprimare a crimei organizate.

Ca *elemente subiective* se au în vedere:

- nivelul corupției și vulnerabilitatea față de acest fenomen;
- legăturile de complicitate existente între grupările criminale organizate și anumite elemente ale sistemului politic, economic și administrativ.

5.3.3.11.2. Strategii de luptă împotriva crimei organizate. Metode

Un rol primordial în elaborarea strategiilor de combatere a crimei organizate îl are identificarea celor mai eficiente metode ce vor fi folosite în scop preventiv și de reprimare a acestui fenomen. Deși interdependente din punct de vedere al efectelor produse, metodele de prevenire și cele de reprimare a crimei organizate diferă între ele, în special ca mod de acțiune.

Metodele preventive presupun acțiuni defensive care vizează, în principal, îngustarea ariei de operare a organizațiilor criminale, în timp ce metodele de reprimare implică măsuri ofensive, având drept scop slăbirea, dezmembrarea și lichidarea structurilor criminale.

Strategiile preventive. Strategiile preventive pun accent pe următoarele obiective: